

ЈЕВАНЂЕЉЕ ПО ЛУКИ

април, мај, јун 2015.

Садржај:

1. Исусов долазак	5
2. Крштење и искушења	13
3. Питање живота и смрти	21
4. Припрема за позив	29
5. Христос као Господар Суботе	37
6. Жене у Исусовој служби	45
7. Исус, Свети Дух и молитва	53
8. Исусова служба	61
9. Исус, велики Учитељ	69
10. Следити Исуса у свакодневном животу	77
11. Божје царство	85
12. Исус у Јерусалиму	93
13. Распеће и васкрсење	101

Јеванђеље по Луки

Аутор: Џон М. Фаулер

Број: 2/2015.

Припрема:

Хришћанска адвентистичка црква, Одељење за суботну школу

www.subotnaskola.org

Одговара:

Игор Боснић, Београд, Радослава Грујића 4

Превод: Драгана Тодоран

Лектура: Томислав Стефановић

Издаје:

ТИП Препород, Београд

За издавача:

Драган Пејовски,

11000 Београд, Радослава Грујића 4

Табеле заласка Сунца припрема: мр Радомир Грујић

Штампа: Euro Dream, Нова Пазова, 2015.

Тираж: 4000

© [2015] Генерална конференција Хришћанске адвентистичке цркве*. Сва права придржана. Ниједно лице или установа не може да мења, преправља, прилагођава, преводи, репродукује или објављује ниједан део библијске поуке без претходног писменог одобрења Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве*. Одељенске службе Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве* су овлашћене да се побрину за превод библијске поуке, у складу са посебним смерницама. Ауторска права таквих превода и њихово објављивање и даље су у надлежности Генералне конференције. Изрази »Хришћанска адвентистичка«, »Адвентистичка« и лого са пламеном су регистроване ознаке Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве* и не могу се користити без претходног одобрења Генералне конференције.

УВОД

ЈЕВАНЂЕЉЕ

ПО ЛУКИ

„И уставши отиде оцу својему. А кад је још подалеко био, угледа га отац његов, и сажали му се, и потрчавши загрли га и цјелива га.“ (Лука 15,20)

Овај текст добро познајемо. Узет је из једне од најпознатијих и највољенијих прича у целокупној верској и световној књижевности. Занимљиво је да никада не бисмо чули о њој да је скромни лекар–мисионар није забележио као драгоцен бисер у писму упућеном свом ученом пријатељу Теофилу.

Лекар кога смо споменули, обраћеник из незнабоштва, зове се Лука, а његово писмо је заправо Јеванђеље по Луки. Он је поред Јеванђеља написао и Дела апостолска. Лука је као сарадник апостола Павла, кога је пратио на путовањима, био сведок и учесник великог хришћанског покрета који се ширио Римским царством. Ова блиска повезаност са апостолом Павлом не само да је Луки помогла да схвати смисао и циљ Хришћанске цркве – која није устукнула пред цезаревим захтевом да буде поштован као божанство – већ и да из поузданог извора стекне дубља сазнања о Човеку који је био разлог настанка Цркве – Исусу Христу. Лука је надахнут Светим Духом написао два дела, која бисмо могли назвати „Порекло и историја Хришћанске цркве“.

Јеванђеље је прво дело, написано и предато Теофилу, пре него што су настала Дела апостолска (Дела 1,1). Многи образовани људи сматрају да је Јеванђеље по Луки настало између 61. и 63. године нове ере.

Пошто је Теофил био Грк, обраћеник из незнабоштва, Лука је приликом свог обраћања њему, посебно имао на уму Грке и незнабожце који су припадали заједници, али није занемарио ни Исусове јеврејске корене. Матеј је првенствено писао Јеврејима и зато је наглашавао Исусову месијанску улогу. Марко је писао Римљанима. Он је у свом Јеванђељу приказао

како Исус пролази земљом ширећи вест о Царству. Јован је био велики мислилац у чијем Јеванђељу упознајемо Исуса као Реч, Створитеља и Божјег Сина. Међутим, Лука пише имајући на уму незнабожце којима представља Исуса, Сина Човечијег, Спаситеља света и Пријатеља људског рода. Свеопшти карактер спасења је основна тема Јеванђеља; па тако Лука у родослову прати Исусово порекло све до Адама и повезује Га са Богом, док се у Јеванђељу по Матеју родослов завршава Аврамом, оцем јеврејског народа (Лука 3,23-38; упоредите са Јеванђељем по Матеју 1,1-17).

Јеванђеље по Луки је најдужа књига у Новом завету. Нека чуда описана су само у овој књизи, као што су васкрсење удовичиног сина из Наина (Лука 7,11-18) и исцељење слуге поглавара свештеничког (Лука 22,50-51). (Остала чуда забележена су у следећим текстовима: Лука 5,4-11; 13,11-17; 14,1-6; 17,11-19) Многе кратке приче и догађаје само је Лука записао, међу којима су и неке веома познате: прича о милостивом Самарјанину (Лука 10,30-37), о богатом, неразумном човеку (Лука 12,16-21), о изгубљеном сину (Лука 15,11-32), о богаташу и Лазару (Лука 16,19-31), о фарисеју и царинику (Лука 18,10-14). Прича о Закхеју (Лука 19,1-10), такође представља Лукин јединствени допринос извештају о Исусовом животу.

Надахнут Светим Духом Лука тврди да је проучио историјске извештаје, да је разговарао са очевицима (Лука 1,2) и да је онда „испитавши све од почетка по реду писао“ да би читаоци могли „познати темељ“ истине о Исусу и Његовој Радосној вести (Лука 1,3.4)

Када су познатог теолога Џејмса Денија упитали да ли би могао да препоручи добру биографију о Исусу, он је одговорио: „Да ли сте читали ону коју је Лука написао?“

Ово је добар савет. Прочитајмо је заједно овог тромесечја.

*Дон М. Фаулер радио је 53 године као пастор, професор теологије и филозофије, уредник и управник у образовним установама. Као аутор бројних чланака и књига, написао је две библијске поуке за одрасле у суботњој школи: *Космички сукоб између Христа и сотоне* (2002) и *Ефесцима посланица* (2005).*

ИСУСОВ ДОЛАЗАК

Текстови за проучавање у току седмице: Лука 1,2.3; 2. Тимотију 3,16; Лука 1,5-22; 5. Мојсијева 18,15; Лука 2,9-12.25-32.

Текст за памћење: „Јер у Бога све је могуће што рече.“ (Лука 1,37)

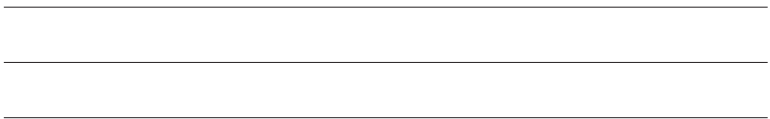
Јеванђеље по Луки првенствено је намењено незнабошцима. Лука је био незнабожац (што се види из текста у Колошанима посланици 4,10-14), као и Теофил коме је Јеванђеље било упућено.

Лука није био само лекар, већ и темељити историчар. Он на почетку Јеванђеља ставља извештај о Исусу у историјски оквир: Ирод је био јудејски цар (Лука 1,5), цар Август владао је Римским царством (Лука 2,1), свештеник Зарија служио је у Храму у Јерусалиму (Лука 1,5.9). Лука у 3. поглављу наводи неколико савременика Јована Крститеља, Исусовог претходника, који су у то време били на одређеним положајима.

Лука на тај начин ставља извештај о Исусу међу историјске личности, у стварно време, и тиме одбацује сваку могућност да Јеванђеље буде повезано са митологијом. Његови читаоци у страхопоштовању морају прихватити чињеницу да је Исус стварна личност и да је Бог преко Њега у историју увео „Спаса, који је Христос Господ“. (Лука 2,11)

Из текста у Делима 1,1. сазнајемо да је писац „прву књигу написао“ пре Дела апостолских. На основу ове чињенице, као и да су оба извештаја била упућена Теофилу, закључујемо да је исти писац написао обе књиге. Можемо их сматрати првим и другим делом „Порекла и историје Хришћанске цркве“. У првом делу описан је Исусов живот и рад (Јеванђеље по Луки), а у другом (*Дела апостолска*) ширење вести о Исусу и настанак прве Цркве.

Како је Јеванђеље написано? Прочитајте текстове из Јеванђеља по Луки 1,2.3. и 2. Тимотијеве 3,16.

Лука је знао да су многи људи писали о догађајима који су потресали Јерусалим и околна места, догађајима који су се тicali Исуса Христа. Његов рад темељио се на извештају многих „који испрва сами видјеше и слуге Ријечи бише“ (Лука 1,2), односно ученика и других Исусових савременика. Лука је лично био у додиру са њима (као што су апостол Павле и друге вође међу апостолима) и вероватно је познавао Јеванђеља која су написали Марко и Матеј. Лука очигледно није био сведок Исусовог живота, али се искрено обратио Христу и био поуздан писац извештаја о Исусу.

Матеј је своје Јеванђеље упутио Јеврејима, представљајући Исуса као великог Учитеља, јеврејског цара и испуњење пророчанстава. Често је указивао да су се старозаветна пророчанства испунила у Христу. Марко је Римљанима писао о Исусу као особи увек спремној за рад. Лука, лекар и незнабожац, писао је Грцима и незнабошцима о Исусовој свеопштој улози, о Спаситељу света. Лука помиње да је циљ његовог писања двоструки: да представи како се све „по реду“ догодило (Лука 1,3) и да људима улије сигурност у велика учења из новог раздобља. Стећи поуздање у истину, каква је у Исусу, један је од циљева његовог Јеванђеља.

Лука, надахнути писаци из Светог писма, користио је друге изворе приликом свог писања. То је веома занимљиво. Очигледно да та употреба других извора не уманује надахнуће или пуноважност онога што је писао. Какве поуке као адвентистички хришћани треба да извучемо о томе како надахнуће делује на надахнуте писце?

Боже ћутање је после деловања пророка Малахије обележило историју израиљског народа у раздобљу од скоро четири стотине година. Објављивањем рођења Јована Крститеља и Исуса божанско ћутање је прекинуто.

Извештаји о Јовановом и Исусовом рођењу имају одређене сличности. Оба рођења представљу чудо: у Јовановом случају, Јелисавета је одавно прешла доба у коме је могла да постане мајка; у Исусовом, девојка је требало да роди дете. Обећања о њиховом рођењу објавио је анђеоло Гаврило. Обе вести примљене су са чуђењем, радошћу и предавањем Божјој вољи. Оба детета расла су и јачала духом (Лука 1,80; 2,40).

Међутим, мисија и служба два детета, која су чудом дошла на свет, биле су различите и другачије. Јован је требало да Исусу припреми пут (Лука 1,13-17). Исус је био „Божји Син“ (35. стих) и испуњење пророчанстава о Месији (стихови: 31-33).

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 1,5-22. Иако је за Зарију речено да је „без мане“, био је укорен зато што није показао пуну веру, када му је анђеоло објавио вест. Како нам ова чињеница помаже да схватимо шта значи ако за некога ко верује у Исуса кажемо да је „без мане“?

„Рођење Заријиног сина, као и рођење Аврамовог детета, и Маријиног детета, треба да нас поучи о великој духовној истини, истини коју споро учимо, и брзо заборављамо. Сами смо неспособни да чинимо било шта добро; али оно што не можемо учинити, учиниће Божја сила у свакој души која се потчини и верује. Вером је поклоњено дете обећања. Вером се рађа духовни живот, а ми се оспособљавамо да чинимо дела правде.“ (Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 98. оригинал)

Чудесно Јованово рођење имало је посебну улогу у Божјем поступању према свом народу. После четири стотине година откако је последње пророчанство објављено у израиљском народу, Јован се појавио међу њима са посебном вешћу и одлучном силом. Јованова мисија и порука била је да „приправи Господу народ готов“. (Лука 1,17) Он је требало да буде Месијин претеча, онај који треба да припреми пут Исусовој служби.

„НАДЈЕНИ МУ ИМЕ ИСУС...“

Рођење Исуса Христа није било обичан догађај. Оно је било обележено у Божјем вечном календару и „кад се наврши вријеме, посла Бог Сина својега (Јединороднога), који је рођен од жене“. (Галатима 4,4) Његово рођење представља испуњење првог обећања које је Бог дао у Едему после појаве греха (1. Мојсијева 3,15).

Прочитајте следеће текстове. Како је у сваком од њих Исусово рођење приказано као задивљујуће испуњење пророчанства? Шта ови стихови говоре о томе зашто морамо да стекнемо поверење у сва Божја обећања? 5. Мојсијева 18,15; Дела 3,22-24; Исаија 7,14; Матеј 1,22.23; Михеј 5,2; Лука 2,4-7.

Шест месеци након што је анђео Гаврило објавио Зарији вест о Јовановом рођењу, Марији из Назарета објавио је још веће чудо: „Затруднећеш и родићеш сина, и надјени му име Исус.“ (Лука 1,31)

Чињеница да је девојка родила Исуса противи се свим природним законима и не може се њима објаснити, нити учењима натуралистичке филозофије. Чак је и Марија поставила питање: „Како ће то бити када ја не знам за мужа?“ (Лука 1,34) Анђео ју је уверио да ће зачеће њеног Сина бити дело Духа Светога (35. стих), „јер у Бога све је могуће“. (37. стих) Маријино тренутно и верно покораване било је изузетно: „Нека ми буде по ријечи твојој.“ (38. стих) Свако питање које човек постави, ма колико било уобичајено или логично, мора уступити место божанском одговору. Без обзира да ли је у питању стварање или крст, утеловљење или васкрсење, изливање мане или силе Светога Духа, божанско деловање захтева човеково предање и прихватање.

Марија је одговорила покораванем, предањем Божјој власти и вечном циљу, а Гаврило јој је одагнао сумње још једном дивном изјавом: „Дух Свети доћи ће на тебе, и сила Највишега осјениће те; зато и Оно што ће се родити биће Свето, и назваће се Син Божји.“ (35. стих)

У неким световним културама влада веровање да за све постоји натуралистичко и научно објашњење. Зашто је овакво гледиште ускогрудо и површно?

ВИТЛЕЈЕМСКЕ ЈАСЛЕ

Лука започиње извештај о Витлејемским јаслама историјским чињеницама. Јосиф и Марија напустили су свој дом у Назарету и отпутовали у град својих предака, Витлејем, по налогу цезара Августа, римског цара, у време Кириновог управљања Сиријом. Истраживачи Библије због ових историјских појединости цене Лукино покораване утицају Светога Духа и бележење појединости о утеловљењу у историјском оквиру.

Размишљајте о Исусовом сиромаштву описаном у Јеванђељу по Луки 2,7. Упоредите слике „пови Га“, „јасле“ и „не бијаше мјеста у гостионици“ са Павловим описом Исусове понизности у Филибљанима 2,5-8. Каквом је стазом Исус прошао ради нас?

Извештај о оскудним приликама у којима се утеловљени Господ са Неба нашао наставља се доласком првих посетилаца, пастира, који су дошли да виде дете у јаслама. Ни богатима ни моћнима, ни књижевницима ни свештеницима, ни владарима који су управљали земљом није јављена „велика радост“ (Лука 2,10), већ скромним и презреним пастирима. Запазите величанствену и једноставну вест: *Спаситељ је рођен. У граду Давидову. Он је Христос Господ, Помазаник. Пронаћи ћете Га повијеног у јаслама* (ауторов превод). Најдрагоценији небески дар изгледао је врло једноставно, али донео је „славу Богу“, „на Земљи мир“ и „међу људима добру вољу“. (Лука 2,14)

Лукин извештај о анђелима (Лука 2,9-12) износи три важна питања хришћанке теологије. Прво, Радосна вест, Јеванђеље, намењена је „свему народу“. Јевреји и незнабошци постају у Исусу један Божји народ. Друго, Исус је Спаситељ; нема другога осим Њега. Треће, Он је Христос Господ. Ове три теме, јасно одређене на самом почетку Јеванђеља по Луки, касније постају темељ проповедања апостола, нарочито апостола Павла.

Размислите о ономе у шта верујемо као хришћани: Створитељ свега створеног (Јован 1,1-3) не само да је дошао у овај пали свет као људско биће, већ је живео тешким животом и био разапет на крсту. Ако стварно верујемо у ово, зашто би требало да живимо у покорности овој задивљујућој истини? Која област у вашем животу одражава веровање у извештај о Исусу, а која не?

СВЕДОЧЕЊЕ О СПАСИТЕЉУ

Иако је првенствено писао незнабошцима, Лука је био свестан важности јеврејског наслеђа у виду Старог завета. Водио је рачуна да повеже Нови завет са Старим и опише догађај у коме Марија и Јосиф по јеврејском закону осмог дана после рођења носе новорођенче, Исуса, у Храм у Јерусалиму да буде обрезан (Лука 2,22-24).

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 2,25-32. Запазите три истине у учењу о спасењу које Симеун износи: спасење примамо преко Исуса; спасење је Бог припремио; спасење је намењено свим људима, и незнабошцима и Израиљцима. Како су ове истине повезане са Пуруком првог анђела у Откривењу 14,6.7?

Симеуново пророчанство предвидело је, такође, две значајне карактеристике Исусове службе.

Прво, Христос „лежи да многе обори и подигне у Израиљу“. (Лука 2,34) Христос је донео светлост и спасење свима, али то има одређену цену. Када је Христос у питању, не можемо да будемо непристрасни: или Га прихватамо или одбацујемо, а од тог одговора зависи наше спасење. Христос захтева искључивост; или наставамо у Њему или не. Они који наставају у Њему устаће и постати део Његовог царства; они који Га одбацују или су равнодушни према Њему, пашће и пропасти без наде. Са вером у Христа не можемо се погађати.

Друго, Симеун прориче Марији: „А и теби самој пробошће нож душу.“ (Лука 2,35) Његове речи, без сумње, односе се на крст, чији ће Марија бити сведок. Марија и сви будући нараштаји треба да знају да без крста нема спасења. Крст је кључна тачка око које се развија потпуни план спасења.

Спасење је дар. Не можемо учинити ништа да бисмо га зарадили. Ипак, оно може имати високу цену. Колико је вас коштало што следите Христа и зашто та цена, колика год да је, ипак, није превисока?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

„Лука, писац Јеванђеља које носи његово име, био је лекар–мисионар. У Светом писму он има име ’Лекар љубазни.’ (Колошанима 4,14) Апостол Павле чуо је о њему као вештом лекару и потражио га као једног коме је Господ поверио нарочити посао. Он је обезбедио његову сарадњу и Лука је за извесно време из места у место пратио Павла на његовим путовањима. После одређеног времена, Павле је оставио Луку у Филиби у Македонији. Он је овде наставио да ради неколико година као лекар и као учитељ Јеванђеља. У свом лекарском раду, служио је болесницима и тада се молио да Божја исцељујућа сила почине над болесницима. На тај начин, отворен је пут еванђеоској висти. Лука као успешан лекар, имао је много прилика да проповеда Христа међу незнабошцима. Божји план је да радимо као што су и ученици радили.“ (Елен Вајт, *У потрази за бољим животом*, стр. 140.141. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Ако је Лука приликом писања Јеванђеља узео у обзир претходно написане извештаје, како онда треба да схватимо надахнуће Писма (2. Тимотију 3,16)? Како надахнуће делује?

2. Чињеница да је девојка родила дете је Божје дело, обележено Његовом тајном, славом и мисијом. Ово је изван људске моћи поимања. Међутим, поставља се питање: „Па шта ако је тако?“ Колико световних питања људи не могу да схвате? Ако Бог постоји и има силу да створи и одржава свемир, зашто би онда било изван Његове силе да девојка роди дете? Само они чији је поглед на свет ограничен природним законима (макар оним које тренутно познајемо) могу, без претходног разматрања, да одбаце идеју о девојци која доноси дете на свет. Насупрот њима, они чији поглед на свет обухвата и натприродно немају разлога да је одбаце. Уосталом, обратите пажњу на оно што је анђео рекао Марији пошто јој је објавио невероватну вест: „Јер у Бога све је могуће.“ (Лука 1,37)

3. Један амерички телевизијски новинар изјавио је да би највише волео да има прилику да разговара са Исусом и постави Му само једно питање: „Да ли Те је заиста родила девојка?“ Зашто је то питање, и одговор на њега, толико важан?

КРШТЕЊЕ И ИСКУШЕЊА

Текстови за проучавање у току седмице: Лука 3,1-14; Римљанима 6,1-6; Лука 3,21.22; Лука 4,5-8; Исаија 14,13.14; Лука 4,9-13.

Текст за памћење: „И сиђе на Њ Дух Свети у тјелесном облику као голуб, и чу се глас с Неба говорећи: Ти си Син Мој љубазни, Ти си по Мојој вољи.“ (Лука 3,22)

Као што смо прошле седмице видели, Лука наводи неколико значајних историјских личности које, како верујемо, показују да је његов извештај о Исусу и Јовану тачан и утемељен на историјским чињеницама, као што је и извештај о овим моћним људима.

Међутим, ови моћни и утицајни људи споменути су из још једног разлога. У питању је поређење са скромним човеком из пустиње, Јованом Крститељем, Божјим изабраним гласником, који је требало да припреми пут за најзначајнији догађај у целокупној људској историји – Долазак Исуса, Искупитеља света. Занимљиво је да Бог није изабрао неког између „великих“ људи у свету да најави Месијин долазак, већ једног од „најскромнијих“.

Повезујући ове историјске личности, учени људи одредили су да су Јован Крститељ и Исус започели своју службу око 27. или 28. године нове ере. Исус је био крштен и примио небески благослов да је Он Божји „љубазни Син“ (Лука 3,22) у историјском временском оквиру ових истакнутих људи из Римског царства. Лука износи ову чињеницу на самом почетку, чак и пре него што је својим читаоцима „по реду писао“ о мисији и служби Исуса Христа.

ПРИПРЕМАЊЕ ГОСПОДЊЕГ ПУТА

Јован Крститељ у 3. поглављу Јеванђеља по Луки остварује своју јединствену и кључну улогу у историји спасења. Шта год људи мислили о Јовановом проповедању, он није улепшавао своје речи да би удовољио мноштву.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 3,1-14. Јован је изрекао важне истине, које нису биле упућене само онима који су га у том тренутку могли чути, већ свима нама. Шта можете посебно издвојити из Јовановог говора записаног у овом тексту?

Покајање није само теоријски појам. Оно је начин живота. Реч потиче од грчке речи *metanoia*, која означава промену ума која води у нови живот.

„Крстити“ значи потпуно уронити у воду. Уроњавање има дубоко значење. Чак и пре времена Јована Крститеља, Јевреји су повезивали крштење са уроњавањем. То је био уобичајен поступак када су незнабошци прозелити (обраћеници) одлучивали да се придруже јеврејској вери.

Упутивши Јеврејима позив да приступе обреду крштења, Јован Крститељ је поставио ново начело: крштење је прилика да јавно одбаце стари, грешни начин живота и припреме се за Месијин долазак. Јован Крститељ је на тај начин увео симболички чин одбацивања греха и посвећења новом начину живота као грађана Месијанског царства, које је ускоро требало да буде успостављено. Јован је, такође, додао да он крштава само водом, али да ће Онај који иде иза њега „крстити Духом Светијем и огњем“. (Лука 3,16) Тиме је указано на суштину: крштење као чин уроњавања у воду само је спољашњи знак унутрашње промене – промене која ће на крају бити запечаћена крштењем Светим Духом

Прочитајте текст у Римљанима посланици 6,1-6. Какве духовне поуке апостол Павле износи на основу чина крштења? Запамтите поређење које прави између чина уроњавања и излажења из воде са одбацивањем греха и животом у правди. Како сте доживели стварност овог новог живота у Христу? Која подручја су и даље „уроњена“?

„ТИ СИ СИН МОЈ ЉУБАЗНИ...“

У Јеванђељу по Луки 2,41-50. читамо познати извештај о Јосифу и Марији који у Јерусалиму губе Исуса из вида. Шта је посебно занимљиво у одговору који је Исус дао Марији када Га је укорила (48. стих). Исусов одговор је показатељ да је био свестан свог божанског порекла, да је Божји Син. „Зашто сте ме тражили? Зар не знате да Мени треба у оном бити што је Оца Мојега?“ (Лука 2,49) Као што у следећем стиху стоји, Јосиф и Марија нису схватили Исусове речи. Како су и могли? Уосталом, чак и ученици после неколико година проведених са Исусом и даље нису били потпуно сигурни ко је Он и шта треба да учини.

На пример, после васкрсења, Исус је разговарао са два ученика на путу у Емаус. Један од њих је о Исусу рекао следеће: „Који бјеше пророк, силан у дјелу и у ријечи пред Богом и пред свијем народом.“ (Лука 24,19) Исус је, наравно, био много више од пророка. Чак и тада нису схватали ко је Он и шта је дошао да учини.

Прочитајте текстове из Јеванђеља по Матеју 3,13-17; Јовану 1,29-34. и Луки 3,21.22. Шта је сврха Исусовог крштења?

Приликом Исусовог крштења Небо је потврдило да је Он Божји Син. Исус се крстио не зато што Му је крштење било потребно као део процеса који следи после покајања, већ да пружи пример другима (Матеј 3,14.15). Три важна чиниоца истичу се у вези са Исусовим крштењем: 1) Крститељево објављивање: „Гле, Јагње Божије које узео је на се гријехе свијета.“ (Јован 1,29); 2) Свети Дух Га је помазао за будућу службу; 3) објављивање са Неба да је Исус Божји Син по Божјој вољи.

Размислите о следећем: безгрешни Божји Син, Створитељ космоса, у оквиру плана спасења био је крштен као људско биће. Како би Његова задивљујућа понизност могла да нам помогне да будемо спремни да се понизимо када прилике то захтевају?

„НЕЋЕ ЖИВЕТИ ЧОВЕК О САМОМ ХЛЕБУ...“

„Исус пак пун Духа Светога врати се од Јордана, и одведе га Дух у пустињу, и четрдесет дана куша Га ђаво.“ (Лука 4,1.2) Рођен за службу коју је Бог одредио, коју је започео приликом крштења, и оспособљен силом Светог Духа, Исус Христос повукао се у пустињу да размишља о задатку који Му предстоји.

Кушање у пустињи представљало је важну борбу између Христа и сотоне у великом сукобу, који је беснео још од Луциферове побуне на Небу. У пустињи, у којој је Спаситељ био слаб због четрдесетодневног уздржавања од хране, када је будућност изгледала суморно и тегобно, сотона је лично предводио напад на Исуса. „Сотона је увидео да мора или да победи или да буде побеђен. Спорна питања ове борбе превише су обухватала да би била поверена његовим удруженим анђелима. Он лично мора да води овај рат.“ (Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 116. оригинал)

Запазите шта је сотона рекао Христу: „Ако си Син Божиј, реци овоме камену да постане хлеб.“ (Лука 4,3) Шта сотона овом приликом покушава да учини, а што је покушао да учини на Небу?

Хлеб није суштинско питање у овом тексту. Спаситељ је сигурно био гладан после четрдесет дана неузимања хране, и сотона је искористио те околности да Му постави замку. Међутим, сотона је знао да је Исус Створитељ универзума. За Њега, који је ни из чега створио свемир, стварање хлеба од камена не би био немогући задатак. Кључна тачка његовог кушања налази се у уводним речима: „Ако си Син Божиј.“ Само четрдесет дана раније глас са Неба потврдио је да је Исус заиста Божји Син. Да ли је Исус сада требало да посумња у ту изјаву која је дошла с Неба? Сумња у Божју реч први је корак у попуштању искушењу. Сотона је на Небу довео у питање Исусову власт, то је и овде чинио, мада на много лукавији начин него што је покушао на Небу.

Како можете да се одупрете сотониним покушајима да вас наведе да посумњате у Божја обећања?

„ПОКЛОНИ МИ СЕ!“

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 4,5-8. Зашто сотона жели да му се Исус поклони? Шта је овде било у питању?

Једино Богу припада право да Му служе. То је чинилац који ће заувек показивати разлику између створења и Створитеља. Један од разлога Луциферове побуне против Бога на Небу управо је служење. Луциферова тежња добро је приказана у Књизи пророка Исаије 14,13.14: желео је да изађе на Небо, да подигне свој престо више звезда небеских, да се изједначи са Вишњим. Био је то покушај да присвоји власт која припада само Створитељу, никада створењима, ма колико била на узвишеном положају.

У овом оквиру можемо боље схватити шта се заправо догодило приликом кушања. На почетку Исусове мисије, којом је желео да искупи свет и врати га у Божју присутност, сотона Га је одвео на врх горе, показао Му сва царства овога света и понудио Му их у власништво, ако учини следеће: „Ако се поклониш преда мном, биће све Твоје.“ (Лука 4,7)

Сотона је покушао да скрене Христов поглед са божанског циља и заведе Га земаљском славом и раскоши уз ниску цену – у виду једног наклона. Том приликом поново је покушао да приграби власт и постане личност којој ће припасти обожавање што му није успело на Небу.

Запазите како је Христос крајњим презиром одбацио кушача: „Иди од Мене, сотоно!“ (8. стих) Обожавање и служба која иде уз то припадају само Богу Створитељу. Овде Христу поново у помоћ прискаче реч Господња. Зар Мојсије није надахнуто рекао: „Чуј Израилу: Господ је Бог наш једини Господ. Зато љуби Господа Бога својега... Господа Бога својега бој се, и Њему служи?“ (5. Мојсијева 6,4.5.13) Одлука да у вери и послушности потпуно следимо Бога, коначни је одговор на сотонине лажи и преваре.

Свако од нас може да се суочи са искушењима која могу угрозити нашу веру, чак и у „малим стварима“. Посао, полагање испита на факултету или унапређење могу захтевати компромис у питању Суботе. Успех у животу може зависити од уступака које чинимо на рачун вере. Да ли они понекад могу бити оправдани?

ХРИСТОС ПОБЕДНИК

Јеванђелисти Лука и Јован променили су редослед другог и трећег искушења. Разлог није у потпуности јасан, али то не треба да нас збуњује. Суштину представља потпуна Исусова победа нас сотоном приказана у оба Јеванђела. Значајна чињеница коју учачамо приликом проучавања говори да је Исус Христос стварна особа, кушана као и ми, али без греха (Јеврејима 4,15). Победом у сваком искушењу, победом над сотоном, са Божјом речју на уснама, повезан са небеским извором силе преко молитве, Исус објављује Божје царство и почетак месијанског раздобља.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 4,9-13. и Матеју 4,5-7. У прва два искушења Исус је користио Свето писмо да би избегао сотонине замке. Сада, у трећем, сотона наводи текст из Светог писма да би сазнао да ли Исус озбиљно схвата Божју реч. Како Исус овог пута одговара?

Сотона води Исуса на врх Храма у Јерусалиму, најсветије место у јеврејској историји. Град сионски, Храм у коме Бог настава међу својим народом, постаје место сотониног сукоба са Исусом. „Ако си Син Божиј“, поново је изговорио сотона. Запазите да он каже: Ако је Бог заиста Твој отац, и ако је Њему заиста стало до Твоје мисије, баци се са овог врха и једном за свагда то провери. Наравно, ако је све то истина, Бог неће дозволити да се повредиш. После свега наводи Писмо: „Јер у Писму стоји да ће анђелима својим заповедити за Тебе да Те сачувају.“ (Лука 4,10)

Сотона познаје Писмо, али га погрешно тумачи. Његов план је да наведе Исуса да искуша Бога. Бог је заиста обећао да ће нам пружити заштиту својим анђелима, али само ако чинимо Његову вољу, као што је било у случају у коме су учествовали Данило и његови пријатељи. Исус поново, користећи Свето писмо, одлучно одговара сотони, изјављујући да не треба да искушавамо Бога (12. стих). Наша је дужност да се покоримо Божјој вољи и дозволимо Му да остало учини.

Запазите четири главна библијска учења о искушењу: 1) Нико није изузет од искушења; 2) када Бог дозвољава да се суочимо са искушењима, Он, такође, даје милост да им се одупremo и снагу да их победимо; 3) искушења нису увек иста; 4) нико није искушан више него што може да поднесе (1. Коринћанима 10,13).

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

„Да су Јосиф и Марија размишљањем и молитвом одржали свој ум усмерен Богу, они би разумели светост поверења које им је указано и не би Исуса изгубили из вида. Немарношћу у једном дану изгубили су Спаситеља, али било им је потребно три дана забринутог трагања да би Га нашли. Тако је то и са нама; празним разговором, оговарањем или занемаривањем молитве, можемо у једном дану изгубити Спаситељеву присутност, а биће нам потребно много дана болнога трагања да бисмо Га нашли и поново добили мир који смо изгубили.“ (Елен Вајт, *Чежња векова*, стр. 83. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Искушење само по себи није грех. У библијском смислу искушење може да потврди могућност светости. Бити кушан је једно; пасти у грех друго. Истовремено, каква одговорност је на нама да учинимо све што можемо да бисмо избегли искушење?

2. Филозофи и теолози често говоре о такозваном „метанаративу“, великој свеобухватној причи или теми у којој се појављују друге теме. Другачије речено, метанаратив је позадина, оквир, у коме се други описи и догађаји одвијају. Ми, као адвентистички хришћани, велику борбу видимо као „метанаратив“ или позадину за оно што се догађа, не само овде на Земљи, већ и на Небу. Који библијски текстови показују стварност велике борбе и објашњавају догађаје у свету?

3. Подсети се најснажнијих библијских текстова између оних који чувају обећање о победи над искушењима? Зашто је и поред тих обећања, и даље веома лако да паднемо?

4. У једној од поука за ову седмицу дата је следећа изјава: „Сумња у Божју реч први је корак у попуштању искушењу.“ Зашто је тако?

ПИТАЊЕ ЖИВОТА И СМРТИ

Текстови за проучавање у току седмице: Лука 4,16-30; 6,5; Ефесцима 1,3-5; Лука 9,18-27; 2. Петрова 1,16-18.

Текст за памћење: „А Он им рече: А ви шта мислите ко сам Ја? А Петар одговарајући рече: Христос Божиј.“ (Лука 9,20)

Ко је Исус Христос?

Ово питање није филозофска или социолошка недоумица? Оно задире у суштину људског постојања и, што је још важније – шта за људски род представља вечност.

Људи се могу дивити Исусовим делима, поштовати Његове речи, величати Његово стрпљење, одобравати Његову одлучност, уздизати Његову несечичност и остати неми пред окрутим крајем Његовог живота. Многи би можда били спремни да прихвате Исуса као доброг човека који се трудио да постави све на право место – да донесе правду где је владала неправда, да понуди исцељење где је владала болест, и пружи утеху где је владао јад.

Да, Исус је стекао име најбољег учитеља, револуционара, изузетног вође и психолога који може да продре у дубину човекове душе. Он је био све ово и много више.

Међутим, ништа од наведеног ни изблиза не даје одговор на најважније питање које је Исус поставио о Себи: „А ви шта мислите ко сам Ја?“ (Лука 9,20)

То је питање на које треба да одговоримо, а на том одговору почива судбина човечанства.

Су

Проучити
целу
поуку

ПРИХВАТАЊЕ ИСУСА

Ако читамо Јеванђеља и Нови завет, уопште, запазићемо да су у свим овим књигама изнете невероватне тврдње не само о томе шта је Исус чинио, већ што је још важније, ко је био Исус. (Наравно, оно што је Исус чинио силно сведочи о томе ко је Он био.) Ове тврдње – да је Он Бог, да је наш Искупитељ, да је само Он пут који води према вечном животу – захтевају нашу пажњу зато што указују на вечне последице за свако људско биће.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 4,16-30. Зашто су људи реаговали на тај начин? Види: Јован 3,19?

Житељи Његовог родног града били су у почетку одушевљени што виде Исуса, који се, после многих учињених чуда, вратио у Назарет, и они „дивљаху се ријечима благодати које излажаху из уста Његовијех“. (Лука 4,22) Међутим, њихова реакција на Његов укор показала је какав их је дух покретао.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 7,17-22. Какво питање је Јован Крститељ поставио о Исусу и зашто?

Чак су се и Јовану Крститељу, Исусовом претечи и оном који је објавио да је Исус „Јагње Божје“, у дубину душе увукле мисли сумње. Желео је да зна: „Јеси ли Ти Онај што ће доћи, или другога да чекамо?“ (Лука 7,19)

Запазите, такође, да Исус не одговара непосредно на Јованово питање, већ указује на дела која сведоче за Њега: „Слијепи прогледају, хроми ходе, губави чисте се, глухи чују, мртви устају, сиромашнима проповиједа се Јеванђеље.“ (22. стих)

Исусов одговор је на неки начин могао да изазове још већу Јованову потиштеност. Уосталом, ако Исус има силу да учини сва ова невероватна дела, зашто се ја налазим у тамници? Ко се није када доживи неку несрећу слично запитао: ако је Бог свемоћан, зашто ми

„Син Човечији“ или „Син Божји“ два су имена употребљена у Јеванђељима да одреде ко је Исус. Прво означава да се Бог утеловио, друго да је Исус друго лице Божанства. Ова два израза наводе нас да размишљамо о изузетној и узвишеној природи Исуса Христа: о Богу који је био и Бог и човек. Ову идеју тешко је схватити, али та потешкоћа ни на који начин не умањује ову задивљујућу истину и велику наду коју нам нуди.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 1,31.32.35; 2,11. Шта ови стихови говоре о томе ко је заиста Исус?

У Јеванђељу по Луки 1,31.32. анђеолов глас повезује име „Исус“ са „Сином Највишега“ коме ће Господ Бог дати престо Давида оца Његова. Исус је Божји Син. Он је, такође, Христос, Месија, који ће повратити Давидов престо, не као овоземаљски Ослободилац, већ у есхатолошком смислу као Онај који ће на крају поразити сотону у покушају да преузме Божји престо. Анђеолов глас објавио да је Новорођенче у јаслама „Спас, који је Христос Господ“. (Лука 2,11)

Назив „Божји Син“ не само да потврђује Христов положај у оквиру Божанства, већ истовремено открива блиску и тесну заједницу коју је Исус имао са Богом Оцем док је био на Земљи.

Ипак, однос између Оца и Сина није исти као однос који ми имамо са Богом. Наш однос је исход Христовог рада као Створитеља и Откупитеља, док је Он као Син у равноправном положају са Оцем. Исус својом божанском природом одржава најближе могуће везе са Оцем.

„Исус изјавом: 'Отац Мој који је на небесима' као да подсећа своје ученике да док је својом људском природом повезан са њима учествује у њиховим искушењима и саосећа са њима у њиховим патњама, Он је својом божанском природом повезан са престолом Бесконачнога.“ (Елен Вајт, Чезња векова, стр. 442. оригинал)

Шта за нас значи да је Исус у пуном смислу био Бог? Иако ова истина обухвата много чињеница, једна која нас највише задивљује јесте да се, иако Бог, понизио не само да узме на Себе нашу природу, већ да Себе преда у жртву ради нас. Овде говоримо о Богу! Какву дивну наду пружа ова истина, јер указује какав је Бог?

Иако је Исус био потпуно свестан да је и Син Човечији и Син Божји (Лука 22,67-70), Себе је највише називао Сином Човечијим. Нико други Га није тако ословљавао. Примери употребе овог имена налазе се и у следећим текстовима: Данило 7,13; Дела 7,56. (у Стефановом говору) и Откривење 1,13. и 14,14. Израз се јавља више од 80 пута у Јеванђељима, од тога 25 пута у Јеванђељу по Луки. Лукина употреба овог имена показује његово велико интересовање за Исусову људску природу као универзалног човека кога је Бог послао да објави Радосну вест спасења.

„Људска природа Божјег Сина веома је значајна за нас. Она је златни ланац који повезује нашу душу са Христом, и преко Христа са Богом. Ово треба да буде предмет нашег проучавања. Христос је показао своју људску природу поставши човек. Ипак, Он је био и Бог у телу.“ (Елен Вајт, Селецтед Мессагес, 1. књига, стр. 244)

Употреба имена „Син Човечији“ у Јеванђељу по Луки пружа различите увиде у природу, мисију и живот утеловљеног Исуса.

Прво, то име Га поистовећује са човеком (Лука 7,34), који нема стално место боравка и сигурност (Лука 9,58).

Друго, Лука користи то име да потврди Христову божанску порироду и положај: Јер „Син је Човјечиј господар и од Суботе.“ (Лука 6,5) Он је, такође, и Створитељ, који има силу да опрашта грехе (Лука 5,24).

Треће, да би извршио мисију искупљења коју је Бог одредио пре стварања света (Ефесцима 1,3-5), Син Човечији дошао је да тражи и спасе изгубљене (Лука 9,56; 19,10). Међутим, искупљење не може бити завршено док Син Човечији много не пострада, не окриве Га, не усмрте и трећи дан не устане (види: Лука 9,22). Ова свест Сина Човечијег о путу којим мора да прође, и цени коју мора да плати због искупљења људског рода од греха, открива не само божанско порекло плана искупљења, већ и Христову покорност том плану у својој људској природи.

Четврто, запазите како Лука у следећим текстовима обликује потпуно слику о Месији који страда: Његово предзнање о крсту (Лука 18,31-33), издаја (Лука 9,44), Његова смрт као испуњење пророчанства (Лука 22,22), Његово распеће и васкрсење (Лука 24,7; упоредите са Луком 11,30), Његова улога као посредника пред Оцем (Лука 12,8).

Пето, Лука у последњим данима види Сина Човечијег као Оног који се враћа на Земљу да награди свете и оконча велику борбу (Лука 9,26; 12,4; 17,24.26.30; 21,36; 22,69).

Укратко, име „Син Човечији“ обухвата вишеструки вид не само Христове личности, већ и Његових дела која је дошао да учини, која је остварио и која ће остварити за нас у оквиру плана спасења.

„ХРИСТОС БОЖИЈ“

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 9,18-27. Зашто је Исус поставио ученицима питање чији је одговор већ знао? Какве поуке је желео да им да о томе ко је Он и шта значи следити Га?

„А ви шта мислите ко сам Ја?“ (Лука 9,20) Питање које је Исус поставио пре 2000 година и даље одзвања међу људима. Људи су давали различите одговоре. Велики учитељ. Мудри етичар. Утеловљење истине. Оличење самопожртвовања. Неустрашиви пророк. Друштвени реформатор. Велики узор људском роду. Међутим, ниједан одговор који не садржи признање које је потекло са Петрових усана није довољан.

Након што је открио своју власт над природом (Лука 8,22-25), силу над нечистим духовима (стихови: 26-35), моћ над болестима (Лука 5,12-15; 8,43-48), способност да нахрани 5000 људи са веома мало хране (Лука 9,13-17), силу над смрћу (Лука 8,51-56) – Исус суочава своје ученике са два питања: прво, шта други мисле о Њему; друго, шта ученици мисле о Њему. Није им поставио та питања да би сазнао нешто што већ није знао, већ да би им помогао да схвате да ће сазнање ко је Он, у ствари, захтевати од њих посвећеност која ће их коштати свега.

„Наше познавање Исуса никада не сме да буде посредно. Можемо знати сваки одговор који је икада дат о Исусу; можемо познавати сва теолошка тумачења Исусове личности и дела која је људски ум икада пажљиво размотрио; можемо дати сажети преглед учења о Исусу од свих великих мислилаца и теолога, а да и даље не будемо хришћани. Хришћанство никада није представљало стицање знања о Исусу, већ познавање Исуса. О Исусу Христу треба да донесемо лични закључак. Он није питао само Петра, Он пита свакога од нас: 'А ви шта мислите ко сам Ја?'“ (Вилијам Баркли, *The Gospel of Matthew* [Bangalore: Theological Publications in India, 2009], 2. свеска, стр. 161)

Наш одговор на питање које је Исус поставио мора да обухвати Петрово признање: Исус је „Христос Божји“. (Лука 9,20) Христос значи „Помазани“, Месија, чија мисија није да обезбеди слободу у политичком смислу, већ да као Спаситељ ослободи људски род од сотониног утицаја и греха, и успостави царство правде

Није довољно само знати ко је Исус. Треба лично да Га упознамо. Шта сте из личног познавања Исуса могли да закључите ко је Он и какав је?

ПРЕОБРАЖЕЊЕ

Прочитајте извештаје о Преображењу из сва три Јеванђеља (Лука 9,27-36; Матеј 17,1-9; Марко 9,2-8). (Прочитајте, такође, Петров извештај о овом догађају и запазите истину коју је апостол Петар забележио из свог личног искуства; види: 2. Петрова 1,16-18). Који посебан детаљ Лука додаје и зашто је он важан?

Лука почиње приповедање са детаљем који Матеј и Марко не спомињу: Исус је повео Петра, Јована и Јакова на гору да се помоли. Исус је управио свој поглед и мисли према Јерусалиму и предвидео стазу своје патње која се пружала пред Њим. Исус је желео да буде сигуран да је оно што је чинио било по Божјој вољи. У таквим тренуцима молитва је била једини начин да пронађе сигурност и поуздање. Молитва је омогућила да се божанска слава излије на Исуса: „Постаде лице његово другачије, и одијело Његово бијело и сјајно.“ (Лука 9,29)

Преображени Исус разговарао је са Мојсијем и Илијом о „изласку Његову који Му је требало свршити у Јерусалиму“. (Лука 9,31) Реч излазак може се схватити на два начина: може се односити на Његову скору смрт у Јерусалиму, иако се грчка реч *exodos* обично не користи да означи смрт; или на велики „излазак“, који је требало да оствари у Јерусалиму, моћан излазак који ће донети избављење од греха.

После њиховог разговора зачуо се глас одобравања са Неба: „Ово је Син Мој љубазни, Њега послушајте!“ (Лука 9, 35) Приликом Преображења Исус је помазан славом, још једном је био уверен да је Божји син, и било је објављено да ће за искупљење Син дати живот. Отуда небески налог упућен ученицима: слушајте Га. Без послушности и изразите верности Њему не можемо бити Његови ученици.

Елен Вајт је записала да су ова два човека, мислећи на Мојсија и Илију, „изабрани и почаствовани мимо сваког анђела око престола, дошли да разговарају са Исусом о Његовом страдању и да Га утеше уверавањем у саучешће Неба. Нада света, спасење сваког људског бића, била је предмет њиховог разговора“. (Елен Вајт, *Чежња векова*, стр. 425. оригинал) Тако је чак и Исус, који је тешио друге, тражио охрабрење и утеху. То говори да је чак и духовно најснажнијима међу нама, учитељима и вођама, понекад потребно охрабрење, потпора и помоћ других. У ствари, кога тренутно познајете коме је потребно охрабрење, утеха и помоћ?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

„Избегавајте свако питање повезано са Христовом људском природом које се може погрешно схватити. Истина се налази близу пута претпоставки. Када се бавите Христовом људском природом, будите пажљиви када износите неке тврдње, да ваше речи не би биле погрешно схваћене, и да не бисте ослабили или помутили схватање Његове људске природе коју поседује заједно са божанском. Његово рођење је било Божје чудо... Никада, ни на који начин, не остављајте ни најмањи утисак да је мрља или склоност према покварености почивала на Христу, или да је Он на било који начин попуштао греху. Он је у свему био кушан као и човек, па ипак се назива „светим“. Чињеница да је Христос у свему био кушан као и ми, а да је без греха, остала је необјашњена смртним људима. Христово утеловљење увек је било и увек ће остати тајна.“ (Коментари Елен Вајт, *The SDA Bible Commentary*, 5. том, стр. 1128.1129)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Прочитајте претходни коментар Елен Вајт о Христовој људској природи. Морамо се суочити са чињеницом да је Исусова људска природа, као и Његова божанска, велика истина у коју за сада нећемо у потпуности проићи. Као што је записала: „Христово утеловљење увек је било и увек ће остати тајна.“ Зашто, онда, морамо бити веома пажљиви да не доносимо оштар суд о онима који не схватају ову „тајну“ на исти начин као и ми?

2. Размишљајте о догађају на Гори преображења. Шта су изабрани ученици, који су пошли са Исусом на Гору, чинили у време када се овај невероватан догађај збивао у оквиру плана спасења? Спавали! На који начин се то може односити на нас, појединачне вернике, или на нас као Цркву, који живимо пред још једним великим догађајем у историји спасења: Другим Христовим доласком?

3. Прочитајте неке Исусове изјаве у којима говори о Себи. Зашто је, онда, идеја да је Исус само велики учитељ, велики пророк, или велики духовни вођа, погрешна? Зашто морамо прихватити чињеницу да је Он или оно што каже за Себе да јесте, или обичан, свакодневни човек, који је имао погрешну слику о себи? Зашто не постоји ниједна друга могућност када је Исусова личност у питању?

ПРИПРЕМА ЗА ПОЗИВ

Текстови за проучавање у току седмице: Лука 5,1-11; 6,12-16; 9,1-6; Матеј 10,5-15; Лука 10,1-24; Лука 9,23-25, Матеј 16,24-28.

Текст за памћење: „А свима говораше: Ко хоће да иде за Мном нека се одрече себе и узме крст свој и иде за Мном.“ (Лука 9,23)

„Ученик“ значи следбеник. Реч ученик у Библији јавља се више од 250 пута, највише у Јеванђељима и Делима апостолским.

Учеништво јача дух, пружа изазов уму и захтева највише снаге у заједници са Богом и ближњима. Без потпуне верности Христу и Његовој вести нема ни учеништва. Можемо ли да примимо узвишенији позив?

„Бог узима људе такве какви су и ако Му се потчине, васпитава их за своју службу. Божји Дух, примљен у душу, оживеће све њене способности. Ум који је потпуно посвећен Богу, под вођством Светога Духа складно се развија, ојачан да схвати и испуни Божје захтеве. Слаб, колебљиви карактер мења се у чврст и постојан. Непрекидно посвећење успоставља тако близак однос између Христа и Његових ученика, да хришћанин постаје сличан Њему умом и карактером.“ (Елен Вајт, *Чежња векова*, стр. 251. оригинал)

Ове седмице проучаваћемо како је Исус позвао своје ученике и какве поуке можемо извући које ће нам помоћи да наставимо дело које је Он започео на Земљи.

Симон и Андрија напорно су радили целу ноћ. Као искусни риболовци били су вешти у ловљењу рибе и знали су када је време да лов приведу крају. Рад у току ноћи није им ништа донео. Усред разочарења примили су налог какав нису очекивали: „Хајде на дубину, и баците мреже своје те ловите.“ (Лука 5,4) Симонов одговор садржао је у себи израз безнађа и муке: „Сву ноћ смо се трудили, и ништа не ухватисмо, али по Твојој ријечи бацићу мрежу.“ (5. стих)

Ко је овај столар који рибаре саветује како треба хватати рибе? Симон је могао само да се окрене и оде, али да ли је могуће да су Исусове раније речи утехе и истинито проповедање извршиле одређени утицај на њега? Отуда и одговор: „По Твојој ријечи бацићу мрежу.“

Значи, прва поука о учеништву гласи: послушност Христовој речи. Андрија, Јован и Јаков, такође, су научили да дуга и неуспешна ноћ уступа место светлој и дивној зори, када су уловили мноштво рибе. Одједном, Петар је пао на колена и заплакао: „Изиђи од мене, Господе! Ја сам човјек гријешан.“ (8. стих) Увиђање Божје светости и своје грешности други је важан корак у позиву на учеништво. Петар је, као и Исаија (Исаија 6,5), учинио тај корак.

Прочитајте текстове из Јеванђеља по Луки 5,1-11; Матеју 4,18-22. и Марку 1,16-20. Размотрите чудо које се догодило, збуњеност рибара, Петрово признање и Исусову власт. Шта сваки од тих извештаја говори о стази учеништва?

„Не бој се; отसेле ћеш људе ловити.“ (Лука 5,10) Промена од рибара до ловаца људских је изузетна и захтева потпуно предање Учитељу, препознавање личних способности и грешности, досезање Христа у вери и тако примити снагу за ходање усамљеним и непознатим стазама учеништва, и непрекидно ослањање на Христа и само на Њега. Живот рибара је несигуран и опасан, јер су у сталној борби са суровим таласима и без сталног прихода. Живот ловаца људских није нимало лакши, али Бог обећава: „Не плаши се.“ Учеништво није лак пут, има своје успоне и падове, радости и изазове, али ученик није позван да хода сам. Онај који каже: „Не плаши се“, налази се поред сваког верног ученика.

Прочитајте поново Петрово признање да је грешан човек. Запазите како га његова грешност наводи да се одвоји од Исуса. Зашто грех на такав начин делује на нас и удаљава нас од Бога.

БИРАЊЕ ДВАНАЕСТОРИЦЕ

Учеништво није настало само по себи. Оно је резултат одговора на Исусов позив. Лука бележи да је Исус прво позвао Петра, Андрију, Јована и Јакова (Лука 5,10.11) и Матеја Левија, цариника (стихови: 27-32). Сада писац ставља избор Дванаесторице на важно место у свом извештају: одмах после излечења човека са сувом руком у Суботу (Лука 6,6-11), које је навело фарисеје да почну да кују заверу у жељи да убију Исуса. Господ је знао да је време да ојача свој рад и припреми групу радника коју може обучити за задатак који ће уследити после крста.

Прочитајте текстове из Јеванђеља по Луки 6,12-16; 9,1-6. Шта ови стихови говоре о позиву упућеном Дванаесторици?

Међу мноштвом које Га је следило, било је много ученика, оних који би Га следили као што би ученици следили свог учитеља. Међутим, Христов задатак обухватао је много више од поучавања. Он је требало да изгради заједницу откупљених, Цркву која би однела Његову вест о спасењу до краја Земље. Из тог разлога били су Му потребни људи који су више од ученика. „И изабра из њих Дванаесторицу, које и апостолима назва.“ (Лука 6,13) „Апостол“ значи неко ко је послат са посебном вешћу. Лука користи ову реч шест пута у Јеванђељу и више од 25 пута у Делима апостолским (Матеј и Марко је користе само једном).

Дванаесторица нису била изабрана на основу степена образовања, економског и друштвеног положаја, моралне узвишености или нечег другог што их је обележило као вредне избора. Били су обични људи једноставног порекла: рибари, цариник, зелот, сумњалица, и један за кога се касније испоставило да је издајник. Позвани су само из једног разлога: да буду представници Цара над царевима.

„Бог узима људе такве какви су, са основним људским цртама у карактеру, и обучава их за своју службу, ако желе да прихвате Његов ред и уче од Њега. Они нису изабрани зато што су савршени, већ упркос свом несавршенству, познавањем и спровођењем истине, Христовом милошћу, могу бити преображени у Његово обличје.“ (Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 294. оригинал).

Суочимо се са истином: нисмо савршени, нити су остали верници у Цркви савршени. Сви смо у процесу раста. Како да научимо да радимо са другима и прихватимо их такве какви јесу.

ОДАШИЉАЊЕ АПОСТОЛА

Прочитајте текстове у Јеванђељу по Луки 9,1-6. и Матеју 10,5-15. Какве духовне истине можемо научити из стихова који говоре о Исусовом сазивању ученика?

Лука описује одашиљање апостола у три корака.

Прво, Исус их је све заједно сазвао (Лука 9,1). Реч позвати или позив важна је за хришћанску службу, као и за хришћанско богатство речи. Пре него што ова реч може да постане теолошки израз, мора да буде доживљена у личном искуству. Апостоли морају одговорити на позив, доћи к Ономе ко им упућује позив и бити „заједно“. Послушност Ономе који их позива и потпуно предање Њему важни су да би искусили јединство од кога зависи успех мисионске службе.

Друго, Исус је дао „силу и власт“ (Лука 9,1). Исус никада не шаље своје изасланике празних руку. Нити Он очекује да будемо Његови представници у својој снази. Образовање, култура, положај, богатство или разум не пружају нам силу за извршавање Његове мисије. Христос нас оспособљава, опрема и овлашћује. Грчка реч за „силу“ је *dynamis*, из које је изведена реч „динама“, извор светлости, и „динамит“, извор енергије који може да пробие планину. Сила и власт које Исус даје довољне су да победимо ђавола и поразимо га у његовим намерама. Исус је наша сила. „Људска воља постаје свемоћна у сарадњи са Божјом вољом. Све што треба чинити по Његовој заповести, могуће је чинити у Његовој снази. Све Његове заповести оспособљавају.“ (Елен Вајт, *Поуке великог Учитеља*, стр. 332. оригинал)

Треће, Исус их „посла да проповиједају царство Божије, и да исцјељују болеснике“ (Лука 9,2) Проповедање и исцелјивање не могу се раздвојити, а задатак ученика је да брину о целокупној личности, телу, уму и души. Грех и сотона заробили су целокупну личност, и она мора бити доведена под утицај Исусове посвећујуће силе.

Ученици могу испунити свој задатак само онда када свој живот у потпуности предају Христу, не дозвољавајући да им се нешто нађе на путу. Ни злато ни сребро, ни отац ни мајка, ни брачни друг ни дете, ни живот ни смрт, ни тренутне неизвесне прилике ни будуће невоље не треба да се нађу између ученика и Христа. Христос, Његово царство и сведочење изгубљеном свету једино је важно.

„Ништа не узимајте на пут.“ (Лука 9,3) Које је начело овде приказано важно да схватимо и лично искусимо?

СЛАЊЕ СЕДАМДЕСЕТОРИЦЕ

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 10,1-24. Шта овај извештај о слању Седамдесеторице говори о задобијању душа усред велике борбе?

У време Исусове службе следило Га је више од дванаест ученика. Када се апостол Петар обратио верницима ради бирања апостола, који ће доћи на Јудино место, група се састојала од најмање 120 ученика (Дела 1,15). Павле каже да је Исус имао више од 500 следбеника приликом Вознесења (1. Коринћанима 15,6). Из овога видимо да Исус, слањем Седамдесеторице није ограничио број ученика, већ да је изабрао посебну групу која је имала задатак да иде пред Њим у галилејске градове и припреми пут за Његове касније посете.

Само је у Јеванђељу по Луки забележен извештај о седамдесеторици, што је карактеристично за Луку, који је био окренут мисији. Број седамдесет је симболичан како у Писму, тако и у историји јеврејског народа. У 1. Мојсијевој наведено је 70 народа света као Нојевих наследника, а Лука је био писац, који је имао свеопшти поглед на свет. Мојсије је одредио 70 старешина да му помажу у раду (4. Мојсијева 11,16.17.24.25). Синедрион је чинило 70 чланова. У Писму се не спомиње да ли су ови извештаји утицали на Исусово позивање Седамдесеторице, али не би требало да буду предмет наших нагађања. Међутим, оно што је важно јесте да је Исус, као Онај који обучава црквене вође, оставио план да сила и одговорност не леже на неколицини, већ на мноштву ученика.

Радост и задовољство обележили су повратак Седамдесеторице. Они су дали извештај Исусу: „И ђаволи нам се покоравају у име Твоје.“ (Лука 10,17) За успех у придобијању душа никада није заслужан рад еванђелиста. Еванђеоски радник је само посредник. Успех долази кроз „Твојим именом“. Исусово име и сила су у основи сваке успешне еванђеоске мисије.

Међутим, запазите три изузетна Исусова одговора у вези са успехом мисионског рада Седамдесеторице. Прво, Исус у успеху еванђеоског рада види сотонин пораз (18. стих). Друго, што је неко више укључен у еванђеоски рад, више власти му је обећано (19. стих). Треће, радост еванђеоског радника не треба да почива на ономе што је постигао на Земљи, већ на томе што је његово име записано на небесима (20. стих). Небо се радује и бележи сваку особу која се ослободила сотонине власти. Свака душа освојена за царство представља ударац сотониним плановима.

Прочитајте поново текст у Јеванђељу по Луки 10,24. Шта су многи пророци и цареви желели да виде, али нису? Какво значење то има за нас?

ЦЕНА УЧЕНИШТВА

Сократов ученик био је Платон. Гамалаилов ученик био је Савле. Вође различитих религија имали су своје одане следбенике. Разлика између такве врсте следбеништва и Исусових ученика је у томе што је следбеништво било утемељено на људској филозофији, док су се Исусови ученици ослањали на Његову личност и дела. Хришћански ученици не ослањају се само на Христова учења, већ и на оно што је учинио за спасење људи. Исус зато позива све своје следбенике да узму свој крст и следе Његова упутства. Ако људи не ходају стазом ка Голготи, нема хришћанског учеништва.

Прочитајте текстове из Јеванђеља по Луки 9,23-25; Матеју 16,24-28; Марку 8,34-36. Како гласи кључна порука у овим стиховима упућена онима који тврде да су хришћани?

Хришћанско учеништво је делотворна веза између спасених и Спаситеља; као спасени, треба да следимо Спаситеља. Зато је Павле рекао: „А ја више не живим, него живи у мени Христос. А што сад живим у тијелу, живим вјером Сина Божијега, којему омиљех, и предаде Себе за мене.“ (Галатима 2,20)

Цена учеништва одређена је у Јеванђељу по Луки 9,23: „Ко хоће да иде за Мном нека се одрече себе и узме крст свој и иде за Мном.“ Запазите ове практичне речи: „одрече“, „узме“ и „иде за Мном“. У извештају о Петровом одрицању Христа проналазимо најбољу дефиницију речи „одрећи“. Петар је изјавио: „Не познајем Исуса“. Тако, када позив на учеништво захтева да се одрекнемо себе, морамо да кажемо да не познајемо себе; ми смо мртви. Уместо нас Христос мора да живи (Галатима 2,20). Друго, узимање крста свакога дана представља позив да се разапнемо с Христом. Треће, следбеништво захтева да средиште и правац живота буде Христос и само Христос.

Исус проширује цену учеништва као што је откривено у Луки 9,57-62: ништа нема предност у односу на Исуса. Он и само Он је на првом месту у пријатељству, раду, богослужењу и међу верницима. У хришћанском учеништву одрећи се себе није могућност, већ потреба. „Када Христос позива човека, налаже му да дође и умре... То је сваки пут иста смрт, смрт Исуса Христа, смрт старог човека... Само човек који се својом вољом одрекне себе може да следи Христа.“ (Dietrich Bonhoeffer, *The Cost of Discipleship* [New York: The Macmillan Co., 1965], стр. 99).

Коју сте цену платили зато што следите Христа? Пажљиво размотрите свој одговор?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

„Узимање крста уклања из срца самољубље, и ставља човека у положај да може да научи како се носи Христово бреме. Ми не можемо следити Христа ако не носимо Његово бреме, ако не узмемо Његов крст и не носимо га за Њиме. Ако наша воља још није усаглашена са божанским захтевима, морамо се одрећи својих склоности, одбацити своје омиљене жеље и кренути Христовим стопама.“ (Елен Вајт, *Синови и кћери Божје*, стр. 67)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Прочитајте поново питање на крају поуке од среде у вези са текстом из Јеванђеља по Луки 10,24. Чему смо ми који живимо у овом раздобљу сведоци што би „многи пророци и цареви“ волели да виде, али нису? На пример, испуњење пророчанстава? Размислите колико је догађаја из Књиге пророка Данила 2.7. и 8. поглавља за многе пророке и цареve представљало будућност, а за нас историјске чињенице. Чегa још можете да се сетите?

2. Размишљајте више о Исусовим речима да ће они који задобију цео свет, изгубити своју душу. Шта је тиме желео да каже? Или шта значи изгубити свој живот да би га сачувао? Једно је када се они који не верују себично држе овога света. Зашто не би, када верују да је то све што имају. Чегa би се иначе држали? Међутим, зашто они који знају да ће се овај свет завршити и нови започети једнога дана, и даље теже да у овом свету стекну што је могуће више? Како се можемо сачувати од ове веома опасне духовне замке?

3. Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 10,17-20. Можемо разумети узбуђење ових људи, када су увидели да им се чак и демони покоравају у Исусово име. Обратите пажњу на одговор који им је Исус дао. Шта је рекао шта је важно да схвате сви који су укључени у мисионски рад?

4. Наведите неке људе, поред библијских личности, чији их је избор да следе Христа много коштао, можда више него већину од нас? Запитајте се: „Шта су ови људи изгубили, коју цену су платили зато што следе Христа, и да ли сам ја спреман да исто поступим?“

ХРИСТОС КАО ГОСПОДАР СУБОТЕ

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 1,21; 6,2; Лука 4,17-19.31-37; 2. Коринћанима 5,17; Лука 6,1-11; 13,10-16.

Текст за памћење: „Субота је начињена човјека ради, а није човјек Суботе ради. Дакле је Господар Син Човјечиј и од Суботе.“ (Марко 2,27.28)

Иако је Лука првенствено наменио Јеванђеље незнабошцима, важно је запазити колико често спомиње Суботу. Од 54 пута колико се Субота наводи у Јеванђељима и Делима апостолским, 17 пута се наводи у Јеванђељу по Луки и 9 у Делима; 9 у Јеванђељу по Матеју, 10 у Јеванђељу по Марку и 9 у Јеванђељу по Јовану. Лука је као обраћеник из незнабоштва био уверен да је Субота седми дан не само за Јевреје, већ и за незнабошце. Први Исусов долазак није ништа променио, када је у питању светковање Суботе.

Заиста, „Христос је у току своје службе на Земљи, наглашавао обавезност прописа о Суботи; свим својим учењима изражавао је поштовање према установи коју је лично утемељио. У Његово време, поштовање Суботе толико се изопачило да је боље приказивало себични и самовољни карактер човека него Божји карактер. Христос је одбацио лажна учења којима су они који су тврдили да познају Бога погрешно приказивали Његов карактер.“ (Елен Вајт, Историја пророка и царева, стр. 183. оригинал)

У поуци за ову седмицу представљен је Исус као Господар Суботе, начин на који ју је светковао и пример који нам је оставио да следимо. Обичај светковања првог дана у седмици уместо Суботе нема потврду у Христовом поступању ни у Новом завету.

„ПО ОБИЧАЈУ СВОМЕ...“ (Лука 4,16-30; види: Исаија 61,1.2)

„И уђе по обичају своме у дан суботни у зборницу.“ (Лука 4,16) Ово је користан текст за адвентистичке хришћане. Многи га користе на еванђеоским састанцима или библијским проучавањима да нагласе чињеницу да је Исус светковао Суботу.

Синагоге су имале кључну улогу у верском животу Јевреја. У време изгнанства, када Храм више није постојао, грађене су синагоге за одржавање богослужења и поучавање мале деце. Синагога је могла бити изграђена у месту у коме је живело најмање десет јеврејских породица. Исус је одрастањем у Назарету следио „обичај“ да сваке Суботе иде у синагогу, и сада, приликом свог првог путовања у своје родно место, у Суботу затекао се у синагоги.

Прочитајте текстове из Јеванђеља по Марку 1,21; 6,2; Лука 4,16-30; 6,6-11; 13,10-16; 14,1-5. Шта ови текстови уче о Исусу и Суботи? Да ли негде можете да пронађете назнаке да је Исус укинуо обавезу да светкујемо Суботу или указао на неки други дан који треба да је замени?

„По обичају своме.“ (Лука 4,16) Само Лука користи овај израз: Лука 4,16. када је Исус посетио синагогу у Назарету; и у Луки 22,39. када Исус „изишавши отиде по обичају на гору Маслинску“. Оба пута „обичај“ се односи на богослужење и молитву.

Зашто треба да имамо обичај да Суботом идемо у цркву као што је Исус ишао?

Прво, Бог је свуда. Можемо Га славити на било коме месту. Међутим, има нечег посебног у заједничком окупљању у дан који је одређен приликом стварања и забележен у Закону.

Друго, тиме имамо прилику да пред људима потврдимо да је Бог наш Створитељ и Откупитељ.

Конечно, пружа нам прилику да будемо у заједници и делимо радости и туге?

Они који нас оптужују за легализам, или сматрају да смо у оковима зато што светкујемо Суботу, очигледно су заборавили велике благослове које Субота доноси. На који начин сте искусили колико светковање Суботе може да нам пружи слободу?

СУБОТА: ЊЕНА ПОРУКА И ЗНАЧЕЊЕ

„И отворивши књигу.“ (Лука 4,17) Субота није била одређена само за одлазак у Храм, већ и ради слушања Божје речи. Онај ко води живот без Његове речи налази се близу замке греха: „У срце своје затворио сам ријеч Твоју, да Ти не гријешим.“ (Псалам 119,11)

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 4,17-19. Како данас схватамо значење ових речи, када се осврнемо на оно што знамо о Исусу, ко је био и шта је учинио за нас? Како сте у свом ходу са Господом доживели да су Његове тврдње истините?

Када је прочитао текст из Књиге пророка Исаије 61,1.2. Исус је рекао: „Данас се изврши ово Писмо у ушима вашима.“ (Лука 4,21) Реч данас завређује пажњу. Јевреји су очекивали да ће Божје царство на посебан начин доћи у одређеном тренутку у будућности, уз војну силу, када ће страна власт бити прогнана из Јудеје, а Давидов престо повраћен. Међутим, Исус је рекао да је Царство већ дошло у Његовој личности и да ће Он сломити силу греха, победити сотону и ослободити потлачене сужње његове власти.

Размислите, такође, колико је Субота повезана са Исусовим тврдњама да је Месија. Субота је дан одмора, одмора у Христу (Јеврејима 4,1-4); Субота је симбол слободе и ослобођења које имамо у Христу (Римљанима 6,6.7); Субота не само да открива Божје стварање, већ и обећање о новом стварању у Христу (2. Коринћанима 5,17; 1. Коринћанима 15,51-53). Није случајност што је Исус Суботом учинио многа дела исцељења да би ослободио оне које је болест притискала и тиштала.

Субота је седмични подсетник, урезана у оно што је непроменљиво, време.

Како је држање Суботе помогло да боље схватимо спасење вером, да можемо да се ослонимо на оно што је Христос учинио за нас, насуспрот тежњи да зарадимо пут у Небо?

ИСЦЕЉЕЊЕ У КАПЕРНАУМУ

Исус се због одбацивања које је доживео у Назарету вратио у Капернаум у коме је раније проповедао (Матеј 4,13). Овај важан град постао је средиште Исусове службе у Галилеји. У њему се налазила синагога коју је највероватније изградио римски капетан (Лука 7,5), у коју је Исус по обичају отишао у Суботу.

Ове Суботе Исусова служба састојала се од различитих активности – поучавања, лечења, проповедања. Ништа није речено о томе шта је Исус проповедао, али је забележено да се народ чудило „јер Његова бесједа бјеше силна“. (Лука 4,32) Његова учења била су у супротности са рабинским учењима. Била су дубока и далекосежна. Проповедао је са влашћу, Његова учења темељила су се на Светом писму, износио их је силом Светога Духа, називао је грех правим именом и позивао на покајање.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 4,31-37. Какве снажне истине су откривене у овим стиховима о 1) великој борби, 2) постојању демона, 3) сврси Суботе и 4) Божјој сили над злом? Шта још можемо открити у овом тексту?

У тексту из Јеванђеља по Луки 4,31-41. забележено је прво од пет лечења у Суботу (Лука 4,38.39; 6,6-11; 13,10-16; 14,1-16). Исус је у проповеди коју је одржао у Назарету објавио да је Његова мисија да помогне, излечи и обнови оне који су жалосни и потлачени. У Капернауму, у Суботу, у време када је у синагоги било пуно верника, човек опседнут нечистим духом обратио се Исусу признањем: „Прођи се!...Исусе Назарећанине... Знаш Те ко си, Светац Божиј!“ (Лука 4,34) Демон, нечисти ђаволски дух, и као такав натприродно биће, одмах је препознао теловљеног Спаситеља. У овом извештају завеса која дели видљиви и невидљиви свет била је размакнута.

Размислите о томе колико је велика борба овде отворено приказана. Она често није тако очигледна. Како се она одвија у вашем животу? Шта вам једино даје наду да ћете победити у овој борби? Види: 1. Коринћанима 15,2?

ГОСПОДАР СУБОТЕ

У тексту у Јеванђељу по Луки 6,1-11. дата су два извештаја о Исусовом разговору са фарисејима о Суботи.

Прочитајте текст о првом догађају из Луке 6,1-5. Како се Исус суочио са оптужбама да Он и Његови ученици нису марили за Закон и Суботу?

Док су шетали пољем, ученици су тргали класје, трљали га између дланова и јели. Међутим, фарисеји су окренули чињенице да би оптужили ученике да крше заповест о Суботи. Исус је указао фарисејима на догађај о Давиду, када је гладан са својим војницима ушао у Дом Божји и појео хлеб, који је био намењен искључиво свештеницима. Исус је истакао да су фарисеји кроз дугу историју легализма додавали правило по правило, обичај по обичај и Суботу, која је требало да представља радост, претворили у терет.

Прочитајте други догађај у Јеванђељу по Луки 6,6-11. Какве поуке о Суботи запажамо овде?

Иако је у свим синоптичким Јеванђељима забележен овај догађај, само Лука говори да је човекова десна рука била сува. Овај додатни детаљ лекара Луке помаже нам да схватимо озбиљан утицај овог физичког недостатка на човекову способност да води нормалан живот. Овај догађај покренуо је два одговора: прво, фарисеји су желели да оптуже Исуса да крши Суботу тиме што је излечио човека. Друго, Исус је читао њихова срца и хтео је да им покаже да је Он Господар Суботе, Онај који ју је створио, и да неће одустати од своје мисије да ослободи палог човека из окова греха. Он је поставио држање Суботе у божанску перспективу: по Закону је Суботом чинити добро и спасити живот (Лука 6,9-11).

Размислите о томе колико су ове вође биле заслепљене својим правилима и прописима, које су сматрали Божјима. Како можемо да се сачувамо да не упаднемо у исту замку и не дозволимо људским обичајима и учењима да нас заслепе за дубоке божанске истине

СУБОТА: БОЛЕСНИ НАСУПРОТ ВОЛУ И МАГАРЦУ

Од три синоптичка Јеванђеља само Лука бележи два Исусова чуда исцељења учињена у Суботу (Лука 13,10-16; 14,1-15). Прво је разгневило управитеље синагоге, друго је ућуткало фарисеје. У оба случаја Исусови непријатељи користили су своје погрешно тумачење Закона да би оптужили Исуса да крши Суботу.

Прочитајте текстове у Јеванђељу по Луки 13,10-16. и 14,1-6. Какве важне истине су овде откривене о томе колико је лако погрешно протумачити кључне библијске истине?

Размислите о непокретној жени. Фарисеји су је као припадницу женског рода гледали са ниподаштавањем; била је богаљ 18 година, што је дуго временско раздобље које нечије стрпљење може да стави на пробу и појача осећање бесмислености живота; ни на који начин није могла да помогне себи.

Њој је пришла божанска милост у људском лику. Исус је примећује, позива да Му се приближи, обраћа јој се да би јој пружио излечење, полаже руке на њу и „одмах се исправи“. (Лука 13,13) Сваки глагол који је Лука употребио указује на вредност и достојанство жене, и самим тим вредност и достојанство сваке презрене особе, без обзира на прилике у којима се налази.

Друго чудо (Лука 14,1-6) Исус је учинио када је у Суботу пошао у дом једног фарисеја. Том приликом излечио је човека који је патио од водене болести. Очекујући противљење вођа, који су Га помно посматрали, Исус је поставио два питања: прво, о сврси Закона („Је ли слободно у Суботу исцељивати?“ [3. стих]); друго, о вредности људског бића („Који од вас не би својега магарца или вола да му падне у бунар одмах извадио у дан суботни?“ [5. стих]). Суштина на коју је желео да укаже била је очигледна, јер према Лукином извештају нису ништа одговорили на то. Исус је открио њихово лицемерје, онај најгори облик лицемерја који се крио под велом наводне светости и праведног гнева због онога што су сматрали нечувеним кршењем Божјег светог закона.

Колико је потребно да будемо пажљиви у вези са тим.

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

„Бог не може ни за тренутак да задржи своју руку иначе би човек кло-нуо и умро. Тога дана и човек треба да обави посао. Животним потребама мора се удовољити, болесни се морају неговати, оскудица сиромашних мора се ублажити. Неће бити без кривице онај ко у Суботу занемари да помогне у невољи. Божји свети одмор начињен је за човека и дела милосрђа су у савршеном складу са њеним циљем. Бог не жели да Његова створења иједан час подносе бол који се може отклонити у Суботу или у било који други дан.“ (Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 207. оригинал)

„Ниједна друга установа која је поверена Јеврејима, није тако у целини била управљена потпуном одвајању Јевреја од околних народа, као што је то била Субота. Бог је одредио да их њено поштовање именује за Његове поштоваоце. Она треба да буде знак њиховог одвајања од идолопоклонства и њихове везе са правим Богом. Међутим, да би Суботу држали светом, људи и сами морају бити свети. Вером морају постати судеоници у Христовој правди.“ (Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 283. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Задивљујућа је јасност Библије, када је у питању истина о Исусу и Суботи? Па ипак, многи верници широм света и даље тврде да је заповест о Суботи укинута, да није важна или да је њено држање једнако легализму. Зашто су непоколебљива верност и послушност Божјој речи толико важни? Мноштво је обмануто у вези са нечим тако суштинским као што је Божји свети закон. Какву важну опомену Исус даје у Јеванђељу по Марку 13,22?

2. Обратите пажњу колико се сотона напорно труди да уништи Суботу: користио је израиљске вође да је претворе у тежак терет и лише значења и вредности; користио је и још увек користи црквене вође које је одбацују као застарели, легалистички и искључиво јеврејски обичај. Зашто је Субота и све оно што она обухвата циљ сотониног непријатељства?

3. Исус је „Господар и од Суботе“. (Лука 6,5) Какву важност има овај текст има за хришћане и њихов став према Суботи?

ЖЕНЕ У ИСУСОВОЈ СЛУЖБИ

Текстови за проучавање у току седмице: Лука 1,39-55; 2,36-38; 7,11-17.36-50; Римљанима 10,17; Лука 8,1-3; 18,1-8.

Текст за памћење: „Јер сте ви сви синови Божији вјером Христа Исуса... Нема ту Јеврејина ни Грка, нема роба ни господара, нема мушкога рода ни женскога; јер сте ви сви једно у Христу Исусу.“ (Галатима 3,26-28)

Јеванђеље по Луки понекад се назива „Женским Јеванђељем“ зато што се у њему више него у другим Јеванђељима описује Исусово брижљиво старање о потребама жена и њихова укљученост у Његову службу.

У Исусово време, као и у неким културама данас, жене нису биле много цењене. Неки Јевреји захваљивали су Богу што нису били робови, незнабошци или жене. Грчко и римско друштво понекад се још горе опходило према женама. Римска култура је до крајњих граница развила одобравање разврата. Често се дешавало да је мушкарац поред супруге, с којом је ступао у брак само са циљем да добије будуће наследнике своје имовине, имао и конкубине.

У таквим приликама у којима се према женама рђаво поступало, Исус је донео радосну вест да су жене Аврамове кћери (види: Лука 13,16). Колико су жене из тог раздобља биле срећне, када су чуле да су Божја деца и у Божјим очима вредне као и мушкарци. Данашња порука упућена женама у свим народима остаје иста: сви смо ми, и мушкарци и жене, једно у Христу Исусу.

**ЖЕНЕ КОЈЕ СУ ИСУСУ ПОЖЕЛЕЛЕ СРДАЧНУ
ДОБРОДОШЛИЦУ**

Само Лука бележи реакцију две жене на чудесан догађај у космичкој историји: да је Божји Син узео људско тело да тако изврши Очево дело искупљења и испунио наде свога народа који је очекивао Месију. Иако ове жене нису у потпуности схватале шта се догађа, њихове речи и реакције на ове запањујуће догађаје откриле су њихову веру и дивљење према Божјим делима.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 1,39-45. у коме је описан сусрет Јелисавете и Марије. Које Јелисаветине речи откривају на који је начин, иако непотпуно, схватила велике догађаје који су се одигравали?

После Јелисавете и Марија је исказала славу Богу (Лука 1,46-55). Њене речи, које многи сматрају песмом, заправо су делови текста из Старог завета, што потврђује да је Марија предано проучавала Писмо и да ће бити добра мајка Исусу. Маријина песма не само да се темељи на Писму, већ и на заједници са Богом. Њено срце било је повезано са Господом, а њена вера била је снажна попут Аврамове наде.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 2,36-38. Какве важне истине су откривене у извештају о Ани у Храму?

Очекиване наде пронашле су своје право испуњење у Исусу. Стара удовица препознаје чудо и од тада објављивање Спаситеља свима који су долазили у Храм сматра својом обавезном мисијом. Она је била прва жена која је почела да шири Јеванђеље.

Покушајте да замислите дивљење и чуђење ових жена, док су посматрале догађаје који су се одигравали пред њиховим очима. На који начин можемо да негујемо дивљење према великим истинама које смо позвани да објављујемо?

у Јеванђељу по Луки 7,11-17. прочитајте извештај о чуду учињеном у Наину. Ова жена, сиромашна удовица, суочила се са још једним искушењем, смрћу свога сина. Мноштво ожалошћених, који су изражавали своју жалост и саосећање, било је поред ње у погребној поворци. Губитак јединог сина заједно са неизвесним изгледима за будућност учинили су да ова жена постане оличење туге и безнађа.

Међутим, погребна поворка се на изласку из града сусрела са још једном поворком која је улазила у град. На челу поворке која је излазила из града налазило се беживотно тело у ковчегу; на челу поворке која је улазила у град налазио се живи Створитељ. Приликом сусрета Исус је угледао ожалошћену удовицу која је изгубила сваку наду. „И видјевши је Господ сажали Му се за њом, и рече јој: Не плачи.“ (Лука 7,13) Молба да не плаче била би бесмислена да није потекла од Исуса, Господара живота. Иза налога: „Не плачи“, почивала је сила која је могла да уклони узрок њених суза: Исус им је приступио, дотакао ковчег и рекао младићу да устане. Додир је сматран обредним оскврнућем (4. Мојсијева 19,11-13), али Исусу је саосећање било много важније од обреда. Одговор људским потребама био је значајнији од поштовања самих обреда.

Житељи Наина не само да су били сведоци великог чуда, већ су примили дивну вест: Исус не прави разлику између емоционалне патње мушкараца или жена. Он се својим присуством супротставља смрти и побеђује је.

Прочитајте, такође, текст у Јеванђељу по Луки 8,41.42.49-56. Јаир је био утицајна особа, старешина синагоге, задужен да брине о служби у њој. Сваке Суботе бирао је особу која ће се молити, читати Писмо и проповедати. Био је не само угледна и утицајна личност, већ богат и моћан. Волео је своју кћер и није оклевао да приђе Исусу и затражи да исцели његово дете.

У овим догађајима сила Исусове речи вратила је мртвог сина мајци и мртву кћер оцу. Размислите колико су ова дела била невероватна онима који су их посматрали, нарочито родитељима. Шта ови извештаји говоре о Божјој сили? Шта говоре о томе колико смо ограничени да схватимо ту силу (уосталом, наука ни данас не може да објасни како је то могуће). Најважније што морамо да учинимо је да научимо да стекнемо поверење у ту силу и Божју доброту без обзира на садашње прилике.

ВЕРНЕ И ЗАХВАЛНЕ ЖЕНЕ

У Јеванђељу по Луки 7,36-50. Исус је претворио оброк у догађај који је добио духовну величину, јер је уздигао достојанство грешној жени. Симон, угледни грађанин, фарисеј, позвао је Исуса за своју трпезу. Док су званице седеле, изненада се нешто догодило: „Жена у граду која бјеше грјешница“ (37. стих) дошла је пред Исуса, разбила алабастерску бочицу пуну веома скупоценог мириса, помазала Га њиме, клекла крај Његових ногу и опрала их својим сузама.

Какве поуке можемо научити из жениног изливања захвалности и Исусовог прихватања њеног чина вере?

„Када је људским очима њен случај изгледао безнадежан, Христос је у Марији видео могућност да чини добро. Он је видео боље особине њеног карактера. План откупљења подарио је људском роду велике могућности, а у Марији је требало да се остваре ове могућности. Његовом милошћу постала је судеоник у божанској природи...Марија је била прва на гробу после Његовог васкрсења. Марија је била прва која је објавила васкрслог Спаситеља.“ (Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 568. оригинал)

У тексту из Јеванђеља по Луки 8,43-48. жена коју је задесила велика невоља постаје личност којој Спаситељ указује највеће поштовање. Ова жена је дуго патила од неизлечиве болести која је разарала њено тело и душу. Ипак, после 12 тешких година зрак наде ју је обасјао: „Чула је за Исуса.“ (Марко 5,27)

Шта је чула? Не знамо да ли је чула мало или много. Међутим, знала је да је Исус бринуо о сиромашнима; да је прихватао оне које је друштво одбацило; да је додиривао оболеле од губе; да је претворио воду у вино; и да се изнад свега старао о људима које је савладало очајање, међу којима је била и она. Међутим, није било довољно само чути. То што је чула требало је да је приближи вери (Римљанима 10,17), која ју је увела у једноставан чин да додирне ивицу Његове хаљине. Тај додир био је вођен вером, у одређеном циљу, делотворан и усредсређен на Христа. Дародавац живота може да благослови само такву веру: „Вјера твоја поможе ти.“ (Лука 8,48)

Лако можемо посматрати људе и судити им, зар не? Иако то често не исказујемо речима, у свом срцу их осуђујемо, што је, такође, погрешно. Како да престанемо да осуђујемо друге, чак и у својим мислима, јер не знамо како бисмо поступили да се нађемо у сличној прилици?

ЖЕНЕ КОЈЕ СУ СЛЕДИЛЕ ИСУСА

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 10,38-42. Какве важне духовне истине можемо научити из овог извештаја (Лука 8,14)?

Марта се као домаћица, заузела да што боље припреми све за госте, „бјеше збунила како ће Га дочекати“. (Лука 10,40) Међутим, Марија „сједе код ногу Исусовијех и слушаше бесједу Његову“. (39. стих) Марта се пожалила Исусу да сама обавља сав посао. Иако Исус није укорио Марту због преокупљености послом, указао јој је на потребу препознавања вредности у животу. Заједница са Исусом је најважнија у учешћу, спремање хране може да сачека.

„Христовом делу потребни су промишљени, енергични радници. Постоји широко поље за Марте, са њиховом ревношћу за делотворни верски рад. Међутим, нека оне најпре седну заједно са Маријом крај Исусових ногу. Нека марљивост, тачност и снага буду посвећени Христовом милошћу, па ће тада живот бити непобедива сила за добро.“ (Елен Вајт, *Чезња векова* стр. 525. оригинал).

Прочитајте текстове из Јеванђеља по Луки 8,1-3; 23,55.56; 24,1-12. Шта ови стихови говоре о улози жена у Христовој служби?

Пошто се Његова служба ширила, Исус „иђаше по градовима и по селима учећи и проповиједајући“ (Лука 8,1) у пратњи својих дванаест ученика. Лука, такође, бележи силно сведочанство да су одређене жене које је излечио, које су биле дотакнуте Његовим проповедањем, које су имале богатство, следиле Исуса у Његовој служби. Ово су неке од жена које Лука спомиње: 1) жене исцељене од нечистих духова, међу којима је била и Марија Магдалена; 2) Јована, жена Хузе, Иродовог пристава; 3) Сусана; и 4) „друге многе које служажу Њему имањем својим“. (3. стих)

Када схватимо да је Исус умро за свако људско биће, боље ћемо разумети једнакост свих људи пред Богом. Колико добро одражавамо ову истину у свом ставу према другима? Односно, како можемо искоренити, ако је потребно, сваки став којим ниподаштавамо друге као мање вредне?

Лука описује како се Исус окренуо двема удовицама да би поучио људе важним духовним истинама.

У првом случају (Лука 18,1-8), Исус се у причи сажалио над сиромашном и беспомоћном удовицом која се у борби за правду нашла пред злим и моћним судијом. Иако је била жртва неправде и преваре, ипак је веровала у законска правила и правду. Међутим судија није марио за Бога ни људе и зато се није трудио да помогне удовици. Брига о удовицама је библијски налог (2. Мојсијева 22,22-24; Псалом 68,5; Исаија 1,17), али судија је себи дао право да занемари закон. Међутим, удовица је имала једно оружје, истрајност, и њиме је изнурила судију и изборила се за правду.

Ова прича има три важне поуке: 1) увек се молите, немојте се никада обесхрабрити (Лука 18,1.2), јер молитва мења прилике, чак и срце злог судије и 3) постојана вера је победоносна вера. Права вера упућује савет свим хришћанима: никада не одустајте, чак и ако то значи чекање коначне пресуде када „Син Човјечиј дође“ (Лука 18,8)

У другом случају (Лука 21,1-4; Марко 12,41-44), Исус је осуђујући верско лицемерје и притворност књижевника и вођа у Храму, указао на велику супротност у односу на њих: сиромашну удовицу која открива природу праве вере.

Исус је описао неке верске вође као оне који „једу куће удовичке“ (Лука 20,47) и који крше библијски налог не водећи рачина о удовицама и сиромашнима. Као и у данашње време, многи су давали само да би се приказали побожнима; још и горе, оно што су давали било је од њиховог сувишка. Њихово давање није захтевало личну жртву. Супротно томе, Исус је усмерио пажњу ученика на удовицу као на узор праве религије, зато што је дала све што је имала.

Приказивање пред другима била је побуда прве групе; жртва и Божја слава биле су удовичина побуда. Признање да је Божје све што има и жеља да Му служи свим што има била је сила која је покренула удовицу да да две своје лепте. Оно што Створитељ цени није оно шта дајемо већ разлог за давање, не колико дајемо, већ шта је мера наше жртве.

Колико ви жртвујете за добро других и Божје дело?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Онај „који се опоменуо своје мајке док је у мукама висио на крсту, који се јавио ожалошћеним женама и послао их да објаве прве радосне вести о васкрсом Спаситељу – Он је и данас најбољи женин пријатељ, спреман да јој помогне у свим животним околностима“. (Елен Вајт, *Темељи срећног дома*, стр. 204. оригинал)

„Господ је предвидео посао за жене колико и за мушкарце. Оне у Његовом делу могу да заузму своја места у овом судбоносном времену и Он ће радити кроз њих. Ако су свесне своје дужности и ако раде под утицајем Светога Духа, оне ће имати ону моћ самосавлађивања која је потребна за ово време. Спаситељ ће ове жене, у којима је дух самопожртвовања, објасјати светлошћу свог лица и дати им силу већу од оне коју имају мушкарци. Оне у породицама могу да обаве посао који мушкарци не могу, рад који задира у унутрашњи живот. Оне могу да се приближе срцима оних до којих мушкарци не могу доћи. Не можемо се одрећи њиховог рада.“ (Елен Вајт, *Евангелизам*, стр. 464.465. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Једно од најзанимљивијих гледишта у Јеванђељима, укључујући и Лукино, односи се на улогу жена приликом Христовог васкрсења. У свим Јеванђељима жене су прве угледале васкрслог Христа и објавиле Његово васкрсење осталима. Библијске апологете користе ову чињеницу да потврде да се Исусово васкрсење у телу заиста догодило, које неки људи поричу или доводе у питање. Зашто је улога жена овде важна? Зато ако су, као што неки тврде, извештаји о Исусовом васкрсењу измишљени, зашто би писци записали да су жене, које нису биле високо цењене у друштву, прве виделе Исуса и објавиле вест о васкрсењу? Ако су измишљали приче да би навели људе да им поверују, зашто би истицали активност жена уместо мушкараца? Разговарајте о томе.

2. У друштву у коме жене нису биле цењене, Исус им је дао положај који им припада по Божјем стваралачком поретку: оне су Божја деца. Жене су као и мушкарци створене по Божјем обличју. У исто време, колико год једнаки пред Богом, мушкарци и жене нису исти. Како можемо тврдити да су мушкарци и жене једнаки пред Богом, а да ипак признамо да између њих постоји одређена разлика?

ИСУС, СВЕТИ ДУХ И МОЛИТВА

Текстови за проучавање у току седмице: Лука 2,25-32; Јован 16,5-7; Лука 23,46; Лука 11,1-4; Матеј 7,21-23; Лука 11,9-13.

Текст за памћење: „И Ја вама кажем: Иштите и даће вам се; тражите и наћи ћете; куцајте и отвориће вам се. Јер сваки који иште, прима; и који тражи, налази; и који куца, отвара му се.“ (Лука 11,9.10)

У Јеванђељу по Луки се између три синоптичка Јеванђеља најчешће говори о Исусовом односу са Светим Духом. Матеј 12 пута бележи деловање Светог Духа, Марко 6, а Лука 17 у Јеванђељу, и 57 пута у Делима апостолским. Од Исусовог зачећа (Лука 1,35) до непосредног извршавања Његове свеопште мисије (Лука 24,44-49), Лука прати практичну везу између Исуса и Светог Духа. Ова повезаност представља основу за разумевање Спаситељеве службе. Исто тако, Лука указује на важност молитве у Исусовом животу и раду. У потпуности Бог, једно са Оцем и Духом, Исус нам је у својој људској природи оставио пример у молитви.

Ако је Исус увидео потребу за молитвом, колико је више нама потребна?

„Без непрекидне молитве и будности у опасности смо да постанемо немарни и скренемо са праве стазе. Непријатељ упорно жели да омета пут до престола милости, да не бисмо озбиљном, понизном молитвом и вером добили благодат и снагу да се одупремо искушењима.“ (Елен Вајт, *Пут Христу*, стр. 95. оригинал)

Као обраћеник из незнабоштва и пратилац апостола Павла на мисионарским путовањима, Лука је посматрао развој христологије у историји – од Исусовог утеловљења до вазнесења и ширења Цркве – као божанско чудо вођено Светим Духом. У Исусовом животу видимо како целокупно Божанство ради на нашем искупљењу (Лука 3,21.22); а то Лука наглашава сталним указивањем на Светог Духа.

Шта следећи стихови говоре о улози Светог Духа у Христовом доласку на Земљу у људском телу? Лука 1,35.41; 2,25-32.

Почетак Исусове мисије био је повезан са деловањем Светог Духа. Према јеванђелисти Луки, Јован Крститељ, који је крштавао водом, прорекао је да ће Онај који ће доћи после њега крштавати Духом (Лука 3,16). Приликом Исусовог крштења и Отац и Свети Дух потврдили су истинитост Његове улоге у искупљењу. Бог Отац објавио је са Неба да је Христос Његов љубљени Син послат да искупи људски род, а Дух Свети се спустио на Њега у облику голуба (Лука 3,21.22). Од тог тренутка Исус је био „пун Духа Светога“ (Лука 4,1), спреман да се у пустињи супротстави непријатељу и започне своју службу (Лука 4,14).

Исус је у уводу своје проповеди одржане у Назарету, Исаијино пророчанство о Месији применио је на Себе: „Дух је Господњи на Мени.“ (Лука 4,18) Дух је био Исусов стални Пратилац, који је пребивао међу Његовим следбеницима када Исус више није био са њима (Јован 16,5-7). И не само то, Исус је обећао да ће Бог дати дар Светога Духа онима који Га траже (Лука 11,13). Дух који је повезивао Христа са Оцем и био укључен у план искупљења исти је онај Дух који је пружао снагу ученицима на њиховом путу вере. Из тога закључујемо да је Дух имао кључну и важну улогу у хришћанском животу: хула на Светога Духа је највећи грех (Лука 12,10).

На које посебне, практичне начине можемо дозволити Светом Духу да нас води? Односно, како можемо бити сигурни да одлуке које доносимо ни на који начин неће отврдути наше срце што ће нам онемогућити да чујемо Његов глас?

Између многих примера Исусове молитве, неки су забележени само у Јеванђељу по Луки. Запазите следеће догађаје који приказују Исуса у молитви у време значајних тренутака у Његовом животу.

1. Исус се молио приликом свог крштења (Лука 3,21). „Пред Њим се отвара ново и значајно раздобље. Он је сада на широј позорници улазио у свој животни сукоб.“ (Елен Вајт, *Чежња векова*, стр. 111. оригинал) Он се није усудио да без молитве ступи на ту широку позорницу у својој јавној служби, која ће Га на крају одвести на голготски крст.

2. Исус се молио пре него што је изабрао својих дванаест ученика (Лука 6,12.13). Ниједан вођа насумице не бира своје следбенике. Међутим, Исус није бирао само следбенике, већ оне који ће се потпуно поистоветити са Његовом личношћу и Његовом службом. „Њихова сужба била је најважнија на коју су људска бића икада била позвана и стајала је одмах иза службе самог Христа.“ (Елен Вајт, *Чежња векова*, стр. 291. оригинал)

3. Исус се молио за своје ученике (Лука 9,18). Од ученика је очекивано да буду потпуно посвећени Христу и схвате ко је Он. Да би Дванаесторица то могла да остваре, Исус „мољаше се Богу насамо“, а затим је пред њих ставио изазов поставивши им питање: „А ви шта мислите ко сам Ја?“ (Лука 9,20)

4. Исус се молио пре свог преображења (Лука 9,28-36) када је са Неба добио другу потврду да је Он Божији „Син љубазни“. Искушења која је до тада поднео и која ће уследити нису могла да поремете најблискије везе између Оца и Сина. После молитве ученици су и сами „видјели славу Његову“. (2. Петрова 1,16)

5. Исус се молио у Гетсиманији (Лука 22,39-46). Ово је можда најважнија молитва у историји спасења. Спаситељ овде повезује Небо и Земљу, и тиме утврђује три основна начела: Божја воља и намера су на првом месту; треба да будемо посвећени испуњавању Божје воље чак и по цену живота; примићемо снагу да победимо свако искушење на путу испуњавања Божје воље.

6. Исус се молио стављајући свој живот у Божје руке (Лука 23,46). Својим последњим речима изговореним на крсту: „Оче, у руке Твоје предајем дух свој“, Исус указује на крајњи циљ молитве. Њом морамо бити непрестано повезани са Богом у свим животним приликама.

Шта вам ови примери говоре о вашем молитвеном животу?

ПРИМЕР МОЛИТВЕ: ПРВИ ДЕО

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 11,1-4. Како помоћу ових стихова можемо да схватимо како молитва делује?

Христов омиљени начин ословљавања Бога био је изражен речју „Оче“, што је 170 пута забележено у четири Јеванђеља. Када Бога ословљавамо као свога Оца, признајемо да је Бог личност, која може да успостави веома блиску заједницу са људима. Бог је стварна личност пуна љубави и бриге као и овоземаљски отац. Међутим, Он је Отац небески. Он се разликује од нашег земаљског оца по томе што је свемогућ, свезнајућ, свеприсутан и савршено свет.

Израз „Отац небески“ увек нас подсећа да је Бог личност, да је свет и да хришћанство није ни филозофска идеја нити пантеистичко виђење бога који је све.

„Да се свети име Твоје.“ (Лука 11,2) И овај стих указује на Божју светост. Они који тврде да следе Господа морају светити Његово име речју и делом. Ако тврдимо да Га следимо, а ипак грешимо, значи да скврнимо Његово име. Исусове речи у Јеванђељу по Матеју 7,21-23. могу нам помоћи да боље схватимо шта значи светити Божје име.

„Да дође царство Твоје.“ (Лука 11,2) Јеванђеља указују на Божје царство више од 100 пута: око 40 пута у Јеванђељу по Луки, око 50 у Јеванђељу по Матеју, 16 у Јеванђељу по Марку и 3 у Јеванђељу по Јовану. Исус је дошао да га открије и успостави како у садашњости у виду Царства милости тако и у будућности у облику обећаног Царства славе. Ако не уђемо у прво царство, не можемо ући ни у друго. Спаситељева жеља је да Његови ученици искусе прво царство у очекивању другог.

„Да буде воља Твоја и на Земљи као на Небу.“ (Лука 11,2) Божју вољу на Небу сви познају и поштују. Исус узима ту чињеницу и претвара је у наду да ће тако бити и на Земљи. Израз „на Земљи“ не указује на нешто уопштено, већ одређено. Божја воља треба да се оствари на Земљи почевши од нас лично.

**Да ли познајете Господа, или имате само површно знање о Њему?
На који начин ваш молитвени живот може да вас приближи Богу?**

ПРИМЕР МОЛИТВЕ: ДРУГИ ДЕО

„Хлеб наш потребни дај нам сваки дан.“ (Лука 11,3) Молитва садржи реч дати. Било да та реч силази са усана човека који поседује велико богатство или сиромаха који је у сталној потреби, овом молитвом изражавамо своју зависност и признајемо да имамо поверење у Бога. Сви зависимо од Бога, и молба „дај“ наводи нас да признамо да је Бог извор свих дарова. Он је Створитељ. Захваљујући Њему живимо, крећемо се и јесмо. „Он нас је створио.“ (Псалам 100,3)

Бог је Отац који нам пружа све што нам је потребно. Какво снажно уверење у светлости овог обећања можете пронаћи у тексту у Јеванђељу по Луки 11,9-13?

„Опрости нам гријехе наше.“ (Лука 11,4) Молитва да нам буде опроштено „јер и ми опраштамо“ (Лука 11,4), наглашава чињеницу да ако смо искрено прихватили Божје опроштење у свом срцу, бићемо спремни да опростимо другима. Из тога следи да ако не опраштамо другима, онда нисмо стварно прихватили Божје опроштење (Матеј 6,14). „Опроштење које Бог даје није само правни чин којим нас ослобађа осуде. То није само опраштање греха, него ослобађање од греха. То је изливање спасоносне љубави која преображава срце.“ (Елен Вајт, *Мисли са горе благослова*, стр. 114. оригинал) Зато, као Христови ученици, имамо ту радост да живимо у оквиру све ширег круга божанске милости, примајући Божје благослове с једне стране и ширећи Његову љубав и праштање према другима који су нас увредили.

„Не наведи нас у напаст; него нас избави ода зла.“ (Лука 11,4) Овде треба да запазимо две чињенице. Прво, искушење није грех. Грчка реч за „искушење“ је пеирасмос. Именице у грчком језику које се завршавају на -асмос обично описују процес, не резултат. Писмо не посматра искушење као заокружени резултат; оно је метод, процес, примењен за постизање одређеног резултата. Иако искушење није грех, попуштање њему јесте. Друго, Бог не куша никога (Јаков 1,13). Бог може да дозволи да искушења дођу, али Он никада не искушава у смислу да некога мами на грех. Молитва је, зато, признање да је Бог извор неисцрпне снаге којом можемо да одолимо злу.

Размотрите текст у Јеванђељу по Луки 11,1-4. Размислите о свим питањима којима се бави. На који начин свако од тих питања може бити обогаћено и продубљено путем молитве?

ЈОШ ПОУКА О МОЛИТВИ

Одмах пошто је ученицима дао пример како да се моле, Исус их је причом о човеку коме је упућен позив за помоћ у поноћ (Лука 11,5-13) поучио о потреби за сталном молитвом. При крају своје службе, подсетио је своје следбенике на потребу за покајањем и понизношћу у молитви (Лука 18,9-14). Обе ове приче показују да молитва није само верска навика, већ сталан ход, разговор и живот са Оцем.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 11,5-8. Исус је испричао ову причу да би подстакао истрајност у молитви. Молитва не треба да постане само устаљена навика, већ темељ односа, потпуно, истрајно и непрекидно ослањање на Бога. Молитва је дисање душе: без ње смо духовно мртви. Исус је изнео причу о суседу који се није понашао као прави сусед. Сталне молбе његовог пријатеља да му позајми хлеб, да би у поноћ била задовољена његова хитна потреба, биле су узалудне. Међутим, коначно, чак и такав човек попушта пред упорним поноћним куцањем свог суседа. Колико би Бог био спремнији да одговори на нечију истрајну молитву? Таквом истрајношћу не мењамо Божје мишљење, већ јачамо своје поверење.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 18,9-14. Каква важна поука о молитви је овде дата?

Фарисеј је очекивао да Му Бог покаже своје одобравање на основу онога што је чинио, на основу његових праведних дела. Цариник је молио да Га Бог милостиво прихвати. Бог нас прихвата не на основу онога ко смо и шта чинимо, већ искључиво својом милости. Само они који се кају, који су понизни и скрушени у духу могу примити милост.

„Кротост и понизност су услови за постизање успеха и победе. Круна славе чека оне који се поклоне у подножју крста.“ (Елен Вајт, *Историја пророка и царева*, стр. 590. оригинал)

Људи који не познају Бога склони су да се упоређују са онима који су, наводно, грешнији од њих, да би уверили себе да нису толико рђави. Зашто је то велика духовна обмана? Да ли је важно да ли су други гори од нас?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

»Душа која се свакодневном, усрдном молитвом обраћа Богу, тражећи помоћ, подршку и снагу, имаће племените тежње, јасно схватање истине и дужности, узвишене побуде за рад, и стално ће бити гладна и жедна праведности. Одржавањем везе са Богом, постајемо способни да на оне с којима се дружимо преносимо светлост, мир и ведрину који владају у нашем срцу. Снага коју смо стекли молећи се Богу, сједињена с истрајним напорима да постанемо промишљенији и брижљивији, припрема нас за свакодневне дужности и одржава спокојство духа у свим околностима.“ (Елен Вајт, *Мисли са горе благослова*, стр. 85. оригинал)

„Називајући Бога својим Оцем, признајемо да су сва Његова деца наша браћа. Ми смо сви делићи великог ткива човечанства, сви смо чланови једне породице. У својим молитвама треба да се, осим за себе, молимо и за своје ближње. Нико се не моли правилно, ако тражи благослов само за себе.“ (Елен Вајт, *Мисли са горе благослова*, стр. 105. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Лука не говори о односу Исуса и Светог Духа само у Јеванђељу. Нико не може да чита Дела апостолска, Лукино друго дело које говори о историји Хришћанске цркве, а да не запази уверљиво деловање Светог Духа у животу хришћанске заједнице, њене службе и њених припадника. Само је Лука забележио Исусова упутства која је после свог васкрсења дао ученицима, да остану у Јерусалиму док „се не обучете у силу с висине“ (Лука 24,49), пре него што стигну до краја Земље ширећи вест о распетом и васкрслем Спаситељу. Лука започиње Дела апостолска Исусовим поновљеним обећањем о изливању Светог Духа (Дела 1,7.8), обећањем које се испунило на дан Педесетнице (Дела 2. поглавље). Шта овај извештај говори о важности улози Светог Духа у животу Цркве?

3. На који начин чин молитве представља признање наше зависности од Бога и потребе за Њим? Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 18,9. На који озбиљан духовни проблем Исус указује причом која следи?

ИСУСОВА СЛУЖБА

Текстови за проучавање у току седмице: Лука 15,4-7.11-32; Лука 16,19-31; 18,35-43; 19,1-10.

Текст за памћење: „Јер је Син Човјечји дошао да нађе и спасе што је изгубљено.“ (Лука 19,10)

Ако би требало да напишемо извештај о Исусовој служби, најбоље би било да поновимо Његове речи: „Да нађе и спасе што је изгубљено.“

Шта је било изгубљено? Човечанство отуђено од Бога, подложно смрти, испуњено страхом, разочарењем и очајањем. Да нешто није учињено у нашу корист, били бисмо изгубљени.

Захваљујући Исусу сви имамо велики разлог да будемо испуњени надом.

„Падом у грех, човек се отуђио од Бога; Земља се одвојила од Неба. Преко провалије која је лежала између, није било могуће успоставити никакав однос. Међутим, Христовим посредством, Земља је поново повезана са Небом. Христос је својим заслугама премостио провалију коју је грех начинио... Христос повезује палог човека, слабог и беспомоћног, са Извором бесконачне силе.“ (Елен Вајт, *Пут Христу*, стр. 20. оригинал)

Библија од 1. Мојсијеве до Откривења представља извештај о Богу који тражи изгубљено човечанство. Лука приказује ову истину трима важним причама: о изгубљеној овци (Лука 15,4-7), изгубљеном новчићу (стихови: 8-10), и изгубљеном сину (стихови: 11-32).

ИЗГУБЉЕНА ОВЦА И ИЗГУБЉЕНИ НОВЧИЋ

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 15,4-7. Шта ови стихови говоре о Божјој љубави према нама? Зашто је толико важно да схватимо да је управо пастир пошао да тражи изгубљену овцу?

Ова прича открива величанствену истину свету, који може изгледати округан и равнодушан према људима: Бог нас толико воли да Он лично креће да нас тражи да би нас довео к Себи. Често говоримо о томе да људи траже Бога; заправо, Бог тражи нас.

„Душа која се предала Христу у Његовим очима је најдрагоценија од целог света. Спаситељ би прошао кроз самртне муке на Голготи да би један човек могао бити спасен за Његово царство. Он никада неће напустити човека за кога је умро. Ако Његови следбеници не одлуче да Га напусте, Он ће их чврсто држати.“ (Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 483. оригинал)

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 15,8.9. Ова прича забележена је само у овом Јеванђељу. Изгубљени новчић може да има два значења. Прво, у Јудеји је у Исусово време било много сиромашних људи, и у већини домова један новчић (драхма) представљао је више од дневне зараде, која је била једва довољна да се њоме прехрани породица. Друго, неке жене су као знак да су ступиле у брак носиле украс на глави са десет новчића, што је била велика свота, која је у сиромашним породицама уштеђена у дугом временском раздобљу.

У оба случаја, губитак је био велики. Зато је жена, потпуно скрхана и ожалошћена, упалила светиљку (кућа можда није имала прозоре или су били веома мали), померила све предмете у кући, почистила је метлом и тражила новчић, све док га није пронашла. Тада се њено срце испунило великом радошћу коју је поделила са свим својим пријатељима.

„Новчић, иако лежи у прашини и у смећу, и даље је новац искован од сребра. Његова власница га тражи зато што је вредан. Тако и свака душа, иако унижена грехом, у Божјим очима и даље је драгоцене. Као што новчић носи лик владара и натпис, тако је и човеку приликом стварања утиснут лик и име Бога; иако је тај натпис утицајем греха, данас покварен и скоро избрисан, његови трагови остају у свакој души.“ (Елен Вајт, *Поуке великог Учитеља*, стр. 194. оригинал)

Према савременој науци и филозофији ми нисмо ништа дуго до случајно настала бића у бесмисленом универзуму. Колико је потпуно другачије гледиште представљено у ове две приче?

Прича о изгубљеном сину (Лука 15,11-32), сматра се најлепшом икада испричаном кратком причом о љубави спремној да опрости, коју је само Лука забележио, и која се, такође, може назвати причом о оцу пуном љубави који је имао два изгубљена сина. Један син изабрао је безакоње у далекој земљи уместо очеве љубави. Други син одлучио је да остане у дому, али није у потпуности познавао очеву љубав и братовљеву вредност. Причу можемо проучавати у седам делова, четири се баве блудним сином, два оцем и један старијим братом.

1. „Дај ми.“ (Лука 15,12) Одлука млађег сина да од оца затражи свој део наследства није била изненадна и нагла. Грех је често производ дугог размислања о погрешним вредностима. Млађи син је сигурно од пријатеља чуо о раскоши и сјају далеких земаља. Живот у кући био је превише крут. Примао је љубав, али је она постављала одређене границе; далека земља нудила му је живот без ограничења. Отац се постављао превише заштитнички. Син је желео слободу, а у потрази за неограниченом слободом крило се семе побуне.

2. „Зашто ја?“ (Лука 15,13-16) Син је узео цело своје наследство и отишао у „даљну земљу“. Даљна земља је место далеко од очевог дома. Брижана љубав, заштитна ограда закона, свеприсутна милост непознате су величине у даљој земљи. То је далека земља у којој се „беспутно“ живи (Лука 15,13). Грчка реч за „беспутно“ (*асотос*) јавља се још три пута као именица у Новом завету: за пијанство (Ефесцима 5,18), побуну (Титу 1,6) и разврат који обухвата „нечистоте, сласти, пијанство, ждерање, пијење и богомрско незнабоштво“. (1. Петрова 4,3.4) Таква задовољства безбожног живота истрошила су његово здравље и богатство, и ускоро је остао без новца, пријатеља и хране. Морен сталном глађу, почео је да ради као чувар свиња, што је била тешка судбина за Јеврејина.

3. „Прими ме.“ (Лука 15,17-19) Међутим, чак и блудни син је и даље син који може да одлучи да се врати. Тако син „дође к себи“. Сетио се свога дома, оца и односа испуњених љубављу. Кренуо је своме дому спреман да замоли свога оца: „Прими ме.“ Односно, учини шта год желиш, само ми допусти да будем у твојој близини и осетим твоју брижну љубав. Има ли бољег дома од Очевог срца?

Свет може бити веома привлачан. Шта вас у свету посебно привлачи због чега можете да помислите: „То није толико рђаво“, иако дубоко у себи знате да јесте?

ПРИЧА О ИЗГУБЉЕНОМ СИНУ: ДРУГИ ДЕО

4. Повратак дому (Лука 15,17-20) био је пут покајања. Путовање је започело „кад дође к себи“. Када је, у поређењу са очевим домом, увидео на коме се месту налази, устао је и отишао своме оцу. Блудни син вратио се кући, а његово обраћање оцу, које се састоји из четири дела, одређује право значење покајања.

Прво, *признавање* да је отац „мој отац“ (18. стих). Блудни син сада треба да се ослони на Очево љубав, да има поверење у њега, као што ми морамо да верујемо у љубав и праштање свог Небеског Оца.

Друго, *признање*: оно што је блудни син учинио није била грешка у расуђивању, већ грех учињен против Бога и свог оца (18. стих).

Треће, *кајање*: „И већ нијесам достојан.“ (19. стих) Препознавање своје недостојности у поређењу са Божјом вредношћу важно је да би наступило право покајање.

Четврто, *молба*: „Прими ме.“ (19. стих) Предавање Божјој вољи каква год да је, јесте циљ покајања. Син се вратио кући.

5. Отац који чека (Лука 15,20.21). Чекање и ишчекивање, жалост и нада започели су оног тренутка у коме је блудни син напустио свој дом. Чекање је било завршено када га је отац угледао „кад је још подалеко био“ и „сажали му се, и потрчавши загрли га и цјелива га“. (20. стих) Ниједан приказ тако упечатљиво као слика оца који чека.

6. Радост у породици (Лука 15,22-25). Отац је загрлио сина, оденуо му нову хаљину, ставио прстен на руку, дао нову обућу, и наредио да се припреми гозба. Породица је славила. Ако је напуштање дома представљало смрт, повратак је било васкрсење вредно весеља. Иако је син живео блудним животом, ипак је остао син, а за сваког покајаног сина на Небу је радост (7. стих).

7. Старији син (Лука 15,25-32). Млађи син био је изгубљен када је напустио дом и отишао у даљну земљу; старији син био је изгубљен зато што је његово срце било у даљњој земљи, иако је телом био у дому. Такво срце је гневно (28. стих), склоно да се жали, самоправедно (29. стих) и неспремно да прихвати брата. Он га спомиње као „твој син“, расипник без карактера (30. стих). Став старијег сина према оцу сличан је ставу фарисеја који су оптужили Исуса: „Овај прима грешнике и једе са њима.“ (Лука 15,2) Очеве последње речи упућене старијем сину одражавају став Неба према покајаним грешницима. „Требало је развеселити се и обрадовати, јер овај брат твој мртав бјеше, и оживље; и изгубљен бјеше и нађе се.“ (32. стих)

Ставите се на место старијег сина. Ма колико његово гледиште било погрешно, зашто има „смисла“ што се тако осећао? Како ова прича открива начине на које Јеванђеље прелази преко онога што „има смисла“?

ПРОПУШТЕНЕ ПРИЛИКЕ

Иако је Исус дошао да тражи и спасе изгубљене у греху, Он никада никога не присиљава да прихвати спасење које нуди. Спасење је бесплатан дар и доступан свима, али човек мора да прихвати бесплатан дар вером, која доводи до усаглашавања живота са Божјом вољом. Једино време у коме можемо да стекнемо такво искуство је време живота на Земљи; не постоји друга прилика.

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 16,19-31. Шта је главна порука ове приче?

Ова прича забележена је само у Јеванђељу по Луки, и учи нас двома важним истинама у вези са спасењем: важност „садашњег тенутка“ у процесу спасења и непостојање друге прилике за спасењем после смрти.

Данас је дан спасења. Према причи, богатство само по себи не представља зло нити сиромаштво искључиво представља добро. Оно што прича учи јесте да не смемо да пропустимо прилику да примимо спасење док смо на Земљи. Било да смо богати или сиромашни, образовани или необразовани, да поседујемо моћ или не, немамо другу прилику. Сви примају спасење и свима се суди према ставу, који данас имају према Исусу. „Ево, сад је вријеме најбоље, ево сад је дан спасенија.“ (2. Коринћанима 6,2)

Прича, такође, учи да вечна награда ни на који начин није повезана са материјалним иметком. Богати човек „облачаше се у скерлет и свилу, и живљаше сваки дан господски и весељаше се“ (Лука 16,19), али занемарио је животну суштину: Бога. Грех богатог човека није било његово богатство, већ то што није препознао да је Божја породица шира него што је био спреман да прихвати.

После смрти нема прилике за спасење. Друга неизбежна истина којој нас Исус овде учи је да нема друге прилике за спасење после смрти. „И као што је људима одређено једном умријети, а потом суд.“ (Јеврејима 9,27) Друга поука из ове приче је да је људима у животу дато довољно доказа да донесу свесну одлуку за или против Бога. Свако теолошко учење које говори о неком облику „друге прилике“ после смрти, представља велику обману.

Волимо да причамо о томе колико нас Бог воли и шта је све учинио и чини да би нас спасао. Шта ова прича учи о опасности да Божју љубав и спасење олако схватимо?

БИО САМ СЛЕП, А САДА ВИДИМ

Исусова изјава о својој личној служби да је дошао да нађе и спасе што је изгубљено потврда је да је Његова служба имала холистички карактер. Дошао је да људе учини целима, да их промени у физичком, менталном, духовном и друштвеном смислу. Лука наводи два примера који показују како је Исус повратио целовиту природу двојици људи. Један је био физички слеп, други духовно; обојица су били одбачени, један као просјак, други као сакупљач пореза. Међутим, обојица су били предмет Христове службе спасења. Нису били изван Његовог срца или домаћаја.

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 18,35-43. Шта ови стихови говоре о потпуној зависности од Бога? Ко међу нама у неком тренутку није узвикнуо: „Смилуј ми се“?

Јеванђелиста Марко назива овог човека Вартимеј (Марко 10,46). Просио је изван града Јерихона. У физичкој невољи, не плашећи се друштвених последица, погођен сиромаштвом, одједном се нашао под утицајем небеског чуда: „И казаше му да Исус Назарећанин пролази.“ (Лука 18,37) Његова вера покренула га је да повиче: „Сине Давидов, помилуј ме!“ (39. стих) Вера не захтева ни очи ни уши, ни ноге ни руке, само срце које се повезује са Створитељем света.

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 19,1-10. Ко је био „слепи“ човек у овом извештају?

Само Лука бележи извештај о Исусовом сусрету са Закхејем, последњем од Исусових многих сусрета са одбаченима. Христов задатак да тражи и спасе што је изгубљено био је на величанствен начин испуњен у овом сусрету са Закхејем. Он је био главни цариник у Јерихону, главни грешник по мишљењу фарисеја из тог града, али главни грешник кога је Спаситељ пронашао и спасао. Каква необична места и методе је Исус користио да изврши своју службу. Дрво, радознао човек који је желео да сазна ко је Исус, Господ пун љубави који налаже човеку да сиђе, зато што је сам себи уручио позив за оброк. Што је још важније, Исус је нешто требало да му да: „Данас дође спасеније кући овој“ (Лука 19,9), али не пре него што је Закхеј исправио своје погрешне поступке (8. стих).

Лако је запазити туђе грешке и недостатке, зар не? Међутим, често смо слепи за своје личне. Са каквим областима у свом животу треба да се суочите, да признате погрешке и задобијете победу над нечим што сте дуго времена одлагали?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

„Исус не представља изгубљеном овцом само појединачне грешнике, већ и свет који је отпао од Бога и постао опустошен грехом.“ (Елен Вајт, *Поуке великог Учитеља*, стр. 190. оригинал)

„Ко може да процени вредност једне душе? Ако желите да сазнате њену вредност, пођите у Гетсиманију и тамо заједно са Христом стражите у време тих сати Његове агоније, када су крупне капи зноја као крв текле с Његовог чела! Гледајте Спаситеља високо на крсту!... У подножју крста, и ти можеш проценити вредност једне душе имајући на уму да би Христос положио свој живот и за једног јединог грешника.“ (Елен Вајт, *Поуке великог Учитеља*, стр. 196. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Све религије приказују да се човек налази у потрази за Богом, али хришћанство представља Бога као Онога који тражи: Адаме, где си? (1. Мојсијева 3,9); Каине, где је твој брат? (1. Мојсијева 4,9); Илија, шта радиш ту? (1. О царевима 19,9); Закхеју, сићи брзо (Лука 19,5). Да ли сте стекли искуство да и вас Бог тражи?

2. Поново погледајте последње питање на крају одељка од уторка. Какву је грешку направио старији син? Какви духовни недостаци су откривени у његовом ставу? Зашто је много лакше заузети такав став него што мислимо? Види: Матеј 20,1-16.

3. Исус је у причи о богаташу и Лазару рекао да чак и ако неко дође из мртвих, биће људи који неће поверовати. На који начин је ова прича предвидела став неких људи приликом Исусовог васкрсења, када сви нису поверовали упркос снажним доказима у прилог Његовом васкрсењу?

4. Једна од најупечатљивијих одлика Исусове службе спасавања јесте да се на исти начин опходило према свим људима, као што је био слепи просјак, Закхеј, Никодим и жена Самарјанка. Крст, више од свега, показује једнакост свих људи пред Богом. Како ова кључна истина треба да утиче на начин како се опходимо према другима, чак и онима према којима смо због политичких ставова, културе, етничке припадности, или неког другог разлога гајили рђава осећања? Зашто је такав став у супротности са Исусовим?

5. Упоредите причу о изгубљеном сину са причом о богаташу и Лазару.

ИСУС, ВЕЛИКИ УЧИТЕЉ

Текстови за проучавање у току седмице: Лука 8,22-25; 4,31-37; 6,20-49; 8,19-21; 10,25-37; 5. Мојсијева 6,5.

Текст за памћење: „И чуђаху се науци Његовој; јер Његова бесједа бјеше силна.“ (Лука 4,32)

„Када је Христос дошао на Земљу, изгледало је као да се човечанство брзо приближава својој најнижој тачки. Сами темељи друштва били су поткопани. Живот је изгубио садржај и постао извештачен... Испуњени одвратношћу према плодовима маште и лажима, не желећи да размишљају, људи су се окренули неверству и материјализму. Искључивши вечност из својих мисли, живели су само за садашњост.

Када су престали да признају божанско, људи су престали да поштују и људско. Истина, част, поштење, поверење, саосећање нестајали су са лица Земље. Бездушна грамзивост и заокупљеност честољубљем довели су до свеопштег неповерења. Појам о дужности, о обавези јакога према слабоме, о људском достојанству и људским правима, потиснут је у страну као занесењаштво или бесмислица. Обични људи изједначавани су са стоком за теглење, оруђем и одскочном даском за славољубиве. Тежња за богатством и моћи, удобношћу и угађањем свим личним склоностима, остваривана је као тежња највишем добру. Физичко пропадање, душевна отупелост, духовно мртвило били су обележје тога доба.“ (Елен Вајт, *Васпитање*, стр. 74.75. оригинал)

Када сагледамо стање које је владало у то време, боље ћемо схватити зашто је Исус поучавао људе одређеним поукама.

Лука је као лекар и учен човек био упознат са улогом ауторитета. Био је упознат са ауторитетом филозофије у грчком образовању и васпитању. Познавао је ауторитет римског закона у грађанским питањима и улози власти. Као Павлов пратилац на путовањима сусретао се са црквеним ауторитетом у црквама које је апостол оснивао. Лука је на тај начин схватио да се ауторитет налази у основи положаја сваког човека, улоге институција, државне функције, учитељевог односа према својим следбеницима. Упознавши се са различитим врстама ауторитета на свим нивоима моћи, Лука је открио читаоцима да у Исусу и Његовом ауторитету постоји нешто изузетно. Рођен у дрводељином дому, одрастао у малом галилејском граду Назарету, у коме је провео тридесет година, према овоземаљским мерилима ни по чему великом познат, Исус се својим учењем и службом супротставио свима – римским владарима, јеврејским ученим људима, рабинима, обичним људима, онима који су поседовали световну и верску моћ. Његови суграђани „дивљаху се ријечима благодати које излажаху из уста Његовијех“ (Лука 4,22) Једном приликом донео је наду удовици из Наина васкрснувши њеног умрлог сина (Лука 7,11-17). Страх је обузео читав град који је узвикнуо: „Бог походи народ свој.“ (Лука 7,16) Вест о Исусовој власти над животом и смрћу није се само пронела међу становницима Наина, већ „по свој Јудеји и по свој околини“! (Лука 7, 17)

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 8,22-25; 4,31-37; 5,24-26; 7,49; 12,8. Шта ови текстови откривају о власти коју је Исус имао?

Лука је забележио, не само за свог пријатеља Теофила, већ и за будуће нараштаје, да је Исус својом службом успоставио јединствену власт. Као Бог у телу, Он је заиста имао власт као ниједна особа до тада.

Многи људи чине одређене подухвате у Божје име, што, наравно, њиховим поступцима даје велику власт. Како можемо бити сигурни да када изјавимо: „Бог ме је водио да то учиним“, да нас је Он заиста водио у томе? Разговарајте о овоме у суботношколском разреду?

Проповед на Гори (Матеј 5-7) у литератури се често назива „суштином хришћанства“. Лука бележи одређене делове проповеди у Јеванђељу по Луки 6,20-49. Пошто Лука бележи проповед одмах после „званичног“ бирања ученика (Лука 6,13), неки проучаваоци Библије називају је „налогом упућеном Дванаесторици приликом рукоположења“.

Као што је приказано у Јеванђељу по Луки 6,20-49. проповед почиње приказом четири благослова и четири невоље, и описује друге важне карактеристике хришћанског начина живота.

Проучите следећи текст у Јеванђељу по Луки 6,20-49. и запитајте се колико су вам блиска наведена начела.

1. Хришћанска блаженства (Лука 6,20-22). Како сиромаштво, глад, плач и омраженост могу донети блаженства?

2. Хришћански разлози за радост када доживимо одбацивање (Лука 6,22.23).

3. Невоља којих се треба чувати (Лука 6,24-26). Размотрите сваку од четири невоље. Зашто хришћанин треба да их се чува?

4. Хришћански налог (Лука 6,27-31). Ни о једној Исусовој заповести није се толико расправљало колико о златном правилу љубави и ниједна се не сматра тежом за држање. Хришћански морални принцип је у основи позитиван, не негативан. Не односи се на оно шта не треба чинити, већ шта треба чинити. Уместо „немојте мрзети“ свог непријатеља, упућен је налог „Волите свог непријатеља“. Уместо закона реципроцитета („зуб за зуб“), златно правило захтева начело чисте добротe („окрените други образ“). Махатма Ганди је на основу златног правила развио читаву политичку филозофију одупирања злу уз помоћ добра. Ово начело је употребио да се избори за независност Индије од британског колонијализма. Слично томе, Мартин Лутер Кинг јуниор употребио је принцип златног правила да сломи зло сегрегације у Сједињеним Америчким Државама. Где љубав влада, блаженства ступају на престо.

5. Хришћански начин живота (Лука 6,37-42). Запазите Христово залагање за опроштење, драговољно давање, примеран живот и трпељивост.

6. Хришћански родови (Лука 6,43-45).

7. Хришћански градитељ (Лука 6,48.49).

Велики учитељи пре и после Исуса учили су о јединству и љубави, али обично о љубави у оквиру једне групе; породице коју одређује друштвени сталеж, боја коже, језик, порекло или религија. Међутим, Исус је уклонио границе које деле људе и указао на нову породицу, ону која не прави разлике између уобичајених појединости које деле људе. Под заставом агапе љубави – незаслужене, неискључиве, свеопште и пожртвоване – Христос је створио нову породицу. Ова породица одражава првобитно, свеопште и идеално начело уздигнуто приликом стварања, које потврђује да су сва људска бића створена по Божјем обличју (1. Мојсијева 1,26.27) и да су, према томе, једнака пред Њим.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 8,19-21. Без имало умањивања вредности веза и обавеза којима су унутар породице повезани родитељи и деца, браћа и сестре, Исус је гледао даље од тела и крви, и сместио све који слушају Божју реч на Божји олтар као чланове породице „и на небесима и на земљи“ (Ефесцима 3,15). Породица Христових ученика не треба да буде мање блиска и повезана од обичне породице. За Исуса прави показатељ „породице“ нису крвни односи, већ чињење Божје воље.

Шта следећи текстови уче о зидовима које је Христос порушио у вези са разликама које често деле људе (често са рђавим последицама)?

Лука 5,27-32. _____

Лука 7,1-10. _____

Лука 14,15-24. _____

Лука 17,11-19. _____

Исусова мисија и служба, Његово срце спремно да опрости и милост дата свим људима, нису искључивали никога, већ су се односили на све који су прихватили Његов позив. Његова вечна љубав довела Га је у додир са људима различитог положаја.

На које начине као Црква можемо боље следити ово кључно начело?

ОДРЕДНИЦА ЉУБАВИ: ПРИЧА О ДОБРОМ САМАРЈАНИНУ - ПРВИ ДЕО

Од четири јеванђелиста, само Лука бележи приче о изгубљеном сину и добром Самарјанину (Лука 10,25-37). Прва приказује вертикалну димензију љубави, невероватну Очеву љубав према грешницима; друга показује хоризонталну димензију – врсту љубави која треба да окарактерише људски живот, којом човек треба да поруши све препреке међу људима и да живи у оквиру Исусове дефиниције „ближњег“: сва људска бића су Божја деца и заслужују да буду вољена и да се према њима исто поступа.

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 10,25-28. и размислите о два питања која су овде постављена. Како су она повезана са главним вредностима хришћанске вере и живота?

1. „Учитељу, шта ћу чинити да добијем живот вечни?“ (Лука 10,25)

Запазите да је законик тражио начин да наследи вечни живот. Бити спасен од греха и ући у Божје царство је најплеменитија од свих тежњи које човек може да има, али законик је, попут многих, одрастао са погрешном идејом да се вечни живот може зарадити добрим делима. Очигледно није знао да је „плата за гријех смрт, а дар Божиј је живот вјечни у Христу Исусу Господу нашему“. (Римљанима 6,23)

2. „Шта је написано у Закону? Како читаш?“ (Лука 10,26)

У Исусово време постојао је обичај да истакнути Јевреји, као што је био законик, на руци носе молитвене каишеве на којима су били исписани значајни делови Торе, укључујући и онај у коме се налазио одговор на Исусово питање. Исус је упутио законика на речи записане у 5. Мојсијевој (5. Мојсијева 6,5) и 3. Мојсијевој (3. Мојсијева 19,18). Одговор на то питање имао је на руци, али не и у срцу. Исус је упутио законика на велику истину: вечни живот не тиче се држања правила, већ чињенице да сва Божја створења треба да називамо „ближњима“. Међутим, из незнања или из охолости, законик је наставио разговор постављајући још једно питање: „Ко је ближњи мој?“

Који спољашњи чиниоци откривају да сте заиста спасени милошћу? Односно, шта у вашем животу показује да сте оправдани вером?

ОДРЕДНИЦА ЉУБАВИ: ПРИЧА О ДОБРОМ САМАРЈАНИНУ - ДРУГИ ДЕО

„А он шћадијаше да се оправда, па рече Исусу: А ко је ближњи мој?“ (Лука 10,29)

Као добар познавалац јеврејског закона, законик је сигурно знао одговор на ово питање. У тексту у 3. Мојсијевој 19,18. у коме је изречена друга највећа заповест, „ближњи“ је описан као „синови народа својега“. Зато, уместо да одмах одговори на закониково питање или уђе у теолошку расправу са њим и онима који су пратили овај догађај, Исус је овај разговор уздигао на виши ниво.

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 10,30-37. Које су кључне теме у овој причи и шта откривају о томе како треба да се опходимо према другима?

Запазите да је Исус рекао да „једног човека“ ухватише разбојници. Зашто Исус није рекао из ког је народа био и на каквом положају? Ако погледамо поуку целе приче, да ли је то уопште важно?

Свештеник и Левит видели су рањеног човека, али само су прошли поред њега. Без обзира зашто му нису притекли у помоћ, поставља се питање: шта је права религија, и како треба да буде изражена? 5. Мојсијева 10,12.13; Михеј 6,8; Јаков 1,27.

Мржња и нетрпељивост обележили су однос између Јевреја и Самарјана, и до Исусовог времена непријатељство између ова два народа све више се погоршавало (Лука 9,51-54; Јован 4,9). Тиме што је Самарјанина учинио „јунаком“ ове приче, Исус је снажно истакао поруку упућену Јеврејима.

Исус је детаљно описао службу Самарјанина: сажалио се, пришао рањеном човеку, завио му ране, залио уљем и вином, однео га у гостионицу, платио његов боравак и обећао да ће се у повратку побринути за све што буде било потребно. Све ове појединости Самарјанинове службе указују на безграничност праве љубави. Чињеница да је све ово учинио човеку који је, највероватније, био Јеврејин, открива да права љубав не зна за границе.

Свештеник и Левит су се упитали: Шта би нам се догодило да смо застали и помогли овом човеку? Самарјанин се запитао: Шта би се десило овом човеку да му нисам помогао? Каква је разлика између ова два питања?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

„У своме животу и поукама, Христос је дао савршени пример несебичне службе која има своје порекло у Богу. Бог не живи за Себе. Стварањем света и одржавањем онога што је створио, Он непрекидно служи другима. 'Он заповиједа своме Сунцу, те обасјава и зле и добре и даје дажд праведнима и неправеднима.' (Матеј 5,45) Бог је овај идеал служења поверио своме Сину. Исусу је било дато да стоји на челу људског рода, да би својим примером могао да поучи шта значи служити. Његов целокупан живот био је потчињен закону службе. Он је служио свима, помагао свима. Тако је животом остварио Божји закон, а својим примером показао како да га послушамо.“ (Елен Вајт, *Чужња векова*, стр. 649. оригинал)

Прича о милостивом Самарјанину није била „неки измишљени приказ, већ стварни догађај, који је био веродостојно представљен. Свештеник и Левит, који су прошли на другу страну, налазили су се у друштву оних који су слушали Христове речи“. (Елен Вајт, *Чужња векова*, стр. 499. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Поново погледајте важна питања постављена на крају одељка од недеље. Да ли сте били у прилици да чујете да људи кажу да су учили нешто, јер им је Бог тако наложио? На који начин Бог разговара са нама? Какве опасности се крију када користимо Божји ауторитет да оправдамо своја дела?

2. Поново проучите „четири несреће“ у тексту из Јеванђеља по Луки 6,24-26. Како треба да схватимо ове Исусове речи? Како нас овде упозорава да будемо пажљиви у овом животу?

3. Размислите о питању ауторитета. Шта је ауторитет? Које су различите врсте ауторитета? Како треба да се односимо према различитим врстама ауторитета у свом животу? Шта се догађа када су ауторитети у сукобу?

СЛЕДИТИ ИСУСА У СВАКОДНЕВНОМ ЖИВОТУ

Текстови за проучавање у току седмице: Лука 11,37-54; 12,4-21.35-53; Амос 6,1; Лука 8,4-15; 22,24-27.

Текст за памћење: „И рекоше апостоли Господу: Дометни нам вјере.“ (Лука 17,5)

Иако је био велики Учитељ, Исус није основао теолошку или филозофску школу. Његов циљ био је да „нађе и спасе што је изгубљено“. (Лука 19,10) Он је дошао да открије Божји карактер. Откривење је достигло врхунац на крсту, на коме не само да је показао човечанству и световима који нису пали какав је заиста Бог, већ је, такође, платио казну за грех да би људска бића, упркос палој природи, могла бити искупљена.

Чинећи тако Он је, такође, створио заједницу искупљених, заједницу оних који су, пошто су спасени Његовом смрћу, изабрали да се угледају на Његов живот и учења.

Позив да будемо део те искупљене заједнице је позив не да стекнемо жељени положај у животу, већ да у потпуности покажемо верност Ономе који нас позива, Христу лично. Оно што Он каже постаје учеников закон живота. Оно што Он жели постаје ученикова једина сврха у животу. Никаква спољашња доброта или доктринарно савршенство не може да заузме место потпуне верности Христу и Његовој вољи.

Време учења, које искључиво дугујемо Христу који пребива у нашем срцу, има одређене и строге захтеве. Никакво надметање и замена нису дозвољени.

ИСУС КОРИ ФАРИСЕЈЕ

Више од осамдесет пута колико се фарисеји спомињу у Јеванђељима, око 25 посто је у Јеванђељу по Луки. Фарисеји су били познати по својим конзервативним учењима, насупрот садукеејима, који су се истицали својим либералним идејама. Многи фарисеји били су легалисти који су поучавали да се спасење добија држањем Закона, иако су се изјашњавали да верују у милост?

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 11,37-54. На шта Исус упозорава и како се ово начело данас испољава? Како можемо бити сигурни да и ми на неки свој начин не чинимо оно на што Исус упозорава?

Преглед укора (Лука 11,42-54) упућених фарисејима и књижевницима показује колико позив ка правој религији обухвата сваки нараштај, укључујући и наш.

На пример, иако давање десетка представља радосно признавање да се Бог стара за нас, оно никада не може заменити основне захтеве љубави и правде у међуљудским односима (42. стих).

Исти они који „пролазе (обилазе) правду и љубав Божију“ воле „зачеља по зборницама“. (42.43.стих) Разговарајте о промашеној сврси праве вере!

Исус је, такође, упозорио да су они који изједначавају праву религију само са спољашњим обредима нечисти, попут оних који долазе у додир са мртвима (Лука 11,44; види: 4. Мојсијева 19,16). Лако можемо да помешамо неважно са оним што је свето у Божјим очима.

Тakoђе, Исус је упутио укор законцима који су користили своје образовање и искуство да ставе неподношљиво верско бреме на друге, док „једнијем прстом својијем нећете да их прихватите“. (Лука 11,46)

Фарисеји су поштовали пророке, који нису више били међу живима, али су радили против оних који су били живи. Чак и док је Исус говорио, неки су ковали заверу да убију Божјег Сина. Исказивање поштовања пророцима није толико важно колико обраћање пажње на њихову пророчку вест љубави, милости и суда.

Последњи укор веома је строг. Они којима су поверени кључеви Божјег царства изневерили су дато поверење. Уместо да мудро употребе кључеве и дозволе Божјем народу да уђе у царство, они су закључали врата пред њим и бацили кључ.

БОЈАТИ СЕ БОГА

„Бојте се Бога и подајте Му славу“ (Откривење 14,7) прва је од три анђеоске вести и веома је важна у животу и вери адвентистичких хришћана. Бојати се Бога не значи плашити Га се, као што обично влада мишљење, већ схватити ко је заправо Бог и шта очекује од нас. То је чин вере који обухвата потпуну верност Њему. Бог постаје Онај који одређује наш живот и који учествује у њему – у нашим мислима, делима и односима. Учеништво утемељено на овој врсти „страха“ стоји на чврстом тлу.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 12,4-12. Како Исус овде говори о страху?

У тексту се говори о томе кога да се плашимо, а кога не. Не треба да се плашимо сила које у садашњем свету могу да науде само телу. Морамо се плашити и поштовати Бога зато што је у Његовим рукама наша вечна судбина. Међутим, наш Бог, чије очи почивају и на врапцу (Лука 12,6) и који је избројао власи на нашој глави (7. стих), брижан је и пун љубави; зато, свако од нас бесконачно је драгоцен у Његовим очима. Колико ће овоземаљских страхова нестати ако искрено верујемо у то.

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 12,13-21. На шта нас Исус овде упозорава?

Иако Исус одбија да се умеша између браће која се препиру око поделе наследства, Он наглашава важност десете заповести (2. Мојсијева 20,17) насупрот злу да пожелимо нешто што припада нашем ближњем и истиче једну важну и вечну истину: живот не чине материјална блага (Лука 12,15). Богати безумни човек живео је у малом ограниченом свету. Ништа друго није му било важно. Колико треба да будемо пажљиви да не упаднемо у исту замку; то је посебно важно за оне који су благословени обиљем материјалних добара

Иако сви уживамо у материјалним стварима, размислите колико правог задовољства оне заиста могу да пруже, нарочито у светлости вечности. Зашто онда, и даље можемо лако да учинимо грешку на коју нас је Исус упозорио у Јеванђељу по Луки 12,16-21.

„Будност и верност захтева се од сваког Христовог следбеника у свим временима; али сада када се налазимо на прагу вечности, имајући истину која нам је откривена, велику светлост и важан посао који треба да обавимо, морамо бити још марљивији.“ (Елен Вајт, *Testimonies for the Church*, 5. свеска, стр. 460.461)

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 12,35-53. и укратко изнесите шта ови стихови значе за вас, нарочито ако већ дуго чекате Други Христов долазак?

Хришћани не могу да допусте себи да буду немарни и равнодушни.

Исусов сигуран повратак и непознати час Његовог доласка треба да нас подстакну да запрегнемо своје хаљине и пазимо да жишци увек буду упаљени. Нада у Исусов долазак мора да буде подстицајна сила у нашем животу и раду, нашој спремности и верности. По овој верности да чинимо Његову вољу на Земљи и спремности да Га сретнемо у миру разликују се добре и рђаве слуге.

Свако занемаривање верности под изговором: „Неће мој господар још задуго доћи“ (Лука 12,45) ставља нас под Божју најстрожу осуду (стихови: 45-48). Што имамо веће предности, веће су и одговорности, и зато ће се од оних којима је много дато много и тражити (48. стих).

Осуда старог пророка: „Тешко безбрижнима у Сиону“ (Амос 6,1) као да се огледа у Христовом упозорењу да хришћанско учеништво није стање лагодности. Апостол Павле описује хришћански живот као духовну борбу (Ефесцима 6,12). Сви хришћани укључени су у космички сукоб између Христа и сотоне, а крст повлачи јасну границу између њих. Само сталном вером у Христа на крсту човек може да задобије коначну победу.

„Коме је год много дано много ће се искати од њега; а коме предаше највише највише ће се искати од њега.“ (Лука 12,48) Шта овај текст значи за нас адвентистичке хришћане?

КОРИСТАН СВЕДОК

Отац, Син и Свети Дух су „прије постања свијета“ установили план спасења. Односно, пре него што је први човек створен и, самим тим, пре него што је први човек сагрешио, Бог је имао припремљен план за спасење света. План је утемељен на крсту и зато се Радосна вест о крсту мора објавити свим људима на свету. Одговорност сведочења стављена је на сваког хришћанина.

„Бићете ми свједоци и у Јерусалиму и по свој Јудеји и Самарији и тја до краја Земље.“ (Дела 1,8) Последњи Исусов налог указује на важност улоге сведока коју је Господ доделио својим следбеницима.

**Које поуке Христови сведоци могу да науче из приче о сејачу и тлу?
Лука 8,4-15?**

Какву ће награду примити Христови сведоци и када? Лука 18,24-30?

Шта прича о кесама сребра које је господар поверио слугама (Лука 19,1-27) учи о верности и одговорности у сведочењу?

У сваком од ових текстова откривене су награде, опасности и одговорности сведочења и вере. Нама је наложено да гајимо свечану одговорност; али с обзиром колико нам је дато, од нас се заправо мало тражи.

КО ЈЕ НАЈВЕЋИ?

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 22,24-27. Чак и када су се ученици припремали за последњу вечеру, препирали су се ко ће међу њима бити највећи у Царству. Како је Исус одговорио на њихово безумно понашање?

Исусов одговор био је јединствен у односу на схватање вођства у историји. Фараон, Навуходоносор, Александар Велики, Јулије Цезар, Наполеон и Џингис Кан сматрали су да се под вођством подразумева сила и власт над другима. Тако је свет увек деловао када је власт у питању.

„Али ви немојте тако; него који је највећи међу вама нека буде као најмањи, и који је старјешина нека буде као слуга.“ (Лука 22,26). Господ универзума је тим речима променио дефиницију вођства: „Него који хоће да буде већи међу вама, да вам служи. И који хоће међу вама да буде први, да вам буде слуга. Као што ни Син Човјечиј није дошао да Му служи, него да служи и душу своју да у откуп за многе.“ (Матеј 20,26-28)

Одређујући тако службу и самоодрицање као суштинско начело свог пута и вођства, Исус је увео новину у људске односе: задовољство не проистиче из моћи, већ из службе; ауторитет вође не потиче из његовог положаја, већ из служења; промену не доноси престо, већ крст. Живети значи умирати (Јован 12,24).

У тексту у Јеванђељу по Луки 9,46-48. нешто слично догодило се када се међу Исусовим ученицима појавила мисао о томе ко је највећи. Начела овога света и даље су била чврсто утврђена у уму Његових ученика.

Учитељев одговор задире у срж проблема и поставља један од најтежих изазова у животу уопште, а посебно у животу хришћанина. Исусове речи, нарочито оне које гласе „који је најмањи међу вама“ (48. стих), показују колико су вредности овога света отишле у погрешном правцу.

Окружени начелима овога света која су толико супротна Исусовим учењима, како можемо да опстанемо ако применимо Његова начела у свом животу?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

„Коме припада наше срце? Коме припадају наше мисли? О коме волимо да разговарамо? Коме припадају наша најтоплија осећања и наше најбоље снаге? Ако смо Христови, наше мисли биће усмерене Њему, наша најпријатнија размишљања биће посвећена Њему. Све што имамо и јесмо припада Њему. Тада чезнемо да будемо налик на Њега, да дишемо Његовим дахом, да чинимо Његову вољу, и да Му у свему угодимо.“ (Елен Вајт, *Пут Христу*, стр. 58. оригинал)

„У нашем животу, иако је земаљски и ограничен грехом, највећа радост и највише васпитање стиче се служењем. И у будућем животу, неспутани ограниченошћу грешне људске природе, своју највећу радост и своје највише васпитање наћи ћемо у служењу – у сведочењу, и сталном учењу током сведочења 'како је богата слава тајне ове, Христос у вама, Нада славе'.« (Колошанима 1,27) (Елен Вајт, *Васпитање*, стр. 309. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Исус је богатог и успешног земљорадника назвао безумником (Лука 12,20). Шта човека чини безумником у Божјим очима?

2. У неким нашим црквама постоје две групе људи: прву чине стручњаци, пословни људи, црквене вође, утицајни људи, они којима се указује поштовање и пажња; другу чине повучени и обични људи на које нико не обраћа пажњу. Шта можете учинити да би се припадници друге групе осетили исто толико важним као и прва група људи?

3. Иако је данас лако замерати фарисејима због начина на који су изопачили веру, како можемо бити сигурни да ми који смо ревни, када је вера у питању, нисмо у опасности да учинимо исту грешку? Како можемо чврсто да се држимо онога што је исправно, а да не будемо попут фарисеја? Или, што је још важније, како одређујемо шта је исправно и шта је вредно наше борбе насупрот поступцима фарисеја који „оцјеђују комарца“?

БОЖЈЕ ЦАРСТВО

Текстови за проучавање у току седмице: Лука 11,2; Лука 1,32,33; 18,16-30; Лука 17,23,24; Откривење 21,1-3; Лука 21,34-36.

Текст за памћење: „И доћи ће од истока и запада и сјевера и југа и сјешће за трезу у царству Божијему.“ (Лука 13,29)

Божје царство је важна тема којој Исус у својим учењима придаје значајно место. Овај израз јавља се скоро 50 пута у Јеванђељу по Матеју, 16 пута у Јеванђељу по Марку, око 40 пута у Јеванђељу по Луки и три пута у Јеванђељу по Јовану. Без обзира да ли се спомиње у Господњој молитви, у Проповеди на Гори или другим Исусовим проповедима и причама, Божје царство је израз онога што је Бог учинио у прошлости за људски род, док се бави проблемом греха и одлучно води велику борбу са сотоном до коначног краја. Божје царство другачије је од свих царстава на Земљи зато што оно није овоземаљско царство.

„Божје царство не долази са спољашњим сјајем. Оно долази са благим надахнућем Његове Речи, унутрашњим радом Његовог Духа, дружењем душе са Њим који представља њен живот. Највећи израз Његове силе може се запазити у људској природи уздигнутој до савршенства Христовог карактера.“ (Елен Вајт, *У потрази за бољим животом*, стр. 36. оригинал)

Ове седмице усредсредимо се на ову тему у Јеванђељу по Луки.

ОДЛИКЕ БОЖЈЕГ ЦАРСТВА: ПРВИ ДЕО

У Јеванђељима има много текстова у којима се спомиње Божје царство и који сведоче да је у и кроз Исуса успостављен нови поредак.

**Шта је у тексту у Јеванђељу по Луки 11,2. речено о Божјем царству?
Чије је то царство и зашто је толико важно?**

Указати на Божје царство није значило указати на нешто очигледно, већ потврдити да Божје царство није ни филозофска идеја ни морални систем. Оно није друштвено Јеванђеље које обећава хлеб и воду гладнима или једнакост и правду политички поглаченима. Оно превазилази сву људску доброту и морална дела, и проналази своје место у сувереном Божјем деловању преко утеловљеног Сина, који је дошао да проповеда Радосну вест о Царству (Лука 4,42-44; Матеј 4,23-25).

**Шта текст у Јеванђељу по Луки 1,32.33. учи о томе ко је успоставио
Божје царство и докле ће оно трајати?**

Овај текст има изузетан значај из два разлога: први, Месија чији је долазак проречен у Старом завету није нико други до Исус, „Син Највишега“; други, „Царству Његовом неће бити краја“. То значи да је утеловљењем, смрћу и васкрсењем Исус поразио сотону, чија је намера била да Богу одузме власт, и утврдио Божје царство за вечност. „Царство свијета поста Царство Господа нашега и Христа Његова, и цароваће ва вијек вијека.“ (Откривење 11,15) У сукобу између Христа и сотоне, сотона је прогласио себе победником после пада Адама и Еве. Међутим, Исусова мисија доказала је да су сотонине тврдње лажне; Христос је поразио сотону на сваком кораку, и својом смрћу и васкрсењем уверио читав космос да је Божје царство дошло.

Како наш живот може да одражава стварност Божјег царства?

ОДЛИКЕ БОЖЈЕГ ЦАРСТВА: ДРУГИ ДЕО

Шта следећи текстови говоре о животу у Божјем царству?

Лука 18,16-30. _____

Лука 12,31-33. _____

Лука 9,59-62. _____

Улазак у Божје царство не зависи од нечијег статуса или положаја, богатства или сиромаштва. Лука, заједно са другим писцима Јеванђеља, указује да човек мора доћи Исусу са ставом потпуног покораванја, потпуне зависности и детињег поверења; то су особине оних који улазе у Божје царство. Они морају бити спремни да се одрекну свега, ако је потребно; јер све оно чега не би желели да се одрекну не само да би се надметало са Исусом, већ би и победило. Исус, и Његово право на наш живот, сваку област нашег живота, представља највишу вредност. То има смисла зато што, само кроз Њега постојимо. Зато треба да Му будемо потпуно одани.

Прочитајте поново текст у Јеванђељу по Луки 18,29.30. О чему Исус говори и какво обећање даје? Да морамо да оставимо родитеље, брачног друга, чак и децу ради Божјег царства? То је веома захтевна дужност, зар не? Исус не каже да се ово захтева од свих верника, већ да ће, ако неко буде био позван да учини то ради Божјег царства, оно бити вредно тога.

Размишљајте о Исусовим речима да дозволимо мртвима да сахрањују мртве. Какву важну истину износи о томе да не правимо изговоре који ће нас спречити да Га следимо, када нам позив буде упућен, ма колико ти изговори били основани

БОЖЈЕ ЦАРСТВО: ВЕЋ, НЕ ЈОШ

Исус је дошао да објави Божје царство. У свом првом јавном обраћању у Назарету (Лука 4,16-21), Исус је потврдио да се у Њему остварило Исаијино месијанско пророчанство о Царству и служби откупљења.

Лука бележи још једну изјаву која сведочи о садашњој стварности Царства. На питање фарисеја када ће Царство доћи, Исус је одговорио да је „царство Божије унутра у вама“. (Лука 17,21) У неким преводима стоји „међу вама“. Односно, Исусовим доласком Царство је већ дошло и обухватило лечење болесних (Лука 9,11), проповедање Јеванђеља (Лука 4,16-19), опраштање греха (Лука 7,48-50; 19,9.10), и рушење сила зла (Лука 11,20). Исус је на тај начин учинио царство стварношћу у животу појединца, мењајући га да постане сличан Њему. Божје царство се, такође, види у заједници верника, у откривењу праведности и спасења. Овај вид садашњости, такође, је познат као „царство Божје благодати [које] се сада оснива тако што се срца, дотле испуњена грехом и побуном, из дана у дан покуравају врховној управи Његове љубави“. (Елен Вајт, *Мисли са горе благослова*, стр. 108. оригинал)

Док се облик „већ“ односи на победу над грехом и сотоном, и Исусову победу у великој борби, облик „не још“ односи се на будући физички крај зла и оснивања нове Земље: „Потпуно успостављање Царства Његове славе оствариће се тек приликом Другог Христовог доласка на овај свет.“ (Елен Вајт, *Мисли са горе благослова*, стр. 108. оригинал)

Шта ови текстови говоре о Божјем царству на крају времена? Лука 17,23.24; 21,5-36?

Наш свет и стање у коме се налази, несреће, туге и невоље које владају, сигурно одражавају речи које је Исус изговорио у овим текстовима. Иако неки тврде да су бол и патња на овом свету показатељ да Бог не постоји, на основу онога на шта нас је Исус упозорио пре око 2000 година, можемо рећи да стање у нашем свету не само да показује да Бог постоји, већ и да указује на истинитост Библије. (Да се у овом свету живи као у Рају, Исусове речи биле би неистините.) Само ће на крају Божје царство у свој својој пунини бити успостављено. До тада треба да истрајемо.

ЦАРСТВО И ДРУГИ ХРИСТОВ ДОЛАЗАК

Када је Исус говорио о Божјем царству, говорио је о две извесне појединости: 1) Божјем деловању преко Христа да би спасао човечанство од греха и 2) обнављању спасених према пробитном плану – да би могли да живе вечно са Њим на новој Земљи (Откривење 21,1-3). Прва, као што је забележено, остварила се у Христовој мисији и служби. У Њему смо већ сад у Царству благодати (Ефесцима 1,4-9). Друга, окупљање спасених у Царству славе је будућа нада коју они који су у Христу чекају (Ефесцима 1,10; Титу 2,13). Исус и остали новозаветни текстови повезују тај историјски тренутак, у коме ће верни наследити цаство славе, у Другом Христовом доласку.

Христов други долазак је врхунац Радосне вести коју је Исус дошао да објави када је дошао први пут. Исти Исус који је победио грех и сотону на Голготи, ускоро ће се вратити да започне процес који ће уништити зло и очистити ову Земљу од несреће коју је сотона нанео Божјим створењима.

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 21,34-36. Својим речима укратко изнесите основну поруку овог текста. Осврните се на свој живот и запитајте колико се ове речи односе на вас. Шта треба да учините да бисте били сигурни да следите оно што Исус налаже у овом тексту?

Док чекамо Исусов повратак, упућен нам је позив: „Стражите...и молитe се Богу да бисте се удостојили... стати пред Сином Човјечијим.“ (Лука 21,36)

Они који су доживели Царство благодати морају чекати, стражити и молити се за Царство славе. У раздобљу између ова два Царства, између царстава већ и не још, верници треба да се посвете служби и мисији, животу и нади, васпитавању и сведочењу. Очекивање Другог доласка захтева посвећење живота сада и овде.

Прочитајте текст у Делима 1,1-8. Какве су важне истине о Божјем царству дате у овом тексту?

Лука је на уму првенствено имао Божје царство, када је писао наставак Јеванђеља у облику кратке историје ране Цркве. У уводним стиховима тог историјског извештаја, Дела апостолских, Лука износи три основне истине у вези са Божјим царством.

Прва, будите сигурни да ће Исус поново доћи. У раздобљу од четрдесет дана између васкрсења и вазнесења, Господ је наставио да поучава своје ученике о ономе чему их је учио пре распећа: „О царству Божијему.“ (Дела 1,3) Величанствени догађаји на крсту и васкрсење нису променили ништа у Исусовим учењима о Царству; ако ништа друго, васкрсли Исус је 40 дана наставио да утискује у ум ученика истине о Царству.

Друга, Исус ће поново доћи, када Бог одреди време за то. После васкрсења Исусови ученици поставили су озбиљно питање које их је узнемиравало: „Господе, хоћеш ли сад начинити царство Израилјево?“ (Дела 1,6) Исус није одговорио на ово питање, већ је исправио гледиште ученика: Бог ће увек бити Бог; истраживати Његове мисли, предвидети како ће се Његови планови тачно остварити, проникнути у Његове тајне није задатак за човека од крви и меса. Он зна када ће Царство славе доћи, Он ће га успоставити у време које Он одреди (Дела 1,7; Матеј 24,36), као што је „кад се наврши вријеме“ (Галатима 4,4) послао свог Сина да успостави Царство благодати.

Трећа, будите сведоци Исусовог Јеванђеља. Христос је преусмерио ученике са нагађања о ономе што није познато – када ће доћи царство славе – на оно што је познато и што мора бити учињено. Време Другог доласка није откривено, али нам је упућен позив да чекамо тај славан дан и да до тада „радимо“ (Лука 19,13). То значи да треба да се укључимо у ширење Јеванђеља Исуса Христа „тја до краја Земље“. (Дела 1,8) То је одговорност коју не треба да испунимо у својој снази, већ у сили Светога Духа, који ће по обећању бити изливен на све који сведоче о ономе што су видели и чули (стихови: 4-8).

Ови верни Исусови следбеници и даље су имали погрешну слику о природи Христовог рада. Па ипак, Господ их је свакако употребио.

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

„О сиромашнима духом Исус овако говори: 'Њихово је Царство небеско.' То царство није, како су очекивали Христови слушаоци, пролазно и земаљско. Христос је људима отворио духовно Царство своје љубави, милости и праведности. Ознака Месијиног царства је сличност са Сином Човечијим. Његови поданици су сиромашни духом, кротки прогнани правде ради. Њима припада Небеско царство.“ (Елен Вајт, *Мисли са горе благослова*, стр. 8. оригинал)

„Ми се сада налазимо у Божјој радионици. Многи међу нама су грубо камење из каменолома. Међутим, кад прихватимо истину, она утиче на нас. Она нас уздиже и одстрањује од нас сваку несавршеност и грех, ма какви ми били. Тако ћемо се припремити да угледамо Цара у свој Његовој красоти и да се коначно сјединимо са чистим и небеским анђелима у царству славе. Овде се то дело мора извршити за нас; овде се наше тело и дух морају припремити за бесмртност.“ (Елен Вајт, *Testimonies for the Church*, 2. свеска, стр. 355.356)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Физичар Стивен Вајнберг је размишљајући о космосу записао следеће: „Што нам се универзум чини разумљивијим, толико нам се истовремено чини бесмисленијим.“ Његове речи унеле су пометњу, и он је на крају покушао да ублажи значење својих речи. Међутим, неки уопште нису видели разлог за сукоб око тврдње да универзум нема сврху. „Зашто мора да има сврху“, упитала је астроном Марта Гелер. „У питању је само физички систем. Увек ме је збуњивала та изјава.“ Универзум, само систем, и при томе још без одређене сврхе? Као хришћани који очекују Други Христов долазак и потпуно успостављање Божјег царства, како бисте одговорили на идеје које се налазе у позадини ових изјава?

2. Сваки нараштај хришћана очекивао је да ће Исус доћи у њихово време. Неки пастори и еванђелисти одређивали су датуме Његовог повратка. Међутим, нико није успео у томе. Шта је погрешно у одређивању датума?

ИСУС У ЈЕРУСАЛИМУ

Текстови за проучавање у току седмице: Лука 19,28-40; Захарија 9,9; Лука 19,45-48; Матеј 21,12-17; Лука 20,9-26.

Текст за памћење: „И кад се приближи, угледа град и заплака за њим.“ (Лука 19,41)

Исус је последњу седмицу свог овоземаљског живота провео у Јерусалиму. Бурни догађаји обележили су ту седмицу: победоносни улазак; Исусов плач над равнодушним градом; чишћење Храма; ковање завере против Исуса; милосрђе исказано на Последњој вечери и борба у Гетсиманији; ругло од суђења; распеће; и коначно, васкрсење. Ниједан град до тада није био сведок таквих кључних историјских догађаја, када је сукоб између добра и зла достигао врхунац, мада нико осим Исуса није сватао значење онога што се одвијало пред њиховим очима.

Исус је неколико пута до тада боравио у Јерусалиму. Јеванђелисти Матеј, Марко, Лука и Јован бележе да је Исус као одрасла особа посетио Јерусалим у време Пасхе. Иако су и други примери Исусовог боравка у Јерусалиму били познати – Исус као новорођенче у Храму (Лука 2,22-28), расправа дванаестогодишњака у Храму (стихови: 41-50), кушач изводи Исуса на највишу тачку Храма (Лука 4,9-13) – последња седмица Исусове службе у Јерусалиму привлачила је посебну пажњу писаца Јеванђеља?

Исус је рођен у Витлејему. Одрастао је у Назарету. Поучавао је, проповедао и лечио у Галилеји, Самарији, Јудеји и Переји. Међутим, један град био је предмет Његове сталне пажње: Јерусалим. Исус „намјери да иде право у Јерусалим“. (Лука 9,51) Његов улазак у град обележио је најдраматичнију и најважнију седмицу у људској историји. Ова седмица је започела Христовим царским уласком у град, а завршила се смрћу на крсту, којом смо се ми, који смо били непријатељи, „помирили с Богом смрћу Сина Његова“. (Римљанима 5,10)

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 19,28-40. Замислите какво је узбуђење владало међу ученицима. Сигурно су мислили да ће овога пута Исус као цар ступити на земаљски престо у Јерусалиму, на престо цара Давида. Какве важне поуке о лажним очекивањима можемо извући из овог извештаја?

Када се Исус родио, мудри људи са Истока стигли су на врата Јерусалима, постављајући узнемирујуће питање: „Где је цар јудејски што се родио?“ (Матеј 2,2). Сада, неколико дана пре распећа, док су се Његови ученици и мноштво тискали градом, хвала се уздигла над Јерусалимом: „Благословен Цар који иде у име Господње!“ (Лука 19,38)

Овај задивљујући приказ био је испуњење пророчанства. „Радуј се много, кћери сионска, подвикуј, кћери јерусалимска; ево, Цар твој иде к теби, праведан је и спасава, кротак је и јаше на магарцу, и на магарету, младету магаричину.“ (Захарија 9,9) Ипак, Исус је знао да ће се овај историјски улазак, који је започео повицима Осана, ускоро завршити на Голготи, када ће изговорити познате победоносне речи: „Сврши се.“

Иако се све одвијало према Божјем вечном плану, Његови ученици били су толико под утицајем предања, учења и очекивања свога времена и културе да су потпуно занемарили Његове раније опомене о томе шта ће се догодити и какво значење ће ти догађаји имати.

Христос им је говорио, али они Га нису слушали. Или, можда су Га и слушали, али Његове речи биле су толико у супротности са њиховим очекивањима, да су их одбацили. Како можемо бити сигурни да не чинимо исту грешку, када су у питању библијске истине?

ЈЕРУСАЛИМ: ЧИШЋЕЊЕ ХРАМА

»У Писму стоји: Дом Мој дом је молитве, а ви начинисте од њега пећину хајдучку.“ (Лука 19,46)

Одмах после победоносног уласка, током кога је заплакао над Јерусалимом, Исус је отишао у Храм.

Прочитајте текстове у Јеванђељу по Луки 19,45-48; Матеју 21,12-17; Марку 11,15-19. Какве важне поуке као појединци и као чланови заједнице која, на неки начин, делује попут Храма, можемо извући из онога што је Исус учинио? Ефесцима 2,21.

Чишћење Храма помиње се у сва четири Јеванђеља. Апостол Јован говори о првом чишћењу (Јован 2,13-25) које се догодило за време Исусове посете Храму у време Пасхе 28. године нове ере. Други писци бележе друго чишћење на крају Исусове службе, овога пута у време Пасхе 31. године нове ере. На овај начин, два чишћења Храма дају оквир Исусовој служби, показујући колико је бринуо о светости Храма и његовој служби, и како је потврдио своју месијанску мисију и ауторитет.

Његови поступци у Храму, нарочито други пут, управо пред Његову смрт, покрећу занимљиво питање. Иако је знао да ће ускоро умрети и да ће Храм и служба у њему ускоро постати безначајни, Исус је ипак изагнао оне који су га скрнављивали својом робом. Зашто једноставно није оставио Храм у покварености, иако је знао да ће ускоро изгубити своју сврху и да ће за само један нараштај бити уништен?

Иако нам одговор на ово питање није дат, највероватније постоји зато што је Храм и даље био Божји дом, и даље је био место на коме је план спасења био откривен. На неки начин могли бисмо да тврдимо да су, са Његовом скором смрћу, Храм и службе у њему имале важну улогу у помагању верним Јеврејима да схвате ко је Исус и шта Његова смрт на крсту стварно значи. Односно, Храм, који описује цео план спасења, могао је да помогне многима да у Исусу виде Јагње „заклано од постања свијета“. (Откривење 13,8)

Прича о злим виноградарима (Лука 20,9-19) даје нам поуку о искупљењу. У средишту искупљења је Бог и Његова непроменљива љубав према залуталим грешницима. Иако је прича била упућена јеврејским вођама Његовог времена („јер разумјеше да њима ову причу каза“ [19. стих]), њена порука је временски неограничена. Односи се на све нараштаје, све заједнице, све појединце на које је изливена Божја љубав, којима је указано поверење и од којих Бог очекује да Му узврате верношћу. Пошто живимо у садашњем времену, из ове приче можемо извући поуке о историји искупљења онако како је Бог посматра.

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 20,9-19. Како се начело из овог текста може применити на нас ако чинимо исту грешку као и личности из приче?

Уместо да дају Богу родове љубави и верности, становници Божјег винограда заборавили су и изневерили Бога. Међутим, Бог, као Власник винограда, слао је у својој постојаној љубави слугу за слугом (стихови: 10-12), пророка за пророком (Јеремија 35,15), да би придобио свој народ и навео га да се окрене одговорностима приставске службе. Па ипак, сваки пророк био је одбачен. „Којега од пророка не протјераше оци ваши?“ (Дела 7,52)

Извештај о Богу представља дуг извештај о љубави. Жалосни догађаји стално ће се изнова понављати, али слава ће на крају однети победу. Васкрсење следи после крста. Камен који је био одбачен сада је постао угаони камен великог Храма у коме ће сви откупљени, богати и сиромашни, Јевреји и незнабошци, мушкарци и жене, живети као један народ. Они ће после Исусовог доласка ходати виноградом и заувек уживати у његовим плодовима.

Можда данас нема пророка које бисмо могли прогонити, али смо у стању да одбацимо Божје веснике као људи у прошлости. Како можемо бити сигурни да ми, који смо позвани да дамо Господу „родове винограда“, не одбацујемо Божје веснике и њихову вест?

БОГ НАСУПРОТ ЦЕЗАРУ

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 20,20-26. Како схватамо Исусове поуке из овог текста и како их примењујемо на своје прилике без обзира у којој земљи живимо?

У Исусово време плаћање пореза римској власти било је питање склоно променама. Око 6. године нове ере, према јеврејском историчару Јосифу Флавију, Јуда Галилејац, вођа побуњеника, изјавио је да плаћање пореза цезару представља издају Бога. Ово питање, заједно са тврдњама неких особа да су месије или претенденти на престо, покренуло је повремене побуне против римске власти. У таквим осетљивим околностима, питање постављено Исусу да ли је по закону да јеврејски народ плаћа порез открило је скривене побуде оних који су му то питање поставили: да је одговорио да јесте по закону, значило би да је на страни Рима и да не може да постане јеврејски цар како је мноштво изјављивало приликом уласка у Јерусалим; да је рекао да није, значило би да Исус следи расположење које је владало у Галилеји и да се изјашњава да је римска владавина незаконита, излажући Себе опасности да буде оптужен за издају. Надали су се да ће ставити Исуса у такав положај из кога неће моћи да нађе излаз.

Међутим, Исус је прозрео њихове намере. Указао је на цезарев лик на новчићу и дао свој одговор: „Подајте, дакле, што је ћесарево ћесару, а што је Божије Богу.“ (Лука 20,25) Живети под цезаровом влашћу, чији је новац коришћен за свакодневне потребе, значи испуњавати своје обавезе према цезару. Међутим, ту је и друга обавеза, она већа, која проистиче из чињенице да смо створени по Божјем обличју и да Њему дугујемо своју верност.

„Христов одговор није био избегавање, већ правичан одговор на питање... изјавио је да пошто живе под заштитом римске силе, треба да јој дају потпору коју захтева, све дотле док се то не сукоби са узвишенијом обавезом. Међутим, док се мирољубиво покорвају земаљским законима, они у сва времена треба прво да се покорвају Богу.“ (Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 602. оригинал)

На који начин можемо да будемо узорни грађани без обзира у којој држави живимо, док у исто време имамо на уму да смо становници града „којему је Зидар и Творац Бог“? (Јеврејима 11,10)

ВЕЧЕРА ГОСПОДЊА

Прочитајте текст у Јеванђељу по Луки 22,13-20. Какво значење има Вечера Господња која је била одржана у време Пасхе?

Исус је установио Господњу вечеру повезујући је са историјским оквиrom пасхалне вечере. Пасха наглашава људску слабост насупрот Божје велике силе. Израиљцима је било немогуће да се ослободе египатског ропства као што је нама немогуће да се ослободимо последица греха. Ослобођење је дошло од Бога као дар Његове љубави и милости, и томе су Израиљци требало да из нараштаја у нараштај поучавају своју децу (2. Мојсијева 12,26.27). Као што је ослобођење Израиља Божјим искупитељским деловањем постало део историје откупљења, тако је ослобођење човечанства од греха утемељено у историјском догађају на крсту. Исус је наше „пасхално Јагње“ (види: 1. Коринћанима 5,7), а Његова Последња вечера је „чин у коме заједница вером указује на величанствен и пресудан значај Христове смрти“ (G. C. Berkauer, *The Sacraments* [Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans, 1969], стр. 193)

Господња вечера нас подсећа да је Исус „ону ноћ у коју биваше предан“ (1. Коринћанима 11,23), ноћ пре него што је био разапет, објавио свечану вест својим ученицима, које је требало да се сећају: хлеб и вино су симбол Његовог тела, које је требало да се сломи, и Његове крви која је требало да буде проливена ради опроштења греха (види: Матеј 26,28). Исусова смрт била је једино Божје средство којим је могао да нас искупи од греха. Да не бисмо заборавили да је Исусова смрт небески дар дат ради нашег спасења, Исус је успоставио Господњу вечеру и заповедио да се одржава до Његовог повратка (1. Коринћанима 11,24-26).

Исусових речи да ће се Његова крв „пролити за многе ради отпуштења гријеха“ (Матеј 26,28) треба да се сећамо до самог краја људске историје. Занемарити ову изјаву и изабрати други начин спасења значи одбацити Бога и Његов изабрани метод спасења.

Овде се издвајају две кључне поуке. Прва поука које треба да се сетимо приликом Господње вечере јесте да је Христос умро за нас. Друга поука је да смо због Његове смрти, која нас је довела у заједништво, сви као једно тело. Приликом Вечере Господње окупљени смо као Христова откупљена заједница последњег времена, која чека Господњи повратак. До тог тренутка, Вечера Господња је подсетник да историја има значење, а живот наду.

Христос је дао своје тело и крв да би нам дао обећање о вечном животу. Како ова задивљујућа истина може непрестано да нам пружа наду и сигурност?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

„Јести Христово тело и пити Христову крв значи примити Га као личног Спаситеља, верујући да Он прашта наше грехе и да смо у Њему савршени. Ми ћемо постати судеоници у Његовој природи ако посматрамо Његову љубав, ако пребивамо у њој, ако пијемо од ње. Оно што је храна за тело, то Христос мора да буде за душу. Храна не може да нам користи ако је не једемо, ако не постане део нашег бића. Тако и Христос нема никакву вредност за нас ако Га не упознамо као личног Спаситеља. Теоретско знање неће нам учинити никакво добро. Морамо се Њиме хранити, морамо Га примити у срце тако да Његов живот постане наш живот. Ми морамо да упијемо Његову љубав и Његову милост.“ (Елен Вајт, *Чежња векова*, стр. 389. оригинал)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Размислите о призору у коме Исус чисти Храм. На који начин своју веру и верност можемо ставити на продају? Како религија може бити употребљена за стицање добитка, престижа и положаја? Што је још важније, како као Црква можемо да будемо сигурни да нећемо бити обманути на исти начин?

2. Атеиста Алекс Розенберг верује да је сва стварност, све постојање искључиво материјалистичко. Односно, све може и мора бити објашњено само физичким процесима. Ови процеси, наравно, немају план, циљ, сврху, нити су повезани са Богом. „Шта је сврха универзума“, пита он. „Нема је.“ Ако вас бесмисао и непостојање сврхе универзума чини утученима, Розенберг упозорава да своју утученост не схватите озбиљно. Зашто? Зато што наша осећања, укључујући и утученост, нису ништа друго до посебни распоред неурона и хемијских супстанци, а да ли у томе има нечег озбиљног? Розенберг, међутим, одговара онима који су обесхрабрени зато што њихов живот нема смисла. Пошто је утученост само посебан склоп неурона, потребно је само поново распоредити неуроне – а то се може учинити фармацеутским препаратима. „Ако се ујутру не будете осећали боље... или три седмице касније, пробајте неки нови препарат. Ако вам један не помогне, други сигурно хоће.“ Он је озбиљан када ово тврди: ако сте утучени, само узмите лекове. Упоредите ово гледиште и живот са нашом вером у Исуса Христа и оним што је Он учинио за нас на крсту. Зашто је наше учешће у Господњој вечери отворено побијање нихилизма и бесмисла, које је Розенберг представио својим атеистичким ставовима?

РАСПЕЋЕ И ВАСКРСЕЊЕ

Текстови за проучавање у току седмице: 1. Мојсијева 3,1-6; Лука 22,39-46; 2. Коринћанима 13,8; Лука 22,53; Матеј 12,30; 1. Коринћанима 15,14.

Текст за памћење: „Говорећи да Син Човјечиј треба да се преда у руке људи грјешника и да се разапне и трећи дан да устане.“ (Лука 24,7)

Исус је од детињства био свестан да је дошао на Земљу да испуни Очево вољу (Лука 2,41-50). Поучавао је, лечио и служио у одлучној посвећености и послушности Богу. Сада, после прославе Последње вечере, дошло је време да сам пође путем, да испуни Божју вољу, да доживи издају и одбацивање, да Му буде суђено, да буде разапет, и да се победоносно уздигне над смрћу.

У току свог живота Исус је знао да је крст неизбежан. У Јеванђељима се реч морати често употребљава да укаже на Исусове патње и смрт (Лука 17,25; 22,37; 24,7; Матеј 16,21; Марко 8,31; 9,12; Јован 3,14). Он мора поћи у Јерусалим. Мора доживети патњу. Мора бити одбачен. Мора бити уздигнут... Ништа није могло одвратити Божјег Сина од одласка на Голготу. Он је осудио сваки наговор да одбаци крст, као да долази од сотоне (Матеј 16,22.23). Био је уверен да Му „ваља... много пострадавати... да ће Га убити, и трећи дан да ће устати“. (Матеј 16,21) За Исуса пут према крсту није био произвољан: „Тако је требало“ (Лука 24,25.26.46), био је део божанске „тајне која је била сакривена од постања свијета и нараштаја, а сад се јави светима Његовијем“. (Колошанима 1,26)

ГЕТСИМАНИЈА: ПРЕТЕШКА БОРБА

На почетку људске историје Бог је створио Адама и Еву и настанио их у дивном врту у коме се налазило све што им је било потребно да би могли да остваре срећан живот. Ускоро се догодило нешто непредвидиво: појавио се сотона (1. Мојсијева 3). Он је искушао први пар и увео младу планету Земљу у велику борбу између добра и зла, између Бога и сотоне.

Сада, када је Бог одредио време за то, други врт (Лука 22,39-46) постао је сурово бојно поље на коме је беснео рат између истине и лажи, праведности и греха, Божјег плана спасење и сотониног циља да уништи људски род.

У едемском врту свет је био уведен у грех и пропаст; у гетсиманском била је осигурана његова коначна победа. У едемском врту самоувереност је однела кобну победу; у Гетсиманији покорност Богу донела је победу над грехом.

Упоредите догађаје из Едема (1. Мојсијева 3,1-6) са догађајима из Гетсиманије (Лука 22,39-46). По чему се разликују?

Гетсиманија се истиче у две кључне појединости: прва, по најзлобнијем сотонином покушају да одврати Исуса од Божје мисије и циља; затим, по најузвишенијем примеру ослањања на Божју снагу да би Његова воља и намере биле остварене. Гетсиманија показује да без обзира колико да је битка тешка и ма колико да смо слаби, победу ће извојевати они који су искусили снагу молитве. Као што је Исус изговорио познате речи молитве: „Не Моја воља него Твоја да буде.“ (Лука 22,42)

Сва сотонина војска окренула се против Исуса; ученици, које је толико волео, занемели су пред Његовом патњом. Капи крви сливале су се низ Његово лице; издајников пољубац био је све ближи; свештеници и стражари само што Га нису ухватили. Ипак, Исус је показао да молитва и покоравање Божјој вољи даје потребну снагу души да поднесе највеће животне терете.

Када се следећи пут нађете у великом искушењу, како можете стећи искуство које је Исус стекао у Гетсиманији, за разлику од Адама и Еве у Едему? Шта је кључни чинилац по коме се њихови поступци разликују?

„А сотона уђе у Јуду, који се зваше Искарот, и који бјеше један од Дванаесторице.“ (Лука 22,3) Нема сумње да се сотона напорно трудио да придобије све ученике. Шта је то у Јуди, за разлику од осталих ученика, омогућило непријатељу да успешно оствари своје намере?

Лука бележи да се Исус целу ноћ сам молио у планинама, пре него што је изабрао своје ученике (Лука 6,12-16). Исус је веровао да су Дванаесторица била Божји дар (Јован 17,6-9). Да ли је Јуда заиста био одговор на молитву? Како другачије да схватимо те догађаје осим да је чак и Јудином издајом и непријатељством требало да буде испуњена Божја намера (види: 2. Коринћанима 13,8)?

Јуда, који је поседовао многе способности, који је могао бити други апостол Павле, отишао је у погрешном правцу. Његово искуство у Гетсиманији било је попут пада у Едему.

„Гајио је зли дух тврдичлука, све док није постао владајућа побуда у његовом животу. Љубав пема богатству коме је ропски служио, над-владала је његову љубав према Христу.“ (Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 716. оригинал)

Када је Исус нахранио 5000 људи са пет хлебова и две рибе (Лука 9,10-17), Јуда је први схватио политичку вредност овог чуда и „подстакao замисao да се Христос силом прогласи за цара“. (Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 719. оригинал) Међутим, Исус је осудио такве покушаје што је Јуду веома разочарало: „Наде су му биле велике. Разочарање је било горко.“ (Елен Вајт, *Чезња векова*, стр. 719. оригинал) Јуда је очигледно, као и остали, веровао да ће Исус употребити своју изузетну силу да успостави овоземаљско царство, у коме је желео да заузме одређени положај. Колико је то жалосно: због своје жеље за положајем у пролазном царству које никада није било успостављено изгубио је место у вечном Царству које ће сигурно доћи.

Другом приликом, када је одана Исусова следбеница одлучила да помаже Његове ноге скупим мирисом, Јуда је осудио њен поступак сматрајући га расипањем (Јован 12,1-8). Јуди је само новац био пред очима, а љубав према новцу засенила је његову љубав према Исусу. Ова занесеност новцем и влашћу навела је Јуду да стави цену на непроцењиви небески дар (Матеј 26,15). Тада, „сотона уђе у Јуду“. (Лука 22,3) И Јуда постаде изгубљена душа.

Нема ничег рђавог у положају, моћи или новцу. Проблем настаје када они засене нашу верност Богу. Зашто је важно да увек пажљиво испитујемо себе да не бисмо били обманути као Јуда.

СА ЊИМ ИЛИ ПРОТИВ ЊЕГА

Поред свега што представља, крст је начинио поделе у људској историји: направио је поделу између вере и неверовања, између издаје и прихватања, између вечног живота и смрти. Када је крст у питању, ниједно људско биће не може да остане неопредељено. На крају ћемо бити на једној или другој страни.

„Који није са Мном, против Мене је; и који не сабира са Мном, просипа.“ (Матеј, 12,30) Ово су снажне речи због којих се можемо нелагодно осећати, али Исус само износи чињенице о томе шта истина захтева од оних који су део велике борбе између Христа и сотоне. Ми смо или са Исусом или са сотоном.

Како су се следеће личности односиле према Исусу, и какве поуке можемо извући из њихових примера које нам могу помоћи у нашем односу према Богу и крсту?

Чланови Синедриона (Лука 22,53). Какве су грешке ови људи чинили, зашто су их чинили, и како можемо да пазимо да на сличан начин не посматрамо Исуса?

Пилат (Лука 23,1-7.13-25). Шта је навело Пилата да каже: „На Њему не налазим никакве кривице“ (Јован 19,4), и да Га у исто време осуди на смрт распећем? Шта можемо да научимо из његове грешке, будући да није учинио оно што је знао да је исправно?

Ирод (Лука 23,6-12). Која је била његова велика грешка и шта можемо научити из ње?

Два разбојника (Лука 23,39-43). Два грешника посматрала су исти крст, а реаговали су на другачији начин. Како овај приказ открива или/или вид спасења – односно, да се налазимо на једној или другој страни у великој борби?

ОН ЈЕ ВАСКРСАО

Жене су у недељу рано ујутру отишле до гробнице само из једног разлога – да заврше погребне обреде. Упркос времену које су провеле са Исусом, нису у потпуности схватиле шта ће се догодити. Оне свакако нису очекивале да ће затећи празну гробницу, или да ће им небески весник рећи: „Није овдје, него устаде.“ (Лука 24,6)

У првих неколико поглавља Дела апостолских Исусово васкрсење спомиње се најмање осам пута. Дела 1,22; 2,14-36; 3,14.15; 4,1.2.10.12.33; 5,30-32. Зашто је Исусово васкрсење представљало основу проповеди Христових апостола и вере ране Цркве? Зашто је оно и данас кључно за нас?

Жене су непосредно биле сведоци Исусовог васкрсења. Пожуриле су да поделе ову радосну вест са другима, али нико није поверовао у њу (Лука 24,11). Апостоли су одбацили тај најзначајнији извештај у историји искупљења људског рода као „неистину“ исцрпљених и ожалошћених жена (стихови: 10.11).

Ускоро су схватили колико су погрешили!

Христово васкрсење је темељ Божјег дела искупљења и свеукупне хришћанске вере и постојања. Апостол Павле то јасно каже: „Ако Христос не уста, узалуд, дакле, проповиједање наше, а узалуд и вјера ваша.“ (1. Коринћанима 15,14) Све је узалудно и бескорисно, јер само Христово васкрсење може да нам пружи наду. Без те наде наш живот завршава се овде на Земљи и за сву вечност. Христов живот није се завршио у гробници, а велико обећање гласи да неће ни наш.

„Ако Христос није васкрсао из мртвих, онда се дугачак низ Божјих дела откупљења учињених за спасење свог народа завршава у слепој улици, у гробници. Ако се Христово васкрсење није стварно догодило, онда нам ништа не гарантује да је Бог живи Бог, зато што смрт има последњу реч. Вера је у том случају узалудна, јер се предмет те вере није показао као Господ живота. Ако је Христос заиста мртав, хришћанска вера је онда затворена у гробници заједно са коначним и најузвишенијим Божјим самооткривењем у Христу.“ (Džordž Eldon Led, *A Theology of the New Testament* [Grand Rapids: Eerdmans, 1974], стр. 318)

„СВЕ ТРЕБА ДА СЕ ИЗВРШИ...“

Прочитајте текст из Јеванђеља по Луки 24,13-49. у коме се говори о догађајма непосредно после Христовог васкрсења. На шта је Исус приликом различитих сусрета указивао да би помогао људима да схвате протекле догађаје и њихов значај?

Христово васкрсење требало је да потврди Исусову месијанску улогу. После примљених удараца бичем и суровог поступања које је доживео, био је разапет и прободен, затим умотан у платно и стављен у гробницу. Чак и да је, како су неки смешно претпоставили, преживео распеће на крсту и полагање у гробницу, крвав, ишибан и слаб Исус, који с муком излази из гробнице, не би био права слика победосног Месије.

Међутим, Исус је био жив, и довољно добро се осећао да са два човека пређе неколико километара на путу у Емаус. Пре него што им се открио, указао им је на Писмо, пружајући им чврсту библијску основу за веру у Њега.

Када се појавио пред ученицима, показао им своје ране и јео са њима, Исус је учинио још нешто, упутио их је на Божју реч: „Тако је писано, и тако је требало да Христос пострада и да устане из мртвијех трећи дан; и да се проповиједа покајање у име Његово и опроштење гријеха по свијем народима почевши од Јерусалима. А ви сте свједоци томе.“ (Лука 24,46-48)

Овом приликом Исус није само указао ученицима на Писмо, већ је употребио Писмо да им помогне да схвате шта Му се тачно догодило. Такође, Он је повезао своје васкрсење са мисијом да се Јеванђеље објави свим народима.

Чак и поред свих снажних чињеница које су показивале ко је Исус, Он је увек усмеравао пажњу ученика на Божју реч. Уосталом, како бисмо без Божје речи знали за позив и мисију да проповедамо Јеванђеље свету? Како бисмо знали шта је Јеванђеље? Библија је важна нама данас, као што је била Исусу и Његовим ученицима

Колико времена проводите проучавајући Библију? Како она утиче на ваш начин живота, на одлуке које доносите и на начин како се опходите према другима?

„Анђели су увидели значај Христове смрти. Пали људски род не би могао имати дом на Небу да Јагње није било заклано од постања света. Зар нећемо онда узвисити Христов крст? Анђели приписују част и славу Христу, јер и они су сигурни само ако гледају на патње Божјег Сина. Само крст чува небеске анђеле од отпадништва. Без крста не би били сигурни пред злом као што нису били пре сотониног пада. Анђеоско савршенство доживело је пораз на Небу, а људско савршенство у Едему, месту блаженства. Сви који желе сигурност на Земљи или Небу морају усмерити свој поглед на Јагње Божје.“ (Елен Вајт, *The SDA Bible Commentary*, 5. свеска, стр. 1132)

ЗА РАЗГОВОР:

1. Као хришћани морамо да живимо вером; односно, морамо да верујемо у оно што не можемо да докажемо у потпуности, за шта немамо непосредан доказ сведока. Наравно, људи то стално чине у различитим областима. На пример, у оквиру науке, један писац је написао: „Ми заправо имамо непосредне доказе за изненађујуће мали број својих убеђења.“ (Ричард Девиџ, *Worldviews: An Introduction to the History and Philosophy of Science*, друго издање [Chichester, West Sussex, U. K.: John Wiley and Sons, Ltd., 2010] стр. 15) Ипак, имамо много добрих разлога да верујемо. Запазите, на пример, шта је Исус у оквиру Великог налога рекао ученицима: „И проповједиће се ово Јеванђеље о Царству по свему свијету за свједочанство свијем народима. И тада ће доћи посљедак.“ (Матеј 24,14) Сада, размислите о времену у коме је Исус изговорио ове речи. Колико је имао следбеника у то време? Колико људи је веровало у Њега или схватало ко је Он и шта ће постићи? Размислите, такође, о свим противљењима са којима се Црква вековима суочавала у Римском царству. Имајући све ове чињенице на уму, разговарајте о томе у којој је мери Исус овом изјавом предвидео шта ће се догодити и како нам Његове речи могу помоћи да имамо поверење у Божју реч.

2. Размишљајте о претходном тексту Елен Вајт. Како нам помаже да схватимо колико је питање греха свеопштег карактера? И они су сигурни само ако гледају у Исуса. Шта то значи?

АПРИЛ

Заједништво и молитва

1. С Лука 18,4.5. Делотворна упорност
2. Ч Псалам 40,10. Обраћење
3. П Матеј 25,21. Дobar и веран
4. С Данило 6,22. Заштита

Бог даје да расте...

5. Н Лука 24,15.16. На путу у Емаус
6. П Приче 16,20. Пазити на Реч
7. У 1. Мојсијева 18,14. Чудо
8. С Лука 10,42. Избор
9. Ч 1. Коринћанима 3,6.7. Бог даје да расте...
10. П Псалам 138,5. Велика Божја слава
11. С Римљанима 1,14.15. Бог мења планове

Верујте Господу

12. Н Наум 1,15. Речи које нећу заборавити
13. П Филибљанима 4,13. Божја верност
14. У Римљанима 10,15. Верујте Господу
15. С Римљанима 8,28. Господ све зна
16. Ч Јеремија 6,16. Који је пут добар?
17. П Римљанима 15,20. Резултат заједнице са Богом
18. С Исаија 55,10. Сазнање

Путовање са анђелима

19. Н 1. Мојсијева 3,15. Стварност
20. П Проповедник 9,10. Животна поука
21. У 1. Коринћанима 15,10. Деловање благодати
22. С Дела 1,8. Грађанска дужност
23. Ч Матеј 6,25. Иди напред
24. П Приче 8,17. Пажљиво тражити
25. С Матеј 18,10. Уважавање малих

Ништа није тешко Господу!

26. Н Исаија 61,1. Хитан посао
27. П Јеремија 32,17. Ништа није тешко Господу!
28. У Јеремија 29,11. Сетва семена Јеванђеља, први део
29. С Јеремија 29,11. Сетва семена Јеванђеља, други део
30. Ч Откривење 18,1.2.4. Позив

МАЈ

Анђели су свуда око нас

1. П Јеврејима 1,14. Анђели су свуда око нас
2. С Ефесцима 6,1. Шта је право?

Промењено срце

3. Н Ефесцима 1,3. Благослов
4. П Дела 27,23. Ко ме служим
5. У Откривење 3,20. Делотворна сарадња
6. С Исаија 6,8. „Ево мене, пошљи мене...”
7. Ч Јеврејима 12,2. Права радост
8. П Јеремија 33,3. Како до промене
9. С Јован 15,16. Трајни род

Моћне речи

10. Н О Јову 42,3. Када тешкоће постану благослов
11. П Откривење 3,19. Божји начин је најбољи начин
12. У Јеврејима 4,12. Моћне речи
13. С Псалам 23,3. Опоравак на праведним стазама
14. Ч Проповедник 11,6. Немој да ти почивају руке
15. П Матеј 22,9. Позовите све
16. С Откривење 1,3. Ко ме ће бити благо

Узвишенији циљ

17. Н Јеремија 29,13. Свим срцем
18. П Јован 8,10. Писање по песку
19. У Псалам 34,4. Сигуран успех, први део
20. С Јаков 4,10. Сигуран успех, други део
21. Ч Матеј 16,24. Узвишени циљ
22. П Матеј 4,19.20. »Хајдете за Мног...«
23. С 4. Мојсијева 12,6. Улога пророка

Моћ књиге

24. Н Наум 1,15. Ношење добрих гласова
25. П 1. Коринћанима 3,6. Узвишена сарадња
26. У Јован 14,15. Љубљав и заповест
27. С Дела 19,18.19. Искуство промене
28. Ч Римљанима 10,15. Овлашћени проповедници
29. П 1. Мојсијева 50,21. Сигурност
30. С 2. Тимотију 4,5. Незадрживи напредак

Велике и тајне ствари

31. Н Јеремија 33,3. Позив и одзив

ЈУН

Видео сам Господњу руку

1. П Римљанима 5,20. Богу ништа није немогуће
2. У Псалом 77,1. Услишење
3. С Матеј 21,22. Сигурност је у Богу
4. Ч Исаија 45,2. Господњи путеви
5. П Филибљанима 4,13. »Све могу у Исусу Христу...«
6. С Дела 26,19,20. Покајање

Чуда благодати

7. Н Псалом 37,5. Чуда благодати
8. П Јован 14,13. Неочекивани благослови
9. У 2. Петрова 1,19. Даница у срцу
10. С Псалом 138,3. Потпуна слобода
11. Ч 1. Тимотију 4,12. Изазов младима
12. П Проповедник 11,1. Одложена жетва, први део
13. С Проповедник 11,1. Одложена жетва, други део

Вођа кога вреди следити

14. Н Матеј 5,15. Улога среће
15. П О Јову 8,7. Почетак и последак
16. У Дела 8,35. Сусрет
17. С Матеј 5,16. Видело и добра дела
18. Ч Римљанима 12,2. Не према овоме веку
19. П 2. Мојсијева 15,2. Господ, моја сила и вера
20. С Приче 1,5. Стицање мудрости

Користи ме, Господе

21. Н Колошанима 4,2. Молитва и стражење
22. П Јеремија 29,13. Користи ме, Господе
23. У Римљанима 10,17. Ширење вере
24. С Плач 3,22,23. Господња милост траје
25. Ч Откривење 1,3. Пророштво и време
26. П Колошанима 4,5. Нема случајности
27. С Проповедник 11,6. Јединствени циљ

Верни и у невољама

28. Н 1. Самуилова 1,11. Молитва искреног срца
29. П Дела 9,6. Неочекиване могућности
30. У 2. Коринћанима 12,10. Верни и у невољама

ЧИТАЊЕ БИБЛИЈЕ РЕДОМ

Април		Мај		Јун	
1. 1. О цар.	4-6	1. 2. Днев.	23-25	1. Псалам	15-17
2. «	7-9	2. «	26-30	2. «	18-20
3. «	10-12			3. «	21-23
4. «	13-16	3. «	31-33	4. «	24-26
		4. «	34-36	5. «	27-29
5. «	17-19	5. Јездра	1-3	6. «	30-34
6. «	20-22	6. «	4-6		
7. 2. О цар.	1-3	7. «	7-10	7. «	35-37
8. «	4-6	8. Немија	1-3	8. «	38-40
9. «	7-9	9. «	4-7	9. «	41-43
10. «	10-12			10. «	44-46
11. «	13-16	10. «	8-11	11. «	47-49
		11. «	12-13	12. «	50-52
12. «	17-19	12. О Јестири	1-3	13. «	53-57
13. «	20-22	13. «	4-6		
14. «	23-25	14. «	7-10	14. «	58-60
15. 1. Днев.	1-3	15. О Јову	1-3	15. «	61-63
16. «	4-6	16. «	4-8	16. «	64-66
17. «	7-9			17. «	67-69
18. «	10-14	17. «	9-11	18. «	70-72
		18. «	12-14	19. «	73-75
19. «	15-17	19. «	15-17	20. «	76-80
20. «	18-20	20. «	18-20		
21. «	21-23	21. «	21-23	21. «	81-83
22. «	24-26	22. «	24-26	22. «	84-86
23. «	27-29	23. «	27-30	23. «	87-89
24. 2. Днев.	1-3			24. «	90-92
25. «	4-7	24. «	31-33	25. «	93-95
		25. «	34-36	26. «	96-98
26. «	8-10	26. «	37-39	27. «	99-103
27. «	11-13	27. «	40-42		
28. «	14-16	28. Псалам	1-3	28. «	104-106
29. «	17-19	29. «	4-6	29. «	107-109
30. «	20-22	30. «	7-11	30. «	110-114
		31. «	12-14		

ВЕЧЕРЊЕ БОГОСЛУЖЕЊЕ У ПОРОДИЦИ

Април	Мај	Јун
1. Псалам 78,43-56.	1. Псалам 103.	1. Псалам 121.
2. Псалам 78,57-72.	2. Псалам 104,1-18.	2. Псалам 122.
3. Псалам 79.	3. Псалам 104,19-35.	3. Псалам 123.
4. Псалам 80.	4. Псалам 105,1-15.	4. Псалам 124.
5. Псалам 81.	5. Псалам 105,16-31.	5. Псалам 125.
6. Псалам 82.	6. Псалам 105,32-45.	6. Псалам 126.
7. Псалам 83.	7. Псалам 106,1-16.	7. Псалам 127.
8. Псалам 84.	8. Псалам 106,17-32.	8. Псалам 128.
9. Псалам 85.	9. Псалам 106,33-48.	9. Псалам 129.
10. Псалам 86.	10. Псалам 107,1-21,	10. Псалам 130.
11. Псалам 87.	11. Псалам 107,22-43.	11. Псалам 131.
12. Псалам 88	12. Псалам 108.	12. Псалам 132.
13. Псалам 89,1-13.	13. Псалам 109,1-16.	13. Псалам 133.
14. Псалам 89,14-26.	14. Псалам 109,17-31.	14. Псалам 134.
15. Псалам 89,27-39.	15. Псалам 110.	15. Псалам 135.
16. Псалам 89,40-52.	16. Псалам 111.	16. Псалам 136,1-13.
17. Псалам 90.	17. Псалам 112.	17. Псалам 136,15-26.
18. Псалам 91.	18. Псалам 113.	18. Псалам 137.
19. Псалам 92.	19. Псалам 114.	19. Псалам 138.
20. Псалам 93.	20. Псалам 115.	20. Псалам 139.
21. Псалам 94.	21. Псалам 116.	21. Псалам 140.
22. Псалам 95.	22. Псалам 117.	22. Псалам 141.
23. Псалам 96.	23. Псалам 118,1-14.	23. Псалам 142.
24. Псалам 97.	24. Псалам 118,15-29.	24. Псалам 143.
25. Псалам 98.	25. Псалам 119,1-34.	25. Псалам 144.
26. Псалам 99.	26. Псалам 119,35-63.	26. Псалам 145.
27. Псалам 100.	27. Псалам 119,64-90.	27. Псалам 146.
28. Псалам 101.	28. Псалам 119,91-117.	28. Псалам 147.
29. Псалам 102,1-14.	29. Псалам 119,118-143.	29. Псалам 148.
30. Псалам 102,15-28.	30. Псалам 119,144-176.	30. Псалам 149.
	31. Псалам 120.	

*Предлажемо верницима да ове тјекстиве читају у
тјоку вечерњеј бојослужења у својој породици.*

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У АПРИЛУ 2015. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	3.	10.	17.	24.
Кладово, Неготин	17,59	18,07	18,16	18,24
Вршац , Бор, Зајечар, Књажевац, Пирот	18,01	18,09	18,18	18,26
Кикинда , Српска Црња, Алибунар, Пожаревац, Ниш	18,03	18,11	18,20	18,28
Суботица, Сента, Бечеј, Зрењанин , Панчево, Ковин, Смедерево , Смедеревска Паланка, Јагодина, Параћин, Крушевац , Лесковац, Врање, Радовиш, Струмица	18,05	18,13	18,22	18,30
Бачка Топола, Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Београд , Аранђеловац, Крагујевац , Куманово, Кавадарци, Ђевђелија	18,07	18,15	18,24	18,32
Сомбор , Бачка Паланка, Сремска Митровица, Богатић, Шабац , Ваљево, Чачак, Краљево, Косовска Митровица, Приштина , Скопље , Велес	18,09	18,17	18,26	18,34
Бели Манастир, Осијек , Винковци, Бијељина , Лозница, Ужице, Нови Пазар, Призрен, Тетово, Прилеп	18,11	18,19	18,28	18,36
Тузла, Беране, Пећ, Ђаковица, Битољ	18,13	18,21	18,30	18,38
Вировитица, Подравска Слатина, Славонска Пожега, Славонски Брод, Дервента , Добој, Пљевља, Колашин	18,15	18,23	18,32	18,40
Мурска Субота, Чаковец, Вараждин , Копривница, Бјеловар, Дарувар, Босанска Градишка, Нова Градишка, Зеница, Сарајево , Фоча, Подгорица	18,17	18,25	18,34	18,42
Марибор , Ормож, Птуј , Бања Лука , Билећа, Бар, Улцињ	18,19	18,27	18,36	18,44
Словењ Градец, Целје , Крапина, Загреб , Сисак, Приједор, Јајце, Мостар , Требиње, Дубровник , Зеленика	18,21	18,29	18,38	18,46
Дравоград, Межица, Рогашка Слатина, Зидани Мост, Карловац, Дрвар, Ливно, Метковић, Пељешац, Мљет	18,23	18,31	18,40	18,48
Крањ, Љубљана , Слуњ, Бихаћ, Книн, Сплит , Брач, Хвар, Корчула	18,25	18,33	18,42	18,50
Крањска Гора, Јесенице, Постојна, Цриквеница, Госпић , Шибеник, Биоград на Мору	18,27	18,35	18,44	18,52
Горица, Ријека , Крк, Црес, Раб, Задар, Паг, Дуги Оток, Вис	18,29	18,37	18,46	18,54
Копер, Лошињ	18,31	18,39	18,48	18,56
Ровињ, Пула	18,33	18,41	18,50	18,58

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У МАЈУ 2015. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ				
	1.	8.	15.	22.	29.
Кладово, Неготин	18,32	18,41	18,48	18,56	19,02
Бор, Зајечар, Пирот , Струмица	18,34	18,43	18,50	18,58	19,04
Вршац , Параћин, Ниш , Лесковац, Врање, Радовиш, Кавадарци, Ђевђелија , Јагодина	18,36	18,45	18,52	19,00	19,06
Кикинда , Српска Црња, Алибунар, Ковин, Смедерев , Пожаревац, Смедеревска Паланка, Крушевац , Куманово , Велес	18,38	18,47	18,54	19,02	19,08
Сента, Бечеј, Зрењанин , Панчево, Београд , Аранђеловац, Крагујевац , Краљево, Косовска Митровица, Приштина , Тетово, Скопље , Прилеп, Битољ	18,40	18,49	18,56	19,04	19,10
Суботица , Бачка Топола, Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Ваљево, Чачак, Нови Пазар, Ђаковица, Призрен, Охрид	18,42	18,51	18,58	19,06	19,12
Сомбор , Бачка Паланка, Шид, Сремска Митровица, Богатић, Шабац , Ужице, Беране, Пећ , Дебар	18,44	18,53	19,00	19,08	19,14
Бели Манастир, Осијек , Даљ, Вуковар, Винковци, Бијељина , Лозница, Пљевља, Колашин	18,46	18,55	19,02	19,10	19,16
Тузла, Фоча, Подгорица , Улцињ	18,48	18,57	19,04	19,12	19,18
Подравска Слатина, Славонска Пожега, Славонски Брод, Дервента, Добој, Сарајево , Билећа, Зеленика	18,50	18,59	19,06	19,14	19,20
Копривница, Бјеловар, Вировитица , Дарувар, Босанска Градишка , Нова Градишка, Зеница, Мостар , Требиње, Дубровник	18,52	19,01	19,08	19,16	19,22
Мурска Сوبота, Ормож , Чаковец, Вараждин , Приједор, Бања Лука , Јајце, Метковић, Пељешац, Мљет	18,54	19,03	19,10	19,18	19,24
Марибор , Ливно, Хвар, Корчула, Птуј , Крапина, Загреб , Сисак, Дрвар	18,56	19,05	19,12	19,20	19,26
Дравоград, Словењ Градец, Рогашка Слатина, Џеље , Зидани Мост, Карловац, Слунь, Бихаћ, Книн, Сплит , Брач	18,58	19,07	19,14	19,22	19,28
Межица, Госпић , Шибеник, Вис	19,00	19,09	19,16	19,24	19,30
Јесенице, Крањ, Љубљана , Цриквеница, Крк, Раб, Паг, Задар, Дуги Оток, Биоград на Мору	19,02	19,11	19,18	19,26	19,32
Крањска Гора, Постојна, Ријека , Црес, Лошињ	19,04	19,13	19,20	19,28	19,34
Горица, Копер, Ровињ, Пула	19,06	19,15	19,22	19,30	19,36

Подаци из ове табеле изведени су по летњем рачунању времена.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У ЈУНУ 2015. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	5.	12.	19.	26.
Кладово, Неготин	19,07	19,13	19,16	19,17
Српска Црња, Вршац , Бор, Зајечар	19,09	19,15	19,18	19,19
Сента, Кикинда , Зрењанин , Алибунар, Ковин, Пожаревац, Књажевац, Пирот	19,11	19,17	19,20	19,21
Суботица , Бачка Топола, Бечеј, Панчево, Београд , Смедерево , Смедеревска Паланка, Јагодина, Параћин, Ниш , Лесковац	19,13	19,19	19,22	19,23
Сомбор , Кула, Врбас, Нови Сад , Рума, Аранђеловац, Крагујевац , Крушевац, Врање, Радовиш, Струмица	19,15	19,21	19,24	19,25
Даљ, Вуковар, Шид, Сремска Митровица, Богатић, Шабач , Ваљево, Чачак, Краљево , Куманово, Кавадарци, Ђевђелија	19,17	19,23	19,26	19,27
Бели Манастир, Осијек , Винковци, Бијељина , Лозница, Ужице, Нови Пазар, Косовска Митровица, Приштина , Скопље , Велес	19,19	19,25	19,28	19,29
Подравска Слатина, Тузла, Пећ , Ђаковица, Призрен, Тетово, Прилеп	19,21	19,27	19,30	19,31
Мурска Сوبота, Чаковец, Копривница, Бјеловар, Вировитица , Дарувар, Славонска Пожега, Славонски Брод, Дервента , Добој, Пљевља, Беране, Битољ	19,23	19,29	19,32	19,33
Птуј , Ормож, Вараждин , Босанска Градишка, Нова Градишка, Зеница, Сарајево , Фоча, Колашин , Дебар, Охрид	19,25	19,31	19,34	19,35
Марибор , Цеље, Крапина, Загреб , Сисак, Приједор, Бања Лука , Подгорица	19,27	19,33	19,36	19,37
Дравоград, Межица, Рогашка Слатина, Зидани Мост, Јајце, Мостар , Билећа, Требиње, Зеленика , Бар, Улцињ	19,29	19,35	19,38	19,39
Словен Градец, Карловац, Слуњ, Бихаћ, Дрвар, Ливно, Метковић, Дубровник	19,31	19,37	19,40	19,41
Јесенице, Крањ, Љубљана , Книн, Пељешац, Мљет	19,33	19,39	19,42	19,43
Крањска Гора, Постојна, Ријека , Цриквеница, Крк, Госпић, Шибеник, Сплит , Брач, Хвар, Корчула	19,35	19,41	19,44	19,45
Горица, Копер, Црес, Раб, Паг, Задар, Биоград на Мору, Вис	19,37	19,43	19,46	19,47
Ровињ, Пула , Лошињ, Дуги Оток	19,39	19,45	19,48	19,49

Подаци из ове табеле изведени су по летњем рачунању времена.